

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “การจัดการอุตสาหกรรมบริการ จากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน
จังหวัดเชียงราย: ที่พัก ร้านอาหาร”

โดย ดร.ปิยธิดา เพียรอุประสิทธิ์ และคณะ

กรกฎาคม 2558

สัญญาเลขที่ RDG5710030

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “การจัดการอุตสาหกรรมบริการ จากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน
จังหวัดเชียงราย: ที่พัก ร้านอาหาร”

คณะผู้วิจัย สังกัด

ดร.ปิยธิดา เพียรรุประสิทธิ์ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ดร.ชัชชญา ยอดสุวรรณ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ชุดโครงการ การจัดการพื้นที่ชายแดน: จังหวัดเชียงรายและแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความคิดเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง “การจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ จากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน จังหวัดเชียงราย ที่พักและร้านอาหาร” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่านได้ช่วยเหลือให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแนะนำและความคิดเห็น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร วัชชวัลคุ ดร.เนศรา สุขพานิช และ ดร.ร่มเย็น ไก่ไสยกานนท์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้รายงานการวิจัยเสร็จสมบูรณ์

ท้ายสุด คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่สนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้

คณะผู้วิจัย

บทสรุปผู้บริหาร

การศึกษาเรื่อง “การจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน จังหวัดเชียงราย กรณีที่พักและร้านอาหาร” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ อุปสรรค และโอกาสในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนในพื้นที่เชียงแสน จังหวัดเชียงราย รวมถึงศึกษาการเปลี่ยนแปลงจากการเกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษบ้านดั่นฝึ่ง แขวงบ่อแก้ว ที่มีต่อธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในเขตชายแดนฝั่งไทย จังหวัดเชียงราย และเพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะธุรกิจที่พักและร้านอาหาร อีกทั้งเพื่อเสนอแนะนโยบายต่อรัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการกลุ่มนี้

การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงผสานแบบลำดับขั้นโดยใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในขั้นแรกทำการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นโดยการสังเกตทางตรง หลังจากนั้นดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 336 ชุด โดยทำการสำรวจทั้งในกลุ่มของคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการ เก็บข้อมูลขั้นสุดท้ายโดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียจากภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการที่พักและร้านอาหาร องค์กรท้องถิ่น จำนวน 15 ราย ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ขั้นที่สองทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียหลักที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วยภาครัฐและท้องถิ่น และภาคธุรกิจเอกชน จำนวน 15 ราย ผลการศึกษาได้นำเสนอตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

1. สภาพ อุปสรรค และโอกาสในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในท้อง ที่ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนในพื้นที่เชียงแสน จังหวัดเชียงราย

จากการพัฒนาพื้นที่ในเมืองดั่นฝึ่งแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยบริษัทเงินทุนหมื่นจำกัด (กลุ่มดอกจั่วคำ) ชื่อโครงการ “Kings Romans of Laos Asian economic and tourism development zone” ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเน้นการค้าและการบริการอย่างครบวงจรทำให้มีนักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางผ่านชายแดนเชียงแสนเพื่อไปใช้บริการ

ดังนั้นพื้นที่ชายแดนเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ควรมีการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ผลจากการศึกษาพบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่คิดเห็นว่าการเกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่บ้านต้นฝิ่ง ไม่มีผลกระทบกับเศรษฐกิจในอำเภอเชียงแสน ในขณะที่อีกกลุ่มยอมรับว่ามีผลอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก สามารถกล่าวได้ว่าการพัฒนาธุรกิจในพื้นที่บ้านต้นฝิ่งมีผลบ้างกับกลุ่มธุรกิจที่ตั้งอยู่ในเขตใกล้สามเหลี่ยมทองคำหรือกลุ่มที่มีการเกี่ยวพันกันมากกว่ากลุ่มธุรกิจหรือองค์กรในพื้นที่ชายแดนอำเภอเชียงแสน โดยรวม มุมมองผู้ทั้งภาครัฐและเอกชนเห็นคล้อยไปในทิศทางเดียวกันว่า อำเภอเชียงแสนมีจุดแข็งและโอกาสหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านที่ตั้งที่เป็นชายแดนสามแผ่นดินมีเรื่องราวของพื้นที่ที่น่าสนใจมีแหล่งดึงดูดใจเป็นที่รู้จักทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม อำเภอเชียงแสนสามารถเข้าถึงได้หลายทาง มีการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น อีกทั้งมีธุรกิจที่พักและร้านอาหารในระดับที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ แต่โบราณสถานที่เป็แหล่งท่องเที่ยวสำคัญตั้งปะปนกับบ้านเรือนในชุมชนก็เป็อุปสรรคในการพัฒนา ทำให้ไม่สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ บุคลากรที่ให้บริการที่พักและร้านอาหารยังขาดทักษะการบริการที่เป็นสากลและด้านภาษา นักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นแต่ก็มีหลายกลุ่มที่เดินทางมาแวะเที่ยวเชียงแสนและกลับไปพักที่อื่น ทำให้ธุรกิจที่พักไม่ได้รับรายได้จากการที่จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างเต็มที่ นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังไม่ถือเป็นรายได้หลักของคนเชียงแสนจึงทำให้คนท้องถิ่นและชุมชนเวียงเชียงแสนอาจยังไม่ให้ความสำคัญมากเท่าไรนักจึงทำให้ยังมีการจัดการการท่องเที่ยวที่ยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร และการเป็นเมืองชายแดนและการบริหารจัดการที่มีการประสานงานไม่ชัดเจนและต่อเนื่องยังเป็นจุดอ่อนและอุปสรรคในการพัฒนา อย่างไรก็ตามหลายฝ่ายก็ยังมองว่าธุรกิจอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงแสนมีโอกาที่จะเติบโตและพัฒนาให้เป็นเมืองชายแดนที่น่ามาเยี่ยมชมเยือนได้ในอนาคตถ้าสามารถแก้ไขจุดอ่อนและอุปสรรคต่างๆเหล่านี้ได้

2. แนวทางการจัดการเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ

การศึกษาคครั้งนี้ได้นำเสนอกลยุทธ์และแนวทางในการจัดการธุรกิจที่พักและร้านอาหาร โดยใช้เครื่องมือ TOWS Matrix โดยเสนอแนวทางการจัดการให้ทั้งภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่นและภาคธุรกิจ ที่เน้นในเรื่องกลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) โดยการเอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาสของ

พื้นที่ สามารถนำมาเสนอแนะกลยุทธ์ ของอำเภอเชียงแสนเพื่อสร้างความเข้มแข็งในท้องถิ่นโดยการสร้างอัตลักษณ์ คือ กลยุทธ์ระดับภาครัฐ กลยุทธ์ระดับหน่วยงานท้องถิ่น และกลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ เน้นประเด็นด้านงบประมาณ ประชาสัมพันธ์ ด้านที่ตั้ง ด้านการอบรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นและการเข้าหาแหล่งทุน

3. เสนอแนะนโยบายต่อรัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ

การศึกษานี้เสนอแนะนโยบายต่อภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมบริการพื้นที่ชายแดนเชียงแสน ออกเป็น 2 ระดับ คือ นโยบายรัฐ และนโยบายท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยนโยบายรัฐ มีการเสนอแนะนโยบายทั้งหมด 3 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านที่ตั้ง และด้านประชาสัมพันธ์ ส่วนนโยบายท้องถิ่น เน้นเสนอแนะนโยบายด้านที่ตั้ง

3.1 นโยบายรัฐ

ด้านงบประมาณ

1. ภาครัฐควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะงานเทศกาลประจำปีเช่น งานลอยกระทงสามแผ่นดิน งานเทศกาลสงกรานต์สี่แผ่นดิน ซึ่งเป็นเทศกาลที่มีระยะเวลาในการจัดหลายวันจะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงแสนมากขึ้น

2. การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งในเรื่องของสาธารณูปโภคหรือภูมิทัศน์ และสถานที่ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาในทุกระดับทั้งแผนพัฒนาระดับประเทศ แผนพัฒนาระดับจังหวัด และแผนพัฒนาระดับท้องถิ่น โดยจะก่อให้เกิดการนำแผนที่วางไว้มาทำให้เกิดรูปธรรม สามารถเกิดขึ้นจริง

3. การลงทุนส่วนใหญ่ในอำเภอเชียงแสนปัจจุบันนี้เป็นการลงทุนจากนักลงทุนภายนอก ในขณะที่ผู้ประกอบการท้องถิ่นมีทุนในการดำเนินการและโอกาสในการเข้าหาแหล่งทุนน้อย ทำให้การขยายธุรกิจเป็นไปได้ยาก ดังนั้นภาครัฐควรมีโครงการสนับสนุนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้มีโอกาสในการเข้าหาแหล่งทุน เช่น โครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ

ด้านที่ตั้ง

1. การพัฒนาพื้นที่อำเภอเชียงแสนให้เป็นส่วนหนึ่งของเขตเศรษฐกิจพิเศษจะทำให้มีพื้นที่สองรูปแบบทับซ้อนกันคือเมืองธุรกิจโลจิสติกส์ทางน้ำ และเมืองประวัติศาสตร์ ดังนั้นภาครัฐจึงต้องมีนโยบายในการจัดพื้นที่ที่จะไม่กระทบกับโบราณสถาน
2. หากเชียงแสนต้องการเน้นการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเมืองประวัติศาสตร์ตามแผนพัฒนาเมืองแล้ว ควรต้องมีการจัดการปัญหาการรुक้าโบราณสถานอย่างเป็นรูปธรรม
3. การพัฒนารูปแบบ/สนับสนุนการท่องเที่ยวชายแดน โดยการร่วมมือและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน

ด้านการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานภาครัฐเช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในการประชาสัมพันธ์สถานที่ กิจกรรมและการบริการต่างๆของอำเภอเชียงแสนจะช่วยอำนวยความสะดวกในการหาข้อมูลของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติ การจัดกิจกรรมของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จะช่วยทำให้คนรู้จักอำเภอเชียงแสนมากขึ้น นอกจากนี้การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการได้เข้าร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ และความมั่นใจในการให้บริการต่างๆแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

3.2 นโยบายท้องถิ่น

ด้านที่ตั้ง

การที่อำเภอเชียงแสนเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของเขตเศรษฐกิจพิเศษและยังอยู่ติดกับเขตเศรษฐกิจพิเศษบ้านดั่นฝั่งทำให้พื้นที่ต้องรับผู้มาเยี่ยมเยือนที่มีความหลากหลายทั้งนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจ การที่จะรองรับให้เหมาะสมต้องมีความชัดเจนในการจัดการพื้นที่เพื่อการสร้างโอกาสในการดึงดูดให้คนเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น

1. การสร้างอัตลักษณ์ที่ชัดเจนจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมากขึ้น จากแผนแม่บทการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงแสน มีการกำหนดรูปแบบให้อำเภอเชียงแสนไว้ว่า “เชียงแสน แดนศรีทรา” เนื่องจากเชียงแสนมีวัดและโบราณสถานสำคัญมากมาย หากหน่วยงานท้องถิ่นมีการ

ดำเนินการให้เป็นไปตามนั้นโดยมีการถ่ายทอดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันในทุกระดับจะทำให้ภาพลักษณ์ของอำเภอเชียงแสนมีความชัดเจน ซึ่งจะทำให้การประชาสัมพันธ์เป็นไปได้อย่างชัดเจน

2. การสร้างความร่วมมือทางการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นการช่วยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ จากที่เขตเศรษฐกิจพิเศษบ้านดั่นฝั่งใต้มีการพัฒนาสร้างแหล่งท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจีนและไทย หากหน่วยงานท้องถิ่นของทั้งสองพื้นที่ได้มีการร่วมมือกันในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ส่งเสริมกันจะเป็นการช่วยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวของทั้งสองพื้นที่ให้เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ นโยบายรัฐทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นควรมีการส่งเสริมการสร้างศักยภาพแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักและร้านอาหารให้มีการบริการที่เป็นมาตรฐานสากลและมีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพธุรกิจ โดยสนับสนุน (1) การอบรมในด้านต่างๆ ได้แก่ การอบรมด้านภาษา การอบรมเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม การอบรมเรื่องจริยธรรมในการทำธุรกิจ และการอบรมเรื่องการพัฒนาสินค้าให้มีอัตลักษณ์ (2) การส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นและการเข้าหาแหล่งทุน โดยการความรู้ในการเขียนแผนธุรกิจและสนับสนุนหาช่องทางในการทำธุรกิจใหม่ๆ ที่จะช่วยพัฒนาธุรกิจเดิมให้เกิดความเข้มแข็งในกลุ่มของธุรกิจ

3. การส่งเสริมการประสานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับกลุ่มนักธุรกิจในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ธุรกิจกลุ่มดอกจิวคำ เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่มากขึ้น

การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในพื้นที่ชายแดนเมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ควรมีการจัดการประเด็นต่างๆ ที่กล่าวมาโดยเน้นการประสานความร่วมมือการท่องเที่ยว (Tourism stakeholders' collaboration) จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยง (Tourism connectivity) และการร่วมมือระหว่างชายแดน (cross-border collaboration) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน จังหวัดเชียงราย กรณีที่พักและร้านอาหาร” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ อุปสรรค และโอกาสในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนในพื้นที่เชียงแสน จังหวัดเชียงราย รวมถึงศึกษาการเปลี่ยนแปลงจากการเกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษบ้านดั่นฝั่ง แขวงบ่อแก้ว ที่มีต่อธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในเขตชายแดนฝั่งไทย จังหวัดเชียงรายและเพื่อเสนอแนะนโยบายต่อรัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงผสมแบบลำดับขั้นโดยใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในขั้นแรก ดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 336 ชุด โดยทำการสำรวจทั้งในกลุ่มของคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวผู้ให้บริการ เก็บข้อมูลขั้นสุดท้ายโดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียจากภาครัฐ เอกชนผู้ประกอบการที่พักและร้านอาหาร องค์กรท้องถิ่น จำนวน 15 ราย

ผลจากการศึกษาพบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่คิดเห็นว่าการเกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่บ้านดั่นฝั่ง ไม่มีผลกระทบกับเศรษฐกิจในเชียงแสน ในขณะที่อีกกลุ่มยอมรับว่ามีผลอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก สามารถกล่าวได้ว่าการพัฒนาธุรกิจในพื้นที่บ้านดั่นฝั่งมีผลบ้างกับกลุ่มธุรกิจที่ตั้งอยู่ในเขตใกล้เคียงสามเหลี่ยมทองคำหรือกลุ่มที่มีการเกี่ยวพันกันมากกว่ากลุ่มธุรกิจหรือองค์กรในพื้นที่ชายแดนเชียงแสนโดยรวม ทั้งนี้มุมมองผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐและเอกชนเห็นคล้ายไปในทิศทางเดียวกันว่า เชียงแสนมีจุดแข็งและโอกาสหลายด้าน แต่การเป็นเมืองชายแดนและการบริหารจัดการที่มีการประสานงานไม่ชัดเจนและต่อเนื่องยังเป็นจุดอ่อนและอุปสรรคในการพัฒนาอยู่บ้าง

การศึกษานี้เสนอแนะนโยบายต่อภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจที่พักและร้านอาหารด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านงบประมาณและการเข้าหาแหล่งทุน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านที่ตั้งและการจัดระเบียบพื้นที่ ด้านพัฒนาศักยภาพทั้งในด้านของทักษะบุคลากรและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งนโยบายเหล่านี้เป็นกลยุทธ์การเอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาสของพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งในท้องถิ่น นอกจากนี้รัฐควรมีนโยบายจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบหลักเพื่อประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในพื้นที่และประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนทั้งสองฝั่งร่วมกันให้ก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน

Abstract

This study aims to investigate the opportunities and barriers towards economic development in Chiang Saen's border area, Chiang Rai province, from hospitality industry stakeholders' perspectives. The emergence of Chinese Special Economic Zone called "Kings Romans of LAOS Asian Economic & Tourism Development Zone" at Ban Tonpheung, Bokeo in Laos and its effect to Chiang Saen hospitality business has also been explored. Furthermore, the study seeks to provide a guideline for policy to support hospitality business entrepreneurs. Sequential mixed-method was employed to collect both qualitative and quantitative data. The first phase of the project involves a preliminary direct observation followed by questionnaire surveys. 336 questionnaires were collected from customers who were local residents and tourists. The second phase was the interview with 15 key stakeholders from public sectors, private sectors, accommodation and restaurant entrepreneurs, and local authorities.

The results show the degree of special economic zones impact, among stakeholders' perception, from no impact to somewhat impact but only to those businesses which located near the Golden Triangle or those who are business associates. Public and private sectors agree that Chiang Saen has a range of potencies and opportunities. Nevertheless, being a border town, the administration and coordination is unclear and discontinuous. This shows the weakness and possibly obstacles to the development.

This project attempts to propose government policy on various aspects for supporting accommodation and restaurant businesses in border area. These aspects are: financial support and how to get funding; public relation; location and zoning; and human resource development and facilities development. This could help Chiang Saen to overcome the area's weakness by exploiting the opportunities to build up the local community strength. In addition, the government should establish a primary organization to collaborate key stakeholders from border areas for healthier and sustainable development.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา	3
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 จังหวัดเชียงรายกับการพัฒนาพื้นที่ชายแดน	5
2.2 ธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ	18
2.3 แนวคิดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Theory)	24
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 รูปแบบการวิจัย	38
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพบริบท	44
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม	55

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	78
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	97
5.1.1. ผลการศึกษาสภาพ อุปสรรค และ โอกาส	97
5.1.2. ผลการเสนอแนะนโยบายต่อรัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการ	104
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	
ตารางข้อมูลที่ปักในเชียงใหม่	
ตารางข้อมูลร้านอาหารในเชียงใหม่	
แผนผังแสดงพื้นที่อำเภอเชียงใหม่	
ประวัติผู้วิจัย	

สารบัญตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	56
ตารางที่ 4.1.1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ แยกแยะคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว	57
ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	57
ตารางที่ 4.2.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ แยกแยะคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว	58
ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	58
ตารางที่ 4.3.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา แยกแยะคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว	59
ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้	60
ตารางที่ 4.4.1 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ แยกแยะคนท้องถิ่นและ นักท่องเที่ยว	61
ตารางที่ 4.5 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	61
ตารางที่ 4.6 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลา ทำงานในกิจการที่เกี่ยวข้อง	62
ตารางที่ 4.7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวัตถุประสงค์ใน การเดินทางมาเชียงใหม่	62
ตารางที่ 4.8 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ (ส่วนผู้ให้บริการ หรือนักท่องเที่ยว)	63
ตารางที่ 4.8.1 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ (ผู้ประกอบการ)	66
ตารางที่ 4.9 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ (ส่วนของผู้ให้บริการ และนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว)	69
ตารางที่ 4.9.1 บริบทธุรกิจที่พักในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนก คนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว	72

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มา

จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่มีเขตชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านถึงสองประเทศ คือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งทั้งสองประเทศนี้โดยภูมิศาสตร์ยังเป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมาเข้าสู่ประเทศไทย และเป็นประตูสู่อุณหภูมิลุ่มน้ำโขง ภายใต้บริบทของภูมิภาคและโลกที่เปลี่ยนไป ประเทศไทยได้สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศโดยมติคณะรัฐมนตรีได้มีการพิจารณาเห็นชอบให้พัฒนาเขตพื้นที่ในจังหวัดเชียงรายให้เป็น เศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Border Economic Zone) ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการผลิต การค้า การลงทุนและการคมนาคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) จากข้อมูลบนเว็บไซต์ของจังหวัดเชียงรายในปี พ.ศ.2555 ได้มีการศึกษาความเหมาะสมและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงราย ให้เชียงรายเป็นเมืองศูนย์กลางการพาณิชย์และเมืองท่องเที่ยว นอกจากนี้ได้มีการเสนอให้มีการพัฒนาพื้นที่อำเภอที่ติดชายแดนคือ อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของภายใต้กรอบหลักของจังหวัดเชียงราย โดยเสนอให้อำเภอแม่สายเป็นเมืองการค้า GMS (Trading city) เชื่อมโยงระหว่างไทย-เมียนมาร์-จีน โดยพันธกิจหลักเป็นเมืองการค้าชายแดน และพันธกิจรองคือเมืองท่องเที่ยว อำเภอเชียงแสนให้พัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และเป็นเมืองโลจิสติกส์ ท่อเที่ยวเส้นทางแม่น้ำโขง (Port city) ส่วนอำเภอเชียงของได้รับการเสนอให้พัฒนาเป็นเมืองโลจิสติกส์และบริการการขนส่ง (Logistics city) และเป็นเมืองแวะ/ผ่านสำหรับนักท่องเที่ยว ดังนั้นจะเห็นได้จากข้อเสนอว่าจังหวัดเชียงรายอาศัยการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย

จากแผนพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดเชียงรายข้างต้นส่งผลให้จังหวัดเชียงรายมีการขยายตัวทางโครงสร้างอย่างต่อเนื่อง เช่น สนามบินนานาชาติ การขยายและปรับปรุงถนน โครงการสะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว ซึ่งจะเป็นประตูที่เปิดให้นักธุรกิจและนักท่องเที่ยวชาวลาว และชาวจีนเดินทางเข้ามาในประเทศไทยได้สะดวกมากขึ้น โดยจากข้อมูลสถิติการตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสนได้มีการเปรียบเทียบการเข้า-ออกที่ด่านเชียงแสน ในปี 2557 มีคนไทยผ่านด่านขาเข้า 235,906 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 61.88 คนต่างด้าว 227,938 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.41 ส่วนผ่านด่านขาออก คนไทย

257,207 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 64.04 คนต่างด้าว 259,887 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.52 เมื่อจำแนกคนต่างด้าวที่ผ่านเข้าออกที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสนในปี 2557 พบว่า คนสัญชาติจีนมีการเข้าออกสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง (เข้า 5,626 คน ออก 5,114 คน) อันดับสอง สัญชาติเกาหลีใต้ (เข้า 4,818 คน ออก 4,662 คน) อันดับสามคือสัญชาติลาว (เข้า 3,586 คน ออก 3,545 คน) (ข้อมูลจาก ด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน 2558) โดยนอกจากนี้ธุรกิจที่พักและร้านอาหารต่างมีการขยายตัว จากข้อมูลในปี 2554 มีจำนวนห้องพัก 2,958 ห้อง ภัตตาคารร้านอาหารที่จดทะเบียน จำนวน 88 ร้าน (ข้อมูลจาก สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย, 2555) ซึ่งกลุ่มธุรกิจโรงแรมและภัตตาคารมีบทบาทสำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย และมีส่วนสร้างมูลค่าให้ธุรกิจอื่นๆ เช่น เฟอร์นิเจอร์ อาหาร สมุนไพร ธุรกิจสปา สุขภาพอนามัย การค้าของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง บริการด้านโลจิสติกส์ และการจ้างงานในระดับต่างๆ เป็นต้น กลุ่มธุรกิจโรงแรมและภัตตาคารมีมูลค่ารวม 337,343 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.1 ของการบริการภาคเอกชนทั้งหมด โดยนับเป็นกลุ่มที่มีมูลค่าสูงเป็นอันดับ 2 รองจากกลุ่มการค้าปลีกและขนส่ง เมื่อพิจารณาตามขนาดของวิสาหกิจแล้ว พบว่ามีการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มผู้ประกอบการขนาดย่อม ร้อยละ 62.3 กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางร้อยละ 19.7 หรือ 66,334 ล้านบาท และกลุ่มผู้ประกอบการขนาดใหญ่ร้อยละ 18.0 (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ)

โดยในช่วงปี 2551 กลุ่มนักธุรกิจชาวจีนได้เข้ามาสัมปทานพื้นที่ในเมืองต้นฝั้ง แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) เป็นระยะเวลา 99 ปี เนื้อที่ประมาณ 5000 ไร่ ภายใต้การดำเนินงานของกลุ่มบริษัทจินมุเหมินจำกัด (กลุ่มดอกจี้วคำ) ชื่อโครงการ “Kings Romans of Laos Asian economic and tourism development zone” โดยมุ่งเน้นให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเน้นการค้าและการบริการอย่างครบวงจร ทั้งนี้ได้แบ่งการพัฒนาออกเป็น 5 พื้นที่ คือ พื้นที่ A เขตเศรษฐกิจพิเศษเน้นการค้า พาณิชยกรรม และคาสโน พื้นที่ B กิจการทำเรือ พื้นที่ C กิจการด้านวัฒนธรรม พื้นที่ D กิจการด้านโบราณสถาน และพื้นที่ E เขตการท่องเที่ยวธรรมชาติ มุ่งเป็นศูนย์กลางเส้นทางการท่องเที่ยวจากไทยไปสิบสองปันนาและหลวงพระบาง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวได้แบ่ง ออกเป็น 6 โซน ได้แก่ โซนที่ 1 จัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์กับขุนส่า ซึ่งเกี่ยวกับชายแดนด้านนี้ โซนที่ 2 เกาะดอนชาวโดยโปรโมท เทศกาลเกี่ยวกับดอกจี้วและตลาดสินค้าชายแดน โซนที่ 3 ชุมชนพม่า โดยจัดให้เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับพม่า โซนที่ 4 โซนโบราณสถานอาณาจักรสุวรรณโคมคำ โซนที่ 5 ทำเรือบ้านมอม และโซนที่ 6 ธรรมชาติของสวนป่าและไม้ดอกไม้ประดับซึ่งโครงการลงทุนของกลุ่มและการบริการ โดยทางกลุ่มผู้ดำเนินการคาดว่าเมื่อโครงการแล้วเสร็จจะมีประชากรในพื้นที่เพิ่มมากขึ้นกว่าสองแสนคน ซึ่งจำนวนนี้จำแนกตามกลุ่มอาชีพดังนี้ 1) กลุ่มแรงงานกรรมกรจีน ที่มาพร้อมกับเรือที่มาจากลำน้ำโขง 2) กลุ่มนักธุรกิจ ส่วนใหญ่ทำธุรกิจนำเข้า ส่งออก 3) ผู้ประกอบการรายย่อย 4) นักท่องเที่ยวจีน

นอกจากนี้จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า ยังมีคนหลากหลายเชื้อชาติ เช่น ไทย ลาว พม่า ตลอดจนรัสเซียเข้ามาเป็นแรงงานในระดับต่างๆ ทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้ รวมถึงนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปในพื้นที่เพื่อไปเล่นคาสิโนเพิ่มขึ้น ซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลกลุ่มดังกล่าวสามารถเดินทางผ่านเข้ามายังอำเภอเชียงแสนเพื่อประกอบธุรกิจหรือท่องเที่ยว นั่นหมายถึงการเข้ามาใช้บริการที่พักและร้านอาหารในพื้นที่ ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจในเขตพื้นที่ชายแดนตลอดจนเขตในจังหวัดเชียงรายควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะรับมือผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จึงเกิดคำถามวิจัยขึ้นว่า “การลงทุนขนาดใหญ่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยบริษัทเอกชนจีน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในพื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงรายอย่างไร”

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพ อุปสรรค และ โอกาสในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในท้องที่ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน
2. เพื่อเสนอแนะนโยบายต่อรัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

โครงการวิจัยนี้มุ่งเน้นไปที่การศึกษาพื้นที่ในเขตชายแดนไทย-ลาว ในบริบทของการปรับตัวของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการจากการเกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษบ้านดั่นฝิ่ง แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่ เน้นอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย และอาจรวมถึงพื้นที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เมืองดั่นฝิ่ง เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยเฉพาะพื้นที่สัมปทานระยะยาวของกลุ่มบริษัทดอกจี้วคำ (จินมูเหมิน)

ขอบเขตประชากร ประชากรในการวิจัย ผู้ศึกษาได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ให้บริการ และประชาชน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วยแนวคิดด้านการจัดการธุรกิจบริการ การจัดการธุรกิจชายแดน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ข้อกำหนด นโยบายและกฎหมายระหว่างประเทศ แนวคิดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Theory/Stakeholder Analysis) แนวคิดด้านผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่มีต่ออุตสาหกรรมบริการ

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลด้านการจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการด้านที่พักและร้านอาหารในพื้นที่ชายแดน
2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผนการจัดการธุรกิจในพื้นที่ชายแดนไทย-ลาว

1.5 นิยามศัพท์

ธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ หมายถึง ธุรกิจบริการด้านที่พัก (เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสเฮาส์) และร้านอาหาร

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึงผู้ที่เกี่ยวข้องโดยผู้ศึกษาทั้ง 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ เช่น ผู้บริหารและพนักงานของสถานบริการ 2) หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น ชมรมร้านอาหารและภัตตาคาร 3) ผู้ใช้บริการ และ 4) ประชาชน

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ หมายถึง การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของเศรษฐกิจโดยสามารถบ่งชี้ได้จากจำนวนที่เปลี่ยนแปลงของสถานประกอบการ รายได้ นักท่องเที่ยว การมีงานทำ และระบบสาธารณสุข

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารั้ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในพื้นที่ชายแดนอำเภอเชียงแสน และเสนอแนะนโยบายต่อภาครัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะธุรกิจที่พักและร้านอาหาร จึงได้ทบทวนเอกสารและศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งการนำเสนอออกเป็นประเด็นหลักๆได้ 4 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. จังหวัดเชียงรายกับการพัฒนาพื้นที่ชายแดน
2. ธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ
3. แนวคิดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 จังหวัดเชียงรายกับการพัฒนาพื้นที่ชายแดน

จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศไทย ที่มีพื้นที่ติดกับชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน คือสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) แบ่งการปกครองเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ ส่วนราชการ ส่วนราชการสังกัดส่วนท้องถิ่น และอำเภอ ด้วยความที่เป็นเมืองชายแดน จังหวัดเชียงรายได้มีความสัมพันธ์อันดีกับเมืองชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านคือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2543 ได้มีการสถาปนาความสัมพันธ์กับบ้านพี่เมืองน้องกับหลายประเทศ เช่น มณฑลยูนนานแห่งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีความตกลงที่จะมีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ การค้า การศึกษา การท่องเที่ยว การกีฬา และสาธารณสุข จากการหารือเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2552 ทั้งสองประเทศเห็นควรที่จะจัดตั้งองค์กรในการประสานความร่วมมือทั้ง 3 ประเทศ 6 เมืองคือ เขตปกครองตนเองสิบสองปันนา สาธารณรัฐประชาชนจีน แขวงหลวงน้ำทา แขวงบ่อแก้ว แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และจังหวัดเชียงรายประเทศไทย ได้มีการหารือกันเพื่อส่งเสริมและผลักดัน มีการแลกเปลี่ยนกันด้านการค้าการ

ลงทุน การท่องเที่ยว การศึกษาและด้านอื่นๆ และในปี 2555 จังหวัดเชียงรายได้เป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมผู้นำ 6 ฝ่าย 3 ประเทศ ครั้งที่ 3 ในที่ประชุมเห็นควรให้ผลักดันให้พัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประเทศ รวมถึงการลดปัญหา จากข้อจำกัดในการผ่านแดน ภายใต้ขอบเขตอำนาจของแต่ละฝ่ายและไม่ขัดต่อกฎหมายภายในประเทศและประเทศอื่นๆที่เกี่ยวข้อง (คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเชียงราย, 2558)

กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอนุภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Sub Region: GMS) เป็นโครงการที่เกิดจากความร่วมมือของ 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) เกิดขึ้นจากการผลักดันของธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank) หรือ ADB โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ส่งเสริมให้เกิดการค้า การลงทุนในภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และการบริการ ส่งเสริมให้ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน ร่วมมือกันพัฒนาทางเทคโนโลยีและการศึกษารวมถึงการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันนานาชาติเพื่อเอเชียแปซิฟิกศึกษา, 2556)

ที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการ โครงการหรือความตกลงที่สำคัญหลายโครงการ เช่น (1) ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามแดนในอนุภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งเป็นความตกลงที่ช่วยอำนวยความสะดวกการผ่านแดนและข้ามแดนของคนและสินค้า (2) ความตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในลุ่มน้ำโขงตอนบน เป็นความตกลงที่ช่วยอำนวยความสะดวกการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำโขงตอนบน (3) ความตกลงว่าด้วยการซื้อขายไฟฟ้าและการสร้างเครือข่ายสายส่งระหว่างรัฐบาล 6 ประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ร่วมมือกันวางแผนและพัฒนาระบบส่งไฟฟ้าที่ประหยัดและมั่นคง (4) โครงการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยว Six Countries Once Destination โดยมีตัวแทน Agency for Coordinating Mekong tourism Activities (AMTA) เป็นศูนย์ประสานงานหลักเพื่อทำการตลาดและส่งเสริมการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงยังรวมตัวกันเพื่อร่วมมือกันพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกที่เรียกว่า สหประชาชาติเศรษฐกิจ ครอบคลุมพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ พื้นที่ในเขตภาคเหนือตอนบนของไทย (เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน ดาก) พื้นที่ในส่วน

สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (รัฐฉาน คะฉิ่น และคะยา) พื้นที่ในส่วนของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (แขวงบ่อแก้ว หลวงน้ำทา พงสาลี หลวงพระบาง อุดมไซไซ ไชยบุรี เวียงจันทน์) และ พื้นที่ในส่วนของสาธารณรัฐประชาชนจีน (มณฑลยูนนาน เสฉวน ฉิงไห่ กุ้ยโจว เขตปกครองตนเองทิเบต) ความร่วมมือที่หลักระหว่างกลุ่มนี้มุ่งเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและบริการ การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว การค้าและการลงทุน ด้านโทรคมนาคม ด้านเศรษฐกิจและวิชาการ การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ความร่วมมือที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเชียงรายคือ การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS Economic Corridors) ได้แก่ โครงการถนนเส้นทาง R3 ท่าเรือเชียงแสนแห่งที่ 2 และสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4

ด้วยภูมิประเทศที่มีเขตชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านและมีทำเลที่ตั้งที่เอื้อการค้าการลงทุน 3 อำเภอชายแดนของจังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของและอำเภอแม่สาย จึงได้รับการพิจารณาให้พัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหมายถึง “บริเวณพื้นที่ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษซึ่งรัฐจะสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาระบบให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single Window และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ” ทั้งนี้จังหวัดเชียงรายได้กำหนดตำแหน่งในการพัฒนา 3 ด้านได้แก่ (1) การเป็นเมืองส่งเสริมค้าชายแดนเพื่อรองรับการค้าการลงทุน เชื่อมโยงกลุ่มประเทศอาเซียนและ GMS (2) การเป็นเมืองเกษตรกรรมรองรับตลาดอาหารสุขภาพ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารและสินค้าเกษตรของภูมิภาคและยกระดับมาตรฐานสู่ผู้บริโภค ระดับบน และ (3) การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงสู่กลุ่มประเทศอาเซียนและ GMS โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และ เชิงประวัติศาสตร์/ศิลปวัฒนธรรม/ชาติพันธุ์

โดยอำเภอเชียงแสนถูกวางให้เป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และเมืองโลจิสติกส์ท่องเที่ยวทางแม่น้ำโขง (Port City) ซึ่งข้อได้เปรียบของเชียงแสนคือทำเลที่สามารถใช้ขนส่งสินค้าที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ มีแนวทางในการพัฒนา คือ การบูรณะฟื้นฟูเมืองโบราณเชียงแสน ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ การพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวกของส่วนระบบการผ่านแดน ข้อกำหนด ข้อตกลง และมาตรการที่เป็นธรรมสำหรับการท่องเที่ยว

ระหว่างประเทศ การตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าปลอดภาษี ตลอดจนการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งเพื่อความสะดวกในการเดินทาง แต่พื้นที่เชียงแสนก็ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญเช่น ระดับน้ำโขงที่ไม่แน่นอน ปัญหายาเสพติด และภัยธรรมชาติ

จากการรวบรวมข้อมูลหน่วยงานในอำเภอเชียงแสนของฉัตรกร วิทิตานนท์ (2556) พบว่า หน่วยงานของรัฐส่วนกลางเข้ามาอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมากรวมทั้งสิ้น 45 หน่วย แบ่งออกเป็น หน่วยงานส่วนกลาง 24 หน่วย หน่วยงานส่วนภูมิภาค 8 หน่วย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 6 หน่วย และมี หน่วยงานส่วนท้องถิ่น 7 หน่วย

ก. หน่วยงานส่วนกลาง 24 หน่วย ได้แก่

- 1). กองร้อยทหารพรานที่ 3103 สังกัดหน่วยเฉพาะกิจ กรมทหารพรานที่ 31 กองทัพภาคที่ 3 กองทัพบก กระทรวงกลาโหม
- 2). เขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่าหนองบงคาย สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15 สังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3). ด่านกักกันสัตว์เชียงราย สังกัดกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 4). ด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน สังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 5). ด่านตรวจพืชเชียงแสน สังกัดกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 6). ด่านตรวจสัตว์น้ำจังหวัดเชียงราย สังกัดกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 7). ด่านศุลกากรเชียงแสนกรมศุลกากร สังกัดกระทรวงการคลัง
- 8). พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงแสน สังกัดกรมศิลปากรกระทรวงวัฒนธรรม
- 9). โรงพยาบาลเชียงแสน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 10). โรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ
- 11). โรงเรียนราษฎร์ประชานุเคราะห์ 15 สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ
- 12). ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

13). ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนเชียงราย สังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

14). ศูนย์สำรวจอุทกวิทยาที่ 12 (เชียงใหม่) สังกัดกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์

15). สถานตำรวจน้ำ 1 อำเภอเชียงใหม่ สังกัดกองบังคับการตำรวจน้ำ สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ

16). สถานีตำรวจภูธรเชียงใหม่ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ

17). สถานีตำรวจภูธรบ้านแซว กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

18). สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติ เชียงใหม่ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกระทรวงแรงงาน

19). สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ

20). สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 1 สาขาเชียงราย สังกัดกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม

21). สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเชียงใหม่ สังกัดกรมสรรพากรกระทรวงการคลัง

22). หน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขงเขตเชียงราย สถานีเรือเชียงใหม่ กองบัญชาการหน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง กองทัพเรือกระทรวงกลาโหม

23). หน่วยการทางเชียงใหม่ กรมทางหลวงกระทรวงคมนาคม

24). หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ขร. 13. (ดอยหลวงแปะเมือง) กรมป่าไม้กระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยงานส่วนภูมิภาค (ไม่รวมตำบล-หมู่บ้าน) จำนวน 8 หน่วย ได้แก่

1). ที่ว่าการอำเภอเชียงใหม่ สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

2). สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงใหม่ สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์

3). สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย สังกัดกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

4). สำนักงานประมงอำเภอเชียงใหม่ สังกัดกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

5). สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเชียงใหม่ สังกัดกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- 6). สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเชียงแสน สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- 7). สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข
- 8). หน่วยสวัสดิ์อำเภอเชียงแสน สังกัดกองทัพบกที่ 3 กระทรวงกลาโหม

ข. หน่วยงานส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 หน่วย ได้แก่

- 1). เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของ ต.เวียง
- 2). เทศบาลตำบลโยนก ครอบคลุมพื้นที่ ต.โยนก ทั้งตำบล
- 3). เทศบาลตำบลเวียง ครอบคลุมพื้นที่ ต.เวียง เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน
- 4). องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแซว ครอบคลุมพื้นที่ ต.บ้านแซว ทั้งตำบล
- 5). องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก ครอบคลุมพื้นที่ ต.ป่าสัก ทั้งตำบล
- 6). องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เงิน ครอบคลุมพื้นที่ ต.แม่เงิน ทั้งตำบล
- 7). องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนมูล ครอบคลุมพื้นที่ ต.ศรีดอนมูล ทั้งตำบล

ค. หน่วยงานอื่นๆ (รัฐวิสาหกิจ) จำนวน 6 หน่วย ได้แก่

- 1). การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอเชียงแสน
- 2). ท่าเรือพาณิชย์เชียงแสน (การทำเรือแห่งประเทศไทย)
- 3). ที่ทำการไปรษณีย์เชียงแสน
- 4). ธนาคารกรุงไทย สาขาเชียงแสน
- 5). ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาเชียงแสน
- 6). ธนาคารออมสิน สาขาเชียงแสน

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าอำเภอเชียงแสนซึ่งเป็นอำเภอที่มีพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านถึงสองประเทศมีหน่วยงานทั้งส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และอื่นๆหลายหน่วยงานตั้งอยู่ หากแต่ยังไม่มีหน่วยงานที่ทำรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการเป็นหน้าที่หลักโดยตรงตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เชียงแสน

2.1.1 ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา

พื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงรายมีความเกี่ยวเนื่องกับยุทธศาสตร์หลายระดับ ไม่ว่าจะเป็น ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงราย หรือยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเชียงราย

ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ยุทธศาสตร์ปี 2557-2560 มีวิสัยทัศน์ร่วมกันคือ “ประตูการค้าสู่สากล โดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา ดินน้ำป่าสมบูรณ์ ประชาชนอยู่ดีมีสุข”

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการค้าการลงทุนและโลจิสติกส์เชื่อมโยงสู่สากล มีเป้าประสงค์เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตร อุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่า มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับสินค้าการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐานการรับรองเพิ่มขึ้นร้อยละ 10

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมและสุขภาพ มีเป้าประสงค์เพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ เช่นกลยุทธสร้างเครือข่ายประสานความร่วมมือ และเพิ่มสมรรถนะองค์กรการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี มีเป้าประสงค์เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อบริหารจัดการ รักษาความสมบูรณ์ เพื่อบูรณรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความหลากหลายทางชีวภาพ

คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเชียงราย (2558) ได้นำเสนอ ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย 4 ปี 2557-2560 ตามวิสัยทัศน์จังหวัดเชียงรายที่ว่า “เมืองแห่งการค้า การลงทุน การเกษตร และการท่องเที่ยว รุ่งเรืองด้วยวัฒนธรรมล้านนา ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข” ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน การเป็นศูนย์กลาง
คมนาคม การท่องเที่ยวและวิถีเกษตรยั่งยืนเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศ GMS และ ASEAN

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การใช้บริบทด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นตาม
แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างภูมิคุ้มกันของครอบครัวชุมชนและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดำรงความสมบูรณ์และ
ยั่งยืน

นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ระดับจังหวัดยังมียุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเชียงราย พ.ศ.2558-2560 มี วิสัยทัศน์มุ่ง “ร่วมประสาน มุ่งบริการ ยึดหลัก
ธรรมาภิบาล ทำงานแบบมีส่วนร่วม ประชาชนเป็นสุข” ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 6 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และ
ระบบโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ ที่จำเป็นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แนวทางการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมเพื่อให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดำรงความสมบูรณ์และ
ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร

2.1.2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis)

การประเมินสภาพแวดล้อมโดยการวิเคราะห์ให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด หรือที่เรียกว่าการวิเคราะห์ SWOT เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ที่ได้แพร่หลาย เป็นวิธีการขั้นต้นของการวางแผนกลยุทธ์หรือนโยบายในขั้นต่อไป TOWS Matrix เป็นเทคนิคการกำหนดกลยุทธ์อีกรูปแบบหนึ่ง ทำให้ได้โดยหลังจากการวิเคราะห์ SWOT ก็จะนำมาข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบเมตริกซ์โดยใช้ตารางที่เรียกว่า TOWS Matrix ซึ่งเป็นตารางการวิเคราะห์ที่นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดออกมาเป็นกลยุทธ์ประเภทต่าง ๆ ในการนำเทคนิคที่เรียกว่า TOWS Matrix มาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์นั้น จะมีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด โดยที่การประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นการระบุให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนจะเป็นการประเมินภายในอุตสาหกรรมบริการในอำเภอเชียงแสน ส่วนการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดจะเป็นการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่ออุตสาหกรรมบริการในอำเภอเชียงแสน กล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพของการกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้เทคนิค TOWS Matrix นี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด ที่ละเอียดในทุกแง่มุม

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับข้อจำกัด จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับข้อจำกัด ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูลแต่ละคู่ดังกล่าว ทำให้เกิดกลยุทธ์สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

- 1) กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงรุก

- 2) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและข้อจำกัดมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงป้องกัน ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรมีจุดแข็ง ขณะเดียวกันองค์กรก็เจอกับสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัดจากภายนอกที่องค์กรควบคุมไม่ได้ แต่องค์กรก็สามารถใช้จุดแข็งที่มีอยู่ในการป้องกันข้อจำกัดที่มาจากภายนอก

3) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและโอกาสมาพิจารณาด้วยกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงแก้ไข ทั้งนี้

4) กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดมาพิจารณาด้วยกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงรับ

จังหวัดเชียงรายได้วิเคราะห์สถานะแวดล้อมโดยทั่วไปของของจังหวัดจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสเอื้อต่อการพัฒนา หรือเป็นอุปสรรคข้อจำกัด ดังนี้ (คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเชียงราย, 2558)

จุดแข็ง (Strength)

- ท่าเล ที่ตั้งเป็นจุดศูนย์กลางเชื่อมโยงกับประเทศ GMS มีเส้นคมนาคมสะดวก
- มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์
- มีพื้นที่การเกษตรที่อุดมสมบูรณ์
- ที่ตั้ง มีภูมิประเทศภูมิภาคน่าอยู่ มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียง รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เชิงประวัติศาสตร์ เชิงนิเวศน์ สามารถเชื่อมโยงไปยังกลุ่มท่องเที่ยว GMS
- มีสถาบันการศึกษามูลค่าการศึกษาระดับสูงทุกระดับ ประชากรได้รับโอกาสทางการศึกษาที่ทั่วถึง สถาบันศึกษามีส่วนช่วยสนับสนุนและพัฒนากิจกรรมที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจของจังหวัด
- มีปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย สามารถใช้เป็นต้นแบบในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- มีสถานบริการด้านสุขภาพที่ได้มาตรฐาน มี รพ.ศูนย์ รพ.เอกชน สถานบริการในระดับอำเภอและระดับตำบลครอบคลุมทุกพื้นที่ ตลอดจนภูมิปัญญาและการแพทย์ทางเลือก
- ต้นทุนด้านวัฒนธรรมล้านนา เป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่น

- มีสินค้าหัตถกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP สินค้าวิสาหกิจชุมชนที่มีคุณภาพและเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัวที่มีศักยภาพและเป็นโอกาสในการสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน
- ภาคประชาสังคมและประชาชนมีการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสังคมศิลปวัฒนธรรม ศาสนาและประเพณีท้องถิ่นร่วมกันทำให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข

จุดอ่อน (Weakness)

- จังหวัดยังไม่สามารถบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ได้เต็มศักยภาพ
- ทรัพยากรดินเริ่มเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมี
- ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน รายได้เฉลี่ยต่อคนต่ำกว่ารายจ่าย ทำการเกษตรแบบขาดการบริหารจัดการด้านการผลิต
- ผู้ประกอบการรายย่อยขาดการวางแผนทางธุรกิจและยังไม่เชื่อมโยงกับต่างประเทศ
- แหล่งท่องเที่ยวไม่มีระบบฐานข้อมูลที่เป็นเอกภาพ แหล่งท่องเที่ยวไม่สามารถเที่ยวได้ตลอดปี
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนน O-Net) ในวิชาบังคับที่ค่อนข้างต่ำ
- ประชาชนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรัง และโรคติดต่อ ขาดความตระหนักต่อการป้องกันปัจจัยเสี่ยงที่มีต่อสุขภาพ
- ประชาชนขาดจิตสำนึกและมีพฤติกรรมเสี่ยงในการใช้รถใช้ถนน ทำให้สถิติอุบัติเหตุมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น
- ขาดการเตรียมการรองรับอาชีพเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- ขาดแคลนแรงงานระดับล่าง
- ทุกภาคส่วนขาดความเข้าใจในบทบาทการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่ป่าไม้
- มีปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนเมือง

โอกาส (Opportunities)

- เป็นพื้นที่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจ เหนือ – ใต้ ตามกรอบความร่วมมือ GMS

- รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงราย
- รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่งและงบประมาณบริหารจัดการน้ำ
- รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขทุกระดับ ส่งเสริมการแพทย์แผนไทย และธุรกิจบริการสุขภาพ
- มีโอกาสในการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ด้านการสนับสนุนการจัดการศึกษา
- รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนสร้างค่านิยมในคนไทยปลูกจิตสำนึกและภูมิใจด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่น
- รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทน เพื่อลดภาวะการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- กระแสนิยมของผู้บริโภค เน้นอาหารเพื่อสุขภาพ

ภัยคุกคามหรือข้อจำกัด (Threat)

- การนำสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาแข่งขันกับผู้ประกอบการท้องถิ่น โดยเฉพาะพืชผัก ผลไม้เมืองหนาว เป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการแข่งขันของจังหวัด
- กฎระเบียบทางค่า การขนส่งใน GMS ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารของประเทศคู่ค้าในตลาดการค้าโลกเป็นอุปสรรค
- เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีใน 8 กลุ่มอาชีพตามกรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2558 ส่งผลให้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าเคลื่อนย้าย เข้า-ออก ภายในประเทศ
- ปัญหาด้านสังคมและความมั่นคงที่เกิดจากประเทศเพื่อนบ้าน ปัญหาอาชญากรรม การค้ามนุษย์ แรงงานต่างด้าว อาชญากรรมข้ามชาติ

- เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลให้กับประชาชนของประเทศเพื่อนบ้าน การกลับมาของโรคอุบัติซ้ำ และการควบคุมโรคระบาด ความปลอดภัยด้านอาหารหรือคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์สินค้า
- ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม ปัญหาภาวะโลกร้อน ส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว ภัยแล้ง อุทกภัย ดินถล่ม ภัยหนาว หมอกควันไฟป่า
- ผลกระทบจากประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ไม่สามารถควบคุมปัญหามลพิษได้ เช่น ปัญหาหมอกควันข้ามแดน ขยะอิเล็กทรอนิกส์ สารเคมีอันตราย สารเคมีทางการเกษตร บรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตรจากจีน

โดยสรุปในปีงบประมาณ 2558 จังหวัดเชียงรายมีแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติราชการ ด้านเศรษฐกิจจำนวนทั้งหมด 12 โครงการ เพื่อตอบสนองประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุนการเป็นศูนย์กลางคมนาคม การท่องเที่ยวและวิถีการผลิตเกษตรที่ยั่งยืน เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศ GMS และ ASEAN คิดเป็นงบประมาณกว่า 232 ล้านบาท (คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเชียงราย, 2558)

นอกจากการส่งเสริมการค้าการลงทุน พัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความความมั่นคงทางสังคม และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์พัฒนาภาคเหนือตามแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ปี พ.ศ. 2555-2559 ยังให้มุ่งเน้นการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการภายใต้แนวคิด การพัฒนาเศรษฐกิจที่ภาคเหนือมีศักยภาพสูงและยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนและเท่าทันกระแสตลาดสากล ซึ่งก็ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น รวมถึงให้สอดคล้องกับนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติอีกด้วย

คณะกรรมการนโยบายท่องเที่ยวแห่งชาติ (2554) นำเสนอแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559 โดยมีวิสัยทัศน์ให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ มีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม สมดุล และยั่งยืน ส่วนใหญ่มุ่งเน้นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในหลายๆด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมาย ด้านทรัพยากร ด้านสภาวะแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านรายได้ เช่น เพิ่มขีดความสามารถขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ ธรรมชาติ และ

วัฒนธรรม ไม่น้อย 5 อันดับ หรือเป็น 1 – 7 ของทวีปเอเชีย เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพ มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สร้างความสมดุลฯ การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน และเพิ่มขีดความสามารถด้านกฎระเบียบ เพื่อบูรณาการงานด้านการท่องเที่ยวให้มีเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อนของภารกิจ สร้างกลไกในการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว และที่สำคัญกระตุ้นให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ

2.2 ธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ

อุตสาหกรรมบริการ (Hospitality Industry) หมายถึงการบริการ การต้อนรับและการมอบความบันเทิงแก่ผู้ที่เป็นแขก ผู้มาเยี่ยมเยือน ด้วยความเอื้ออารีและความปรารถนาดี (Barrows & Powers, 2008) อุตสาหกรรมบริการถือว่าเป็นธุรกิจที่คนสองกลุ่มมีการปฏิสัมพันธ์นั่นคือ เจ้าบ้านและผู้มาเยี่ยมเยือนหรือแขกผู้เดินทางห่างจากบ้าน (O'Connor, 2005) ธุรกิจอุตสาหกรรมบริการส่วนใหญ่จะเป็นที่รู้จักกันดีคือโรงแรมที่พักและร้านอาหาร อุตสาหกรรมบริการถือว่าเป็นกิจกรรมทางธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ อาหาร เครื่องดื่ม และที่พักอาศัย (Wood & Brotherton, 2008) Barrows & Powers (2008) อธิบายเพิ่มเติมว่าอุตสาหกรรมบริการไม่ได้หมายถึง เฉพาะโรงแรม และร้านอาหารเท่านั้น แต่ยังสามารถหมายถึง องค์กรต่างๆ ที่ให้บริการ ด้านที่พัก ด้านอาหาร หรือทั้งสองด้าน แก่ผู้คนที่เดินทางห่างจากที่พักอาศัยของตน รวมถึงบริการของสโมสร คาสีโน แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

อุตสาหกรรมบริการโดยเฉพาะธุรกิจที่พักและร้านอาหารมีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแบบแยกกันไม่ขาด การท่องเที่ยว (Tourism) คือ กิจกรรมการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ซึ่งนับตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปลายทางที่จะต้องประกอบไปด้วยสามปัจจัย อันได้แก่ การเดินทาง การพักค้างแรม และการรับประทานอาหารนอกบ้าน ดังจะเห็นได้ว่าการพักค้างแรม และการรับประทานอาหารนอกบ้าน เป็นสองปัจจัยที่สำคัญ ที่ก่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวการท่องเที่ยว

นอกจากนั้น สหพันธ์ องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ หรือ International Union of Official Travel Organization (IUOTO) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวจะต้องมีเงื่อนไขดังนี้ คือจะต้องเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว และจะต้องเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ และสาม จะต้องเป็นการเดินทางใดๆ โดยไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการประกอบอาชีพหรือหารายได้ (นิสา ชัชกุล, 2554) นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทที่สำคัญต่อเศรษฐกิจ เนื่องด้วยเกิดจากการใช้จ่ายในระหว่างการเดินทางของนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดกิจกรรมมากมายในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อรองรับต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยธุรกิจที่ได้รับโดยตรง เช่น ธุรกิจโรงแรม และที่พัก (นิสา ชัชกุล, 2554) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ในเชิงเศรษฐศาสตร์ การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ถือว่าเป็นการส่งออก รายได้จะอยู่ในรูปของเงินตราต่างประเทศ อีกประการคือ เป็นส่วนที่ช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการค้าและดุลการชำระเงินของประเทศ ซึ่งการท่องเที่ยวอยู่ในสถานะเกินดุลมาตลอด ประการต่อมาคือ การเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้มีการผลิตและบริการมากขึ้นภายในประเทศ ประการสุดท้ายคือ การสร้างงานและกระจายรายได้ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบริการ ที่ก่อให้เกิดการจ้างงานทางตรงเพิ่มขึ้น เช่น ธุรกิจโรงแรม และภัตตาคาร เป็นต้น (ธนกฤต สังข์เฉย, 2550) ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาธุรกิจอุตสาหกรรมการบริการหลักซึ่งได้แก่ ธุรกิจที่พักและร้านอาหาร

2.2.1 ธุรกิจที่พัก

ที่พักแรม (Accommodation) หรือ ที่พักคนเดินทาง หมายถึง สถานที่ถูกจัดเตรียมไว้เพื่อรองรับผู้เดินทาง ลูกค้าหรือแขกเพื่อพักอาศัยค้างคืนในระหว่างการเดินทาง ซึ่งอาจมีการบริการด้านอาหารหรืออื่นๆ แก่ผู้มาพัก ซึ่งหลังจากนั้น ได้ถูกเรียกว่า “โรงแรม” หรือ “Hotel” โดยมาจากคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส อันหมายถึง คฤหาสน์ อาคารขนาดใหญ่ บ้านของคนรวย และอาจรวมถึงสถานที่ราชการต่างๆ ด้วย นอกจากนั้น คำว่า “โรงแรม” ตามพระราชบัญญัติโรงแรมของประเทศไทย ปี พ.ศ.2547 ได้ถูกจำกัดความ ในมาตรา 4 ว่า หมายถึง สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจ เพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นๆ ใดโดยมีค่าตอบแทน (นิสา ชัชกุล, 2554) นอกจากนี้ กุลวดี ละม้ายเงิน (2553) ได้ให้ความหมายของที่พักแรมว่าหมายถึง การประกอบธุรกิจการ

บริการที่พักเพื่อคนเดินทางที่ต้องการพักค้าง ซึ่งอาจมีบริการอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการด้วย ที่พักแรกสำหรับนักเดินทางท่องเที่ยวแบ่งออกได้หลายประเภท ซึ่งความแตกต่างของแต่ละประเภทอาจไม่ชัดเจน ที่สำคัญคือ ความแตกต่างกันในภาพลักษณ์ของธุรกิจ เช่น อินน์ (Inn) ให้ความรู้สึกรอบอุ้นและเป็นกันเอง โมเต็ล (Motel) เน้นความสะดวกสบายและผู้มาพักมีที่จอดรถของตนเอง โรงแรม (Hotel) ที่เน้นประสิทธิภาพและบริการความสะดวกสบายต่างๆ เป็นต้น

การจัดแบ่งประเภทของที่พักแรมหรือโรงแรมแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดประเภทซึ่งอาจขึ้นอยู่กับทำเลที่ตั้ง การเข้าพักออาศัยของแขก การบริหารงาน การจัดบริการแก่แขก หรือขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ ดังนั้น การจัดแบ่งประเภทของที่พักแรมจึงไม่มีข้อยุติแน่นอน แต่แตกต่างกันออกไป การแบ่งประเภทของที่พักตามขนาดก็เป็นหนึ่งในการแบ่งประเภทที่พักที่นิยม สามารถนับได้จากจำนวนห้องพัก (จิตตินันท์ นันทไพบุลย์, 2555)

แบ่งตามระดับการบริการ (Levels and Service) โดยการบริหารของโรงแรมสามารถแบ่งตามระดับคุณภาพของการบริการ แบ่งได้ 3 ประเภทดังนี้ (1) การบริการระดับโลก (World-Class Service) มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายคือกลุ่มที่มีความสามารถในการจ่ายสูงเพราะมีค่าบริการค่อนข้างสูง แต่ก็สอดคล้องกับบริการและความสะดวกสบายต่างๆ ที่ลูกค้าได้รับ (2) การบริการระดับกลาง โรงแรมประเภทนี้มีเป้าหมายในการรับแขกทั่วไปทั้งนักธุรกิจ นักท่องเที่ยวรายบุคคล และหมู่คณะ เป้าหมายด้านการตลาดที่สำคัญอย่างหนึ่งของโรงแรมประเภทนี้ คือ การจัดการประชุม สัมมนา และการฝึกอบรม และ (3) การบริการระดับประหยัด (Economy or Limited Service) การบริการอยู่ในระดับมาตรฐาน โรงแรมเน้นเกี่ยวกับเรื่องความสะดวก สุขสบาย ห้องพักราคาประหยัด และการจัดอุปกรณ์ขั้นพื้นฐานให้แก่แขกอย่างครบถ้วน การบริการที่ได้มาตรฐาน แต่ราคาประหยัด คือ นโยบายสำคัญของโรงแรมประเภทนี้

ความเป็นเจ้าของและการเป็นสมาชิกในสถาบันโรงแรม (Ownership and Affiliation) การจัดแบ่งโรงแรมในลักษณะนี้ สามารถแยกได้ออกเป็น 2 ประเภท คือ โรงแรมที่บริหารงานอย่างอิสระ (Independent Hotels) มีความคล่องตัวและมีอำนาจในการบริหารงาน สามารถปรับทิศทางในการบริหารสอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้สะดวกแต่ก็มีข้อจำกัดในด้านประสิทธิภาพในการบริหารงาน การสร้างเครือข่ายด้านการตลาด และการขยายธุรกิจในอนาคตและโรงแรมเครือข่าย

(Chain Hotels) ซึ่งโรงแรมเครือข่ายยังสามารถแบ่งประเภทการบริหารออกเป็นอีก 3 ประเภท คือ การบริหารโดยบริษัทแม่ (Parent Company) การบริหารโดยพันธสัญญา (Management Contract) และการบริหารงานแบบแฟรนไชส์ (Franchise Groups)

ตฤณ พริ้งประเสริฐ (2552) ระบุว่าที่พักแรมมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างจากสินค้าประเภทอื่นๆ เช่น การที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวนจำกัด (Fix Capacity) ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวต้องการห้องพักมากหรือน้อย ที่พักแรมประเภทต่างๆ ก็สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เท่ากับจำนวนห้องพักที่มีอยู่เท่านั้น ที่พักถือเป็นสินค้าที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Nature of Service) เนื่องจากโรงแรมเป็นงานบริการจึงไม่สามารถจะจับต้องสินค้าได้ ที่พักเป็นสินค้าที่ต้องใช้แรงงานมนุษย์ (Labor) โรงแรมจะผลิตสินค้าบริการขึ้นมาต้องอาศัยพนักงานในการผลิต ดังนั้นที่จะผลิตให้ได้มาตรฐานเหมือนกันหมดจึงค่อนข้างยาก เพราะความสามารถของมนุษย์ไม่เท่ากัน แม้โรงแรมแต่ละแห่งจะตั้งมาตรฐานในการให้บริการของพนักงานไว้ ซึ่งต่างกับการผลิตสินค้า ส่วนใหญ่จะผลิตจากเครื่องจักรจึงทำให้สินค้าออกมามีคุณภาพเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันที่สุด การสูญเสียผลประโยชน์ได้โดยง่าย (Perishability) เนื่องจากที่พักแรมสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกินจำนวนห้องพักที่มีอยู่ ดังนั้นเมื่อใดก็ตามที่ห้องพักว่างไม่มีคนพักก็จะทำให้ที่พักแรมนั้นสูญเสียรายได้ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว (Low Season) ซึ่งแตกต่างกับสินค้าทั่วไปถ้าเหลือขายไม่หมดก็เก็บไว้ขายในโอกาสต่อไปได้

ธุรกิจโรงแรมมีสินค้าและบริการ 4 ประเภท ได้แก่ ห้องพัก อาหารและเครื่องดื่ม บริการอื่นๆ และ มาตรฐาน (จิตตินันท์ นันทไพบุลย์, 2555) รายได้จากการขายห้องพักถือเป็นรายได้หลักของโรงแรม และเป็นรายได้ที่มีกำไรดี เนื่องจากต้นทุนค่าห้องพักเป็นต้นทุนค่าห้องพักเป็นต้นทุนจม ยังมีแขกเข้าพักมากเท่าใด โรงแรมก็จะมียาไรมากขึ้นเท่านั้น และที่สำคัญคือจำนวนแขกที่เข้าพักเชื่อมโยงไปมีผลต่อรายได้ของแผนกอาหารและเครื่องดื่มด้วย กล่าวคือ หากมีแขกเข้าพักมาก แขกเหล่านั้นก็จะไปใช้บริการอาหารและเครื่องดื่ม นำมาซึ่งรายได้และผลกำไรในส่วนนี้ต่อไป ในการบริการอาหารและเครื่องดื่มเป็นแผนกที่ทำรายได้หลักให้แก่โรงแรมอีกแผนกหนึ่ง นอกจากนี้โรงแรมมีรายได้จากธุรกิจด้านอื่นๆ ด้วย เช่น รายได้จากการชักรีด รายได้จากให้เช่าพื้นที่เปิดร้านขายสินค้าหรือบริการ รายได้จากสปา จากการขายสินค้าอื่นๆ เช่น สินค้าที่ระลึก รวมถึงการให้บริการที่มีมาตรฐานเพื่อให้ลูกค้าเกิด

ความพึงพอใจเมื่อเข้าใช้บริการ การโรงแรมที่จะได้มาตรฐานนั้น มิได้ตัดสินจากเพียงการก่อสร้างหรือตกแต่งภายในที่หรูหราเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงบุคลากรที่มีประสิทธิภาพมาให้บริการเพื่อสร้างความประทับใจให้ลูกค้า

2.2.2 ธุรกิจร้านอาหาร

ธุรกิจร้านอาหาร หมายถึง ธุรกิจอาหารยังเป็สิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวในการเดินทางไปชิมรสอาหารอร่อยหรือแปลกพิเศษกว่าที่อื่น หรือเป็นอาหารเฉพาะท้องถิ่น (จิตตินันท์ นันทไพบุลย์, 2555) โดยเป็นการให้บริการทั้งอาหารและเครื่องดื่มแก่ลูกค้าทั้งภายในร้านหรืออาจมีการให้บริการส่งกลับบ้าน ปัจจุบันธุรกิจร้านอาหารมีการแบ่งประเภทการให้บริการอยู่ 3 มิติ คือแบ่งตามลักษณะแนวทางการบริหารของร้าน แบ่งตามขนาดของร้าน และแบ่งตามลักษณะการให้บริการของร้าน (Power & Barrows, 2006)

1. แบ่งตามลักษณะแนวทางการบริหารของร้าน โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ร้านแบบมีสาขา และร้านแบบไม่มีสาขา

2. แบ่งตามขนาดของร้าน ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

- ร้านอาหารขนาดไม่เกิน 50 ตารางเมตร ร้านอาหารประเภทนี้อาจไม่มีการบริการเสิร์ฟอาหารถึงโต๊ะ โดยรูปแบบบริการจะคล้ายกับร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดทั่วไป
- ร้านอาหารขนาดตั้งแต่ 50-200 ตารางเมตร ประเภทของร้านอาหารขนาดนี้อาจมีการบริการเล็กน้อย โดยมีการตกแต่งร้านเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดึงดูดความสนใจลูกค้า
- ร้านอาหารขนาดตั้งแต่ 200 ตารางเมตรขึ้นไป การให้บริการของร้านอาหารประเภทนี้จะเป็นการให้บริการที่ต้องการความสมบูรณ์แบบในการให้บริการ และมีความคาดหวัง การบริการที่ดี โดยมีการบวกเพิ่มทิป และภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มเติมจากค่าอาหาร ซึ่งในแต่ละร้านจะมีลูกค้าที่แตกต่างกันไป

3. แบ่งตามลักษณะการให้บริการของร้าน โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

- บริการแบบรวดเร็ว (Fast food) เป็นร้านที่มีบริการอาหารง่ายๆ มีการเตรียมอาหารไว้ล่วงหน้า รวดเร็วและสะดวก ทั้งแบบบริการด้วยตนเองหรือมีการบริการเสิร์ฟแบบง่ายๆ
- บริการแบบทั่วไป (Casual Dining) เป็นลักษณะการให้บริการที่มีโต๊ะนั่งแต่ไม่มากนัก โดยจะให้บริการที่เน้นบรรยากาศสบายๆ ไม่เป็นพิธีมากนัก
- การให้บริการแบบหรูหรา (Luxury Restaurant) เป็นร้านอาหารที่มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งร้านที่เป็นพิเศษ รวมถึงพนักงานที่ให้บริการผ่านการอบรมมาเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามราคาอาหารและบริการจะอยู่ในระดับสูง

จิตตินันท์ นันทไพบูลย์ (2555) ยังได้เพิ่มเติมว่า ธุรกิจอาหาร หมายถึงผู้ประกอบการให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นภัตตาคารหรือร้านอาหารก็ได้ โดยธุรกิจอาหารสามารถแยกได้เป็น 7 ประเภท ใหญ่ๆ ดังนี้

1. ธุรกิจอาหารจานด่วน (Fast-Food) เป็นธุรกิจที่ให้บริการอาหารแก่ลูกค้าทั้งรับประทานในร้านและซื้อออกไป รายการอาหารค่อนข้างมีจำกัด แต่ราคาค่อนข้างถูก โดยปกติการดำเนินงานมักอยู่ในรูปแบบการรับสิทธิ์ (Franchising)

2. ธุรกิจร้านอาหารสำเร็จรูปเดลิ (Deli Shop) เป็นธุรกิจที่ให้บริการอาหารผสมผสานการให้บริการอาหารสำเร็จรูป ร้านอาหารประเภทนี้มีที่นั่งค่อนข้างจำกัดในร้านไว้บริการลูกค้า และมักตั้งอยู่ในทำเลที่มีผู้คนหนาแน่น หรือบริเวณศูนย์การค้า

3. ธุรกิจอาหารบุฟเฟต์ (Buffet) เป็นธุรกิจอาหารแบบช่วยเหลือตัวเองของลูกค้า ปกติมักบริการอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับอาหารที่มีบริการแก่ลูกค้าจะเป็นประเภททุกอย่างตามสั่ง อาหารมีเพียงราคาเดียว โดยมีราคาไม่สูงนัก เพื่อเป็นการดึงดูดใจให้ลูกค้าเข้าร้าน

4. ธุรกิจคอฟฟี่ช็อป (Coffee Shop) เป็นธุรกิจร้านอาหารที่มีลักษณะการให้บริการที่รวดเร็ว ถูกคำหมนเวียนเข้ามาใช้บริการ โดยใช้เวลาน้อย การให้บริการของธุรกิจอาหารประเภทนี้ ส่วนใหญ่เป็นการบริการที่เคาน์เตอร์ การตกแต่งร้านไม่หรูหรา ราคาอาหารค่อนข้างต่ำ

5. ธุรกิจคาเฟ่เทรีเรีย (Cafeteria) เป็นธุรกิจอาหารที่บริการตนเอง ซึ่งอาหารส่วนใหญ่ค่อนข้างจำกัด โดยลูกค้าจะเป็นคนเลือกอาหารและให้พนักงานเป็นคนส่งอาหารให้

6. ธุรกิจอาหารกูร์เมต์ (Gourmet) มุ่งลูกค้าที่พร้อมจ่ายแพงเพื่อซื้อบริการที่พึงพอใจ ราคาอาหารจึงสูงกว่าปกติ พนักงานบริการดีเยี่ยม และบรรยากาศการตกแต่งแบบมีรสนิยมสูง

7. ธุรกิจอาหารเฉพาะกลุ่มชาติ (Ethnic) เป็นธุรกิจอาหารที่ให้บริการอาหารเฉพาะรายการอาหารประจำท้องถิ่นหรือประจำชาติ เช่น กัตตาคารอาหารจีน หรือกัตตาคารอาหารญี่ปุ่น เป็นต้น การตกแต่งร้านจะเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น หรือประจำชาตินั้นๆ

ธุรกิจร้านอาหารในแต่ละรูปแบบที่กล่าวมาข้างต้นสามารถเรียงลำดับระดับการให้บริการจากมากไปหาน้อยดังนี้ ร้านอาหารกูร์เมต์ ร้านอาหารเฉพาะกลุ่มชาติ ร้านอาหารบุฟเฟ่ต์ ธุรกิจคอฟฟี่ช็อป ธุรกิจคาเฟ่เทรีเรีย อาหารจานด่วน และอาหารสำเร็จรูปเดลิ

2.3 แนวคิดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Theory)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นผู้ที่มีความสำคัญสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน การสนับสนุน ความเข้าใจและความร่วมมือจากทุกฝ่าย ล้วนสำคัญทั้งสิ้น การเข้าใจบทบาท ความต้องการของและทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการจึงเป็นประเด็นที่ควรตระหนักโดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรสาธารณะ Freeman (1984) ผู้คิดค้นทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ให้ความหมายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรว่าปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่ได้รับผลกระทบจากการวัตถุประสงค์ขององค์กร ในขณะที่ ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ (2553) ได้อธิบายความหมายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ไว้ว่า คือ กลุ่มหรือบุคคลที่มีผลกระทบและหรือได้รับผลกระทบจากกิจกรรมทั้งหมดขององค์กร และเป็นบุคคล หรือกลุ่ม

บุคคลที่ช่วยกำหนดคุณค่าให้กับองค์กร องค์กรมีความจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วม กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งจากกิจกรรม และกระบวนการตัดสินใจ

สำหรับอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการท่องเที่ยวจึง หมายถึงปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ให้ความสนใจการวางแผนธุรกิจการท่องเที่ยว (Sautter & Leisen, 1999) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็นได้หลายรูปแบบโดยทั่วไปแล้ว หน่วยงาน สนับสนุนการท่องเที่ยว จะถูกแบ่งเป็น 2 ภาคส่วนหลักๆ คือ ภาครัฐและภาคเอกชน โดยหน่วยงาน ภาครัฐมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย ดำเนินการ กำกับ ดูแล ในขณะที่ภาคเอกชนทำหน้าที่ ขับเคลื่อนให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม ในการพัฒนาการทรัพยากรสาธารณะเช่นทรัพยากร การท่องเที่ยว นักวิชาการหลายท่านได้ระบุ ชุมชน เจ้าบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ นักท่องเที่ยว ผู้สื่อข่าว และกลุ่ม อาสาสมัครก็ล้วนแล้วแต่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ (Mason, 2003; Sheehan & Ritchie, 2005; Swarbrooke, 1999)

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงหมายถึง ผู้ที่ได้รับผลกระทบ ทั้งทางบวกและ ทางลบ ทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ ทั้งผู้ประกอบการ ผู้ให้บริการ หน่วยงานของรัฐและเอกชน ชุมชนในท้องถิ่น รวมถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ อนึ่งการ นำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติไปสู่ภาคปฏิบัติ นอกจากการสร้างความรู้ความเข้าใจและเตรียม ความพร้อมแก่กลุ่มภาคีต่างๆแล้ว ควรมีการแบ่งบทบาทหลักที่ชัดเจนของภาคีพัฒนาเหล่านี้อันได้แก่ ส่วนราชการกลาง ส่วนราชการภูมิภาค ส่วนราชการระดับท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคสถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัยและพัฒนา และภาคประชาชน ทำหน้าที่ตามภารกิจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ 2555-2559)

การเชื่อมโยงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสำคัญเนื่องจากสามารถช่วยให้องค์กรธุรกิจสามารถ ผสานการปฏิบัติในเชิงสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจให้สามารถช่วยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้การแก้ปัญหาและไปถึงเป้าหมายที่พวกเขาไม่อาจบรรลุได้จากการดำเนินการฝ่ายเดียว การ เชื่อมโยงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสิทธิผล จะสามารถนำไปสู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนกว่า โดย การให้ออกาสแก่ผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นในกระบวนการตัดสินใจ บริหารจัดการความเสี่ยง และชื่อเสียงได้ดีกว่า ก่อให้เกิดการผสมผสานรวมกันของทรัพยากร เช่น ความรู้ บุคลากร การเงิน

และเทคโนโลยี ที่ช่วยในการแก้ไขปัญหาและบรรลุมิติประสงค์ที่ไม่สามารถดำเนินการได้สำเร็จโดยองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ก่อให้เกิดความเข้าใจในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่สลับซับซ้อน และสร้างอิทธิพลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์, 2553)

ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ (2553) อธิบายถึงกระบวนการการเชื่อมโยงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ (Stakeholder Engagement Process) ว่า องค์กรจะต้องสื่อสารกิจกรรม และ/หรือโครงการนั้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์กรต้องการการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเองก็ต้องอาศัยองค์กรในการดำรงชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการ และสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเช่นกัน องค์กรแต่ละองค์กรนั้นจะมีกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเฉพาะของตนเอง โดยพิจารณาจากผลกระทบระหว่างกัน ทั้งผลกระทบที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับจากกิจกรรม และการตัดสินใจขององค์กรและผลกระทบที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีต่อองค์กรด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ องค์กรสามารถกำหนดแผนในการสื่อสารได้จากขั้นตอนการวิเคราะห์ด้วยคำถามว่า ใคร อะไร เมื่อใด ที่ใด และวิธีใด โดยในส่วนของวิธีใดที่กล่าวถึงรูปแบบวิธีการสื่อสารเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความเข้าใจระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยกัน

1. ใคร (Who) ใครคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง และพวกเขาต้องการที่จะเกี่ยวข้องในระดับใด เช่น คณะทำงาน พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า ชุมชน สื่อมวลชน เป็นต้น
2. อะไร (What) อะไรคือเนื้อหาสาระละเอียดที่จะต้องสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้เนื้อหาสาระละเอียดจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับระดับความเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางกลุ่มองค์กรต้องการเพียงแค่การรับรู้ บางกลุ่มต้องการให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ บางกลุ่มต้องการความเชื่อถือ และบางกลุ่มต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการปฏิบัติ เป็นต้น
3. เมื่อใด (When) เมื่อใดที่องค์กรควรจะดำเนินการสื่อสารนั้นและเป็นความถี่เท่าใด เช่น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางกลุ่มต้องการได้รับความสนใจจากองค์กรในทุกๆ วัน บางกลุ่มต้องการการสื่อสารในเชิงรุกทุก 2-3 เดือน

4. ที่ใด (Where) ที่ใดจะเป็นที่ที่เหมาะสมที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะได้รับข่าวสาร ถึงแม้จะดูเป็นเรื่องง่ายที่องค์กรจะผลักดันข่าวสารไปในทางเดียว เช่น ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางเว็บไซต์ขององค์กร แต่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมักต้องการการสื่อสารในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งก่อให้เกิดการกระตุ้นการรับรู้ที่ดีกว่า

5. วิธีใด (How) วิธีใดที่องค์กรจะใช้ในการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่มของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะใช้ผู้สื่อสารต่างๆ กันไป และใช้วิธีการและช่องทางการสื่อสารต่างๆ กันไป หรือบางกลุ่มอาจใช้วิธีการสื่อสารและช่องทางการสื่อสารมากกว่า 1 วิธี โดยวิธีการสื่อสารนั้นมีหลายรูปแบบ ตั้งแต่ผู้ที่ได้รับการสื่อสารนั้น ไม่มีส่วนร่วมกับการสื่อสารนั้นเลย ไปจนถึงมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ในการสื่อสารนั้น ซึ่งแต่ละระดับของการมีส่วนร่วมปรากฏเป็นรูปแบบการสื่อสารต่างๆ กันดังนี้ การสื่อสารตามโอกาส การสื่อสารแบบทางเดียว การสื่อสารแบบสองทาง และการเชื่อมโยงหรือสานเสวนา

การสื่อสารตามโอกาส (Ad Hoc Communication) เป็นการสื่อสารเมื่อโอกาสที่จะต้องสื่อสารในเรื่องนั้นๆ เกิดขึ้นมาเอง ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งผู้สื่อสารมีความจำเป็นจะต้องสื่อ “สาร” ที่จำเป็นไปยังผู้รับสารซึ่ง “สาร” ที่ปรากฏมักจะไม่ได้มีการกำหนดเป็นแบบแผนล่วงหน้ามาก่อน อาจมีการแลกเปลี่ยนเกิดขึ้นได้แต่ไม่เป็นทางการ

การสื่อสารแบบทางเดียว (One Way Communication) เป็นการสื่อสารที่องค์กรต้องการจะสื่อ “สาร” ที่ต้องการออกไปภายนอกในรูปแบบของแผ่นพับ จดหมายหรือการนำเสนอ โดยไม่ได้เปิดโอกาสให้กับคำถามหรือการโต้แย้ง

การสื่อสารแบบสองทาง (Two Way Communication) เป็นการสื่อ “สาร” ในแบบที่เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร เช่น การประชุม/สัมมนา กลุ่ม เป็นต้น

การเชื่อมโยงหรือสานเสวนา (Stakeholder Engagement/Dialogue) เป็นการเรียนรู้ขององค์กรที่มีต่อประเด็นหรือข้อห่วงใยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งการสานเสวนาที่ได้รับการออกแบบมาอย่างดีจะทำให้องค์กรได้รับข้อมูลและความรู้ใหม่มากมายจากทั้งตัวองค์กรเองและจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กรณีนี้องค์กรจะมีพันธะผูกพันต่อการพิจารณาข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินการตัดสินใจขององค์กร

กล่าวคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบไปด้วยทั้งองค์กรและปัจเจกบุคคลที่ต่างที่เกี่ยวข้องกับองค์กร หน่วยงาน หรือพื้นที่ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง มีความสำคัญในการจัดการหรือพัฒนา องค์กร หน่วยงานหรือพื้นที่นั้นๆ ดังนั้นการสื่อสารและเชื่อมโยงผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพจึงมีประโยชน์อย่างยิ่ง

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ที่ผ่านมาการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ชายแดนหลายด้าน ล่าสุด ฌฐกร วิทิตานนท์ (2556) ได้ศึกษาบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความพร้อมในเชิงโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรภาครัฐโดยรวม ในพื้นที่อำเภอเชียงแสนและอำเภอเชียงของ ที่เป็นเก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์จากการลงพื้นที่จริง จากการศึกษาพบว่าอำเภอเชียงแสนมีหน่วยงานส่วนกลางในพื้นที่มากมายแต่ไม่มีหน่วยงานที่มีรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวโดยตรงเข้ามาอยู่ในพื้นที่ ขณะที่หน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐานหลักที่จำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ตอบสนองต่อปัญหาในพื้นที่เกิดความล่าช้า และซ้อนทับทั้งในอำนาจหน้าที่ ผลการศึกษายังระบุอีกว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ก่อตั้งมานาน ดูแลพื้นที่ขนาดเล็กมีความพร้อมมากกว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่งจะได้รับการยกฐานะ และมีพื้นที่ขนาดกว้างขวางให้ต้องรับผิดชอบ สรุปประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งในการศึกษานี้ท้องถิ่นมีอำนาจจำกัด ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรมีการกระจายอำนาจเพื่อให้ท้องถิ่นมีความเป็นอิสระ

ในพื้นที่ชายแดนอำเภอเชียงแสนยังได้มีศึกษาผลกระทบจากการเปิดคาสิโนที่เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ต่อเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สังคม และวัฒนธรรม ของชุมชนริมฝั่งโขง ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดย จิรพัฒน์ อุปถัมภ์และคณะ (2555) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเปิดคาสิโนที่เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว ต่อเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สังคม และวัฒนธรรม โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก 6 กลุ่มเป้าหมายได้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานของภาครัฐ บุคลากรของสมาคมธุรกิจ

นายด่านศุลกากร กำนันผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และนักพนัน โดยใช้พื้นที่หลักในบริเวณตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ในผลกระทบด้านบวก พบว่า มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมต่างๆ อาทิ การท่องเที่ยว อาหารและเครื่องดื่ม การก่อสร้าง เป็นต้น มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนร้านค้า และร้านอาหารเพื่อให้บริการแก่นักงานกาสิโนโดยส่วนใหญ่เป็นพนักงานชาวไทย รวมถึงการเพิ่มขึ้นของการจ้างงานในธุรกิจโรงแรม ห้างพัก อาหารและสถานบันเทิง อย่างไรก็ตาม ผลกระทบด้านลบซึ่งพบว่า มีปัญหาเพิ่มขึ้น เช่น การค้าประเวณี ปัญหาด้านสาธารณสุข การฟอกเงิน การค้ายาเสพติด และการค้าโสเภณีข้ามชาติ นอกจากนี้ทางด้านการปกครองพบว่า มีปัญหาการเข้าออกอย่างไม่ถูกต้อง ซึ่งทำให้พ่อค้าชาวไทยต้องเสียค่าใช้จ่ายจากการขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้น

ชีวิต สารพัตร (2556) ศึกษาสภาพชีวิตประชาชน ในชุมชนชายแดน ที่ได้รับอิทธิพลจากการค้าชายแดน ความกลมกลืนทางวัฒนธรรม และนโยบายภาครัฐในด้านการส่งเสริมการค้าชายแดนและวัฒนธรรม รวมถึงการศึกษาความสัมพันธ์ของทั้งสามปัจจัยข้างต้นอันได้แก่ อิทธิพลของการค้าชายแดน ความกลมกลืนทางวัฒนธรรมและนโยบายภาครัฐ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยทำการวิจัยทั้งด้านเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยมีพื้นที่ในการทำวิจัย 4 พื้นที่หลัก ได้แก่ ชุมชนชายแดนตลาดอินโดจีนท่าเสา จังหวัดหนองคาย ชุมชนชายแดนตลาดอินโดจีนรากแก้วศรีมงคล จังหวัดมุกดาหาร ชุมชนชายแดนบ้านคลองลึก ตลาดโรงเกลือ จังหวัดสระแก้ว และชุมชนชายแดนบ้านหาดเล็ก จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า ทั้งสามปัจจัย ได้แก่ นโยบายภาครัฐ ความกลมกลืนทางวัฒนธรรม และอิทธิพลการค้าชายแดน มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนชายแดนโดยรวม นอกจากนี้ยังพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมานาน จึงมีความกลมกลืนทางด้านวัฒนธรรม การสื่อสาร ศาสนา ซึ่งก่อให้เกิดสันติภาพและความร่วมมือกัน อีกทั้งประชาชนทั้งสองฝั่งมาการพึ่งพาสินค้าเพื่อการดำรงชีวิตระหว่างกัน ที่สามารถพัฒนาไปสู่การค้าระหว่างประเทศ ซึ่งปัจจัยข้างต้นทำให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุน การอุปโภคบริโภค การจ้างงาน และสร้างรายได้เพิ่มขึ้นในบริเวณพื้นที่ชายแดน อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีการลักลอบซื้อขายสินค้าเถียงยาเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

กรวรรณ สังขกร และสุพัฒน์ โดวิจักขณ์ชัยกุล (2547) ได้ศึกษาผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงแสน และเชียงของ รวมถึงการหา

แนวทางและมาตรการสนับสนุนแผนงานการเป็นเมืองท่าของภาครัฐ ตลอดจนการกำหนดรูปแบบและเสนอบทบาทต่อภาคเอกชน จากผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบด้านสังคมไม่ค่อยมากนักเนื่องจาก แต่เดิมมีการทำการค้าชายแดนมานาน ท่าเรือที่เกิดขึ้นก็เป็นเพียงสิ่งที่มีรองรับการขยายตัวทางการค้าเพื่อให้มีความเป็นสากลเท่านั้น ด้านวัฒนธรรม มีการหลั่งไหลแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศตลอดจนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ ในด้านเศรษฐกิจมีการดำเนินธุรกิจการค้าการลงทุน เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามผลกระทบทางด้านลบก็เกิดขึ้นเช่นกัน อาทิ ปัญหาอาชญากรรม การลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติด มีการทะลักเข้ามาของสินค้าเกษตรจากประเทศจีนมากขึ้น และการเปลี่ยนแปลงต่อระบบนิเวศในแม่น้ำโขงจากการระเบิดเกาะแก่งเพื่อใช้ในการเดินเรือ

ในปี 2553 กรรณธ สังกษ (2553) ได้ทำการวิจัยในพื้นที่ชายแดนอีกครั้งในเรื่อง การพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้าในกลุ่มน้ำโขง และได้ขยายขอบเขตพื้นที่ในการศึกษาเป็นใน 4 พื้นที่ ได้แก่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย, อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก, อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลกระทบทางการค้าและการท่องเที่ยว ในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงต่อการพัฒนาเมืองชายแดน จัดทำฐานข้อมูลด้านการค้าและการท่องเที่ยวเมืองชายแดน และหาแนวทางการสนับสนุนแผนงาน เพื่อรองรับการเป็นเมืองชายแดนและเสนอรูปแบบต่อภาคเอกชนไทย ผลการศึกษาพบว่า เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ โดยด้านบวก โดยรวมพบว่า การศึกษาของคนในท้องถิ่นดีขึ้น สาธารณสุขดีขึ้น สาธารณูปโภคดีขึ้น มีการปรับปรุงแหล่งการค้าและการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของการค้า และการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านลบ ได้แก่ การลักลอบขนยาเสพติด การค้าผิดกฎหมาย การลักลอบขนส่งแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของคนในท้องถิ่น การทำการค้านอกระบบ การลักลอบขนสินค้าหนีภาษี และปัญหามลพิษทางน้ำ ทางอากาศและปัญหาขยะ นอกจากนี้ มุมมองของนักท่องเที่ยวพบว่า การท่องเที่ยวและการค้าชายแดน ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น โดยทำให้ชายแดนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของไทย และเกิดการขยายตัวด้านธุรกิจการท่องเที่ยวจากการวิจัยยังให้ข้อเสนอ ดังนี้ อย่างแรกภาครัฐควรเข้ามาพัฒนาในส่วนที่ควรปรับปรุงเช่น กฎระเบียบการค้า ส่วนภาคเอกชน ได้แนะนำว่า ทั้ง 4 พื้นที่ชายแดนข้างต้น มีความพร้อมในการดำเนินการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว รวมทั้งหากได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ จึงถือว่าเป็นโอกาสที่ดีสำหรับเอกชน

นิสิต พันธมิตร (2550) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการค้าชายแดนภาคเหนือ จากข้อตกลง จัดตั้งเขตการค้าเสรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลกระทบของการค้าชายแดนภาคเหนือจากข้อตกลง การค้าเสรี เพื่อศึกษาวิวัฒนาการการค้าในเขตชายแดน และเพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของ ผลกระทบดังกล่าว โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ดยการสัมภาษณ์นั้นได้แบบประชากรออกเป็น 6 กลุ่มอันได้แก่ ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่รัฐ สถาบันทางการเงิน ประชาชนเกษตรกร ผู้บริโภคทั่วไป และกลุ่มแรงงาน โดยใช้พื้นที่ชายแดนทางภาคเหนือ ได้แก่ การค้าผ่านศุลกากร จังหวัดเชียงใหม่และ จังหวัดลำพูน การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอ เชียงของ จากการศึกษาได้ผลสรุปว่า ในอดีตการค้าชายแดนระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน เป็นไปเพื่อการ แลกเปลี่ยนสินค้าท้องถิ่น แต่หลังจากการมีความสัมพันธ์ทางด้านการเมือง ทำให้การค้ามีปริมาณ เพิ่มขึ้น แต่ก็ยังคงมีปัญหาอยู่ เช่น การปิดด่านของประเทศเพื่อนบ้าน การสูญเสียตลาดสินค้าบาง ประเภท ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบพิธีปฏิบัติด้านการเดินทางเข้าออกประเทศ และปัญหาด้านการ คมนาคมขนส่งทางน้ำ เป็นต้น ในด้านอำเภอเชียงแสน มีลักษณะการแข่งขันสูง เนื่องจากมี ผู้ประกอบการจากพื้นที่อื่นเข้ามาทำการค้ามากขึ้น นอกจากนั้นยังพบว่าการค้าชายแดนด้าน เชียงแสน และเชียงของ จังหวัดเชียงราย ไม่มีความสัมพันธ์กับพื้นที่ทำการค้า ไม่มีการตั้งบริษัทนำเข้า-ส่งออก ส่วนใหญ่เป็นสาขาของบริษัทชิปปิง (Shipping) ที่มาจากภายนอกพื้นที่ ปัญหาที่พบและข้อจำกัดในการ วิจัย คือกลุ่มผู้ประกอบการ และเกษตรกร มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการค้าเสรีมากน้อยต่างกัน และ ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรเนื่องจากการที่มีคนมาสัมภาษณ์อยู่บ่อยๆทำให้ผู้ให้ข้อมูลให้ความ ร่วมมือไม่มากเท่าที่ควร

สุมาลี สุขदानนท์ และคณะ (2552) ศึกษาผลกระทบของวิกฤตทางเศรษฐกิจ ช่วงปี 2539-2540 ที่มีต่อการค้าและการขนส่งระหว่างไทยกับมาเลเซีย โดยทำการเก็บข้อมูลปริมาณการค้า และการขนส่ง ระหว่างประเทศทั้งสอง ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์บุคคลและหน่วยงาน ต่างๆ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย อันได้แก่ นราธิวาส ปัตตานี สงขลา สตูล ยะลา รวมถึงเมืองปีนัง ประเทศมาเลเซีย ซึ่งจากการสำรวจพบว่า ประเทศไทยและอินโดนีเซียได้รับ ผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงจนต้องขอความช่วยเหลือทางการเงิน ส่วนการค้าชายแดนไทย- มาเลเซียไม่กระทบต่อการค้าในระบบ แต่เมื่อค่าเงินของทั้งสองประเทศเสถียรมากขึ้น ทำให้ส่งผลดีต่อ การค้าของไทย นอกจากนั้นการค้าระหว่างไทย-อินโดนีเซีย ไม่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ โดย

ปัญหาทางเศรษฐกิจนี้ทำให้หลายโครงการต้องหยุดชะงักลง เช่น โครงการสร้างสะพาน อันเนื่องมาจากเศรษฐกิจอินโดนีเซียวิกฤตอย่างรุนแรง โดยอุปสรรคที่สำคัญต่อการค้าชายแดนเกิดจากกฎระเบียบของแต่ละประเทศไม่เท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตามโครงการสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ พัฒนาได้อย่างแข็งแกร่งและไม่สัมฤทธิ์ผลเนื่องจาก รัฐบาลไม่ได้ให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและจริงจัง รวมถึงหลายโครงการไม่สอดคล้องกับความต้องการของคนในท้องถิ่น

อัครพงศ์ อันทอง และคณะ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โอกาสของสินค้าไทยในอนุภาคลุ่มน้ำโขง มีวัตถุประสงค์ ประการแรกเพื่อ ศึกษาภาวะการค้า โครงสร้าง และการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดอนุภาคลุ่มน้ำโขง รวมถึงประเมินศักยภาพ และโอกาส เพื่อกำหนดนโยบายและวางแผน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ประการที่สองคือ ศึกษาและเปรียบเทียบสินค้าไทยและสินค้าประเทศอื่นๆ เพื่อหาสินค้าไทยที่ควรสนับสนุนและส่งเสริมในอนาคต ประการสุดท้ายคือ การทบทวนข้อมูลด้านการค้า เงื่อนไข พิจารณาทางศุลกากร และข้อมูลพื้นฐานของแต่ละประเทศในกลุ่มลุ่มน้ำโขง เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่สนใจ นำไปใช้พัฒนาแผน และโอกาสในตลาดใหม่ๆ โดยได้เก็บข้อมูลพื้นฐาน กฎระเบียบและมาตรการการค้าของ 5 ประเทศลุ่มน้ำโขง ได้แก่ สปป.ลาว พม่า กัมพูชา เวียดนาม และจีนตอนใต้ รวมถึงข้อมูลโอกาสของสินค้าไทยในการทำการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มลุ่มน้ำโขง นอกจากนั้น ได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเช่น ผู้ประกอบการธุรกิจสินค้านำเข้าระหว่างประเทศลุ่มน้ำโขง หน่วยงานภาครัฐ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินศักยภาพและโอกาสในการทำการค้าลุ่มน้ำโขง จากผลสรุปพบว่า ไทยกำลังเผชิญกับแรงกดดันด้านการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ซึ่งอาจเกิดจาก ความได้เปรียบของประเทศคู่แข่งเพิ่มขึ้น หรือความได้เปรียบของไทยลดลงจากการมีเสรีทางการค้า เช่น การเจรจาแบบทวิภาคีนิยมอย่างกว้างขวาง เป็นต้น รวมถึงไทยต้องเผชิญปัญหาการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต และการเพิ่มขึ้นของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีแนวโน้มแข็งตัว ทำให้ไทยอยู่ในสภาพยากลำบากมากขึ้นในตลาดโลก ซึ่งการให้ความสำคัญกับการค้าในตลาดลุ่มน้ำโขง มีส่วนช่วยลดแรงกดดันนี้ เพราะระดับการค้าชายแดนมีมากกว่าระดับการค้าระหว่างประเทศ เพราะไทยมีชายแดนเชื่อมต่อกับ 4 ประเทศ และการคมนาคมในกลุ่มน้ำโขงมีการเพิ่มขึ้นหลายสาย สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้น เช่น ท่าเรือ โกดังเก็บสินค้า หรือถนน จะเป็นส่วนส่งเสริมให้ผู้นำของเข้าประเทศ สนใจการค้าชายแดนมากขึ้น ควรมีการผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานโลกและเทคโนโลยี แทนการผลิตสินค้าที่หลากหลายแต่คุณภาพต่ำ ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพ

และโอกาสในการแข่งขันในอนุภูมิภาคในอนาคต การส่งออกของไทยมีศักยภาพสูงในตลาดของจีน แต่ส่งออกต่ำที่สุดคือในประเทศพม่า นอกจากนี้ เส้นทาง R3A และ R9 เป็นเส้นทางที่ช่วยในการคมนาคมขนส่งสินค้าระหว่างประเทศลุ่มน้ำโขง อย่างไรก็ตามควรมีการพัฒนาระบบด้านโลจิสติกส์เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาคนี้ จากการวิจัยในอนาคต ควรศึกษาเพิ่มเติมด้าน พฤติกรรมของตลาดและกลุ่มผู้บริโภคในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ศึกษาผลกระทบจากการทำทวิภาคีหรือพหุภาคี ศึกษาการแข่งขันและการสนับสนุนระหว่างสินค้าไทยกับประเทศต่างๆ และศึกษาความต้องการสินค้าอาหารของประเทศต่างๆ

วิระยุทธ หนาน (2555) ศึกษาปัจจัยด้านการสร้างเสริมสมรรถนะการทำธุรกิจ สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงาน รวมทั้งแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการทำธุรกิจของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-ลาว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อรองรับการบูรณาการประชาคมอาเซียน โดยใช้วิธีการศึกษาระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามจากผู้ประกอบการการค้าชายแดนที่ขึ้นทะเบียนการค้ากับกรมการค้าต่างประเทศ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถเชิงสมรรถนะส่วนบุคคล 2) ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านการบริหาร 3) ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านอาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างเสริมสมรรถนะการทำธุรกิจ และด้านสภาพแวดล้อมการดำเนินงานทางสังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ ผู้ประกอบการจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งต้องอาศัยบทบาทการส่งเสริมของรัฐบาลเข้ามาช่วยให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ความคล้ายคลึงกันระหว่างวัฒนธรรมและลักษณะทางภูมิศาสตร์ ถือเป็นช่องทางในการขยายโอกาสทางธุรกิจที่สำคัญ แต่ยังคงพบว่า ด้านระบบการขนส่งและกฎระเบียบการค้ายังคงเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอย่างต่อเนื่องในการประกอบการการค้าชายแดน โดยได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ 1) รัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้ประกอบการการค้าชายแดนควรมีการประชุมเพื่อร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนปัญหา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากปัญหาที่พบจากงานวิจัยได้ระบุถึงกฎ ระเบียบ และการเข้าถึงข้อมูลยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญที่ทำให้ศักยภาพการค้าชายแดนยังคงต้องการพัฒนาเพิ่มขึ้น 2) รัฐบาลควรมีการสร้างร่วมมือกับสถาบันการเงินใน

การกำหนดโครงการร่วมมือในด้านการสนับสนุนเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการที่ต้องการเงินทุนหมุนเวียนในธุรกิจ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการบริหารที่ดี

ผุสดี พลสารัมย์ และคณะ (2556) ได้ศึกษาการค้าระหว่างประเทศทางบก ภาคเหนือ และได้นำเสนอแนวทางและกลยุทธ์การค้าระหว่างประเทศทางบกด้านเหนือ เป็นการนำเสนอใน 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 แนวทางและกลยุทธ์การค้าระหว่างประเทศ นำเสนอต่อหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ 1) การวางนโยบายการค้าระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมการค้าชายแดนและการค้าข้ามแดน ประกอบด้วย กลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างผู้นำประเทศก่อนนโยบายการค้าระหว่างประเทศ กลยุทธ์ความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในบริเวณพื้นที่ชายแดน และกลยุทธ์ปฏิรูปบทบาทของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน 2) การทำข้อตกลงทวิภาคีเพื่อปรับปรุงกฎ ระเบียบ ทางการค้า ประกอบด้วย กลยุทธ์การปรับปรุง กฎ ระเบียบ ต่างๆ ทางการค้าของไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า กลยุทธ์การเชื่อมโยงและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบทางการค้า กลยุทธ์ด้านพิธีการศุลกากรที่สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรที่ทำงานด้านพิธีการศุลกากร และด้านการเงินโดยการขยายเขตอำนาจบาตอกนอกประเทศ 3) การเสริมสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าให้เอื้อประโยชน์ต่อการค้าระหว่างประเทศ ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในประเทศ กลยุทธ์วางแผนและวางระบบการขนส่งระหว่างประเทศเพื่อลดต้นทุนโลจิสติกส์ กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการชำระเงิน กลยุทธ์การจัดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าอย่างเป็นระบบ ครบวงจร และ 4) การสร้างและกระชับความสัมพันธ์เครือข่ายความร่วมมือภาครัฐและเอกชน ได้แก่ กลยุทธ์การให้ความสำคัญต่อภาครัฐและเอกชนในประเทศเพื่อนบ้าน ผ่านกลไกความร่วมมือระดับในสมาคมการค้า องค์กรต่างๆ ส่วนที่ 2 แนวทางและกลยุทธ์การค้าระหว่างประเทศ นำเสนอต่อภาคเอกชน ประกอบด้วย กลยุทธ์วางแผนกำลังคนระยะยาวในการพัฒนานักธุรกิจระหว่างประเทศต้นแบบในภาคเหนือตอนบนจังหวัดเชียงราย และ จังหวัดอุตรดิตถ์ กลยุทธ์การสร้างความร่วมมือเพื่อสร้างความรู้ทางการค้าระหว่างประเทศ กลยุทธ์การรวมกลุ่มทางธุรกิจในลักษณะ Supply Chain หรือ Cluster และ กลยุทธ์การสร้างระบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบและทันสมัย นอกจากนั้นได้ให้ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลไทย ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะด้านปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้แนวทางและกลยุทธ์ต่างๆ ที่นำเสนอข้างต้นเป็นไปตามเป้าประสงค์ ดังนี้ 1) รัฐบาลต้องให้ความสำคัญต่อตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดน 2) รัฐบาลต้องส่งเสริมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ให้การท่องเที่ยวการค้า 3) รัฐบาลต้อง

พิจารณาแบบ โลกิสดิถีของการอำนวยความสะดวกทางการค้าของหน่วยงานภาครัฐ 4) รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยเรื่องการค้าระหว่างประเทศทางบกด้านเหนืออย่างต่อเนื่อง

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีการศึกษาประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชายแดนหลายชิ้น ประเด็นหลักๆเป็นเรื่องเกี่ยวกับการค้าและธุรกิจชายแดน (เช่น นิสิต พันธมิตร, 2550; สุมาลี สุขดานนท์ และคณะ, 2552; อัครพงศ์ อันทอง และคณะ, 2551) ผลกระทบในด้านต่างๆ (เช่น กรวรรณ สังขกร และสุพัฒน์ ไควจิยชัยกุล, 2547; กรวรรณ สังขกร, 2553; ชีวิต สารพัตร, 2556; จิรพัฒน์ อุปถัมภ์ และคณะ, 2555; ศุภดี พลสารัมย์ และคณะ, 2556) และการท่องเที่ยวชายแดน (เช่น ภาณุรังษี เดือนโธ้ง, 2550)

Vodeb (2010) กล่าวว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาพื้นที่ชายแดน ผู้ให้ข้อมูลต้นตวเรื่องการพัฒนาท่องเที่ยวชายแดนมาก ปัจจุบันหลายพื้นที่ให้ความสำคัญกับการร่วมมือทางการท่องเที่ยวในเขตชายแดน ซึ่งทั้งหมดต้องอาศัยความเห็นชอบจากรัฐซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการพื้นที่ชายแดน ซึ่งงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพรวมถึงศึกษาแนวโน้มและโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่นเดียวกับการศึกษาของ ภาณุรังษี เดือนโธ้ง (2550) ที่ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนของมุกดาหารและสรุปว่า ควรสนับสนุนการท่องเที่ยวใหม่ๆในขณะเดียวกันต้องเตรียมรับมือปัญหาทางสังคมด้านต่างๆที่อาจเกิดผลกระทบและมีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว ควรมีวางแผนการจัดการด้านสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม และจัดระเบียบผังเมืองที่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดน

งานวิจัยหลายเรื่องได้ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเกี่ยวกับพื้นที่ชายแดน โดยนำเสนอให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเมืองชายแดน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาให้พื้นที่ชายแดนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญหรือการประสานความร่วมมือระหว่างชายแดนทั้งสองฝั่ง (เช่น Eeva-Kaisa Prokkola, 2008; Timothy, 1999; Vodeb, 2010) โดย Timothy (1999) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับชายแดนจากหลายมุมมองรวมถึงการร่วมมือชายแดนและการวางแผนในพื้นที่ชายแดน ได้นำเสนอความร่วมมือชายแดนของสวนสาธารณะนานาชาติตามแนวชายแดนประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดาตามหลักการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน Timothy ระบุว่าพัฒนาโครงสร้าง

พื้นฐาน ทรัพยากรบุคคล การอนุรักษ์ การส่งเสริม และการผ่อนปรนการบังคับ/การยอมให้หรือการละเว้น สนธิสัญญาระหว่างประเทศชายแดน แต่มีล้วนสำคัญในการจัดการผ่านข้ามชายแดนทรัพยากรอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า ยังมีการบูรณาการของสองฝ่ายสวนสาธารณะนานาชาติมากขึ้น จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือในระดับที่มากขึ้น การศึกษานี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสนธิสัญญาระหว่างสองประเทศและการละเว้นหรือการผ่อนปรนข้อบังคับอย่างเป็นทางการ สามารถเอื้อต่อการกำหนดวางฐานพื้นฐานการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวชายแดนอย่างยั่งยืน

อีกตัวอย่างที่เป็นความร่วมมือชายแดนด้านการท่องเที่ยวคือ โครงการ Bothnian Arc จากการศึกษาของ Ioannidesa, Nielsenb และ Peter Billing (2006) ระบุว่าโครงการนี้เป็นโครงการความร่วมมือชายแดนระหว่างประเทศสวีเดนและประเทศฟินแลนด์ โดยที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนได้พยายามร่วมกันสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันของภูมิภาคเพื่อสร้างความแตกต่างกับจุดดึงดูดแหล่งอื่นในแถบสแกนดิเนเวีย ความท้าทายคือการพัฒนาและทำการตลาดพื้นที่ชายแดนแห่งนี้เป็นจุดมุ่งหมายการเดินทางเดียว การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ความเป็นชายแดนได้ค่อยหายไปแต่ก็ยังมียุทธศาสตร์ในเรื่องของผลประโยชน์ที่ได้รับในพื้นที่

นอกจากนี้ Blasco, Guia, Prats (2014) ได้แนะนำปัจจัยที่สำคัญของการประสานความร่วมมือระหว่างชายแดน จากกรณีของชายแดนประเทศฝรั่งเศสและประเทศสเปน ได้แก่ ความคล้ายคลึงกันหรือความแตกต่าง เช่นตามพื้นฐานของสังคมและวัฒนธรรม ความแตกต่างของวิถีปฏิบัติในการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและการใช้ภาษา สิ่งเหล่านี้อาจเป็นอุปสรรคร่วมมือกันตามแนวชายแดน เช่น สิ่งที่เก็บภาษีต่ำกว่าอาจมีความได้เปรียบในการแข่งขันมากกว่าอีกฝั่งหนึ่ง นอกจากนี้การมีโครงสร้างขององค์กรทั้งสองประเทศที่ไม่ต่างกัน ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างบุคคล/องค์กรทั้งสองฝั่งชายแดน การมีคนกลางหรือองค์กรกลางมีส่วนช่วยให้มีประสิทธิภาพ ล้วนแต่มีส่วนสนับสนุนการร่วมมือกันในพื้นที่ชายแดน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นการร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพก็ขึ้นอยู่กับบทบาทผู้นำและสมรรถนะของผู้ประกอบการ รวมถึงสถานการณ์ในพื้นที่ชายแดนซึ่งบางครั้งก็มีผลกระทบหรือเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดได้

ดังนั้นการประสานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวชายแดน (Cross-border collaboration in tourism) ถือเป็นวิธีในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในพลวัตชายแดนภูมิภาค (cross-border dynamic) และอีกทั้งยังทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปได้ได้อย่างยั่งยืนมากขึ้น ศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนจึงไม่สามารถที่พยากรณ์ได้จากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงอย่างเดียว ควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆหลายด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น ระยะห่างทางภูมิศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ วิธีการสื่อสาร และความเชื่อมของสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ (Eeva-Kaisa Prokkola, 2008) Eeva-Kaisa Prokkola ยังแนะนำต่ออีกว่า วิธีการประสานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างชายแดนสามารถทำได้โดยจัดตั้งองค์กรชายแดนซึ่งอาจประกอบไปด้วยเทศบาลท้องถิ่นและองค์กรต่างๆได้ จัดให้มีโครงการชายแดนร่วมกันและดำเนินโครงการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ และพัฒนาพื้นที่โดยคำนึงถึงหลักการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวร่วมกันอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ Vodeb (2010) ยังให้ข้อคิดว่าการตกลงความร่วมมือควรทำอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้เข้าร่วมโดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเป็นการสื่อสารแบบสองทางและเผชิญหน้ากันจากทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ยอมรับโดยทั่วกันและสามารถนำไปพัฒนาร่วมกันได้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

โครงการวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาพื้นที่ในเขตชายแดนไทย-ลาวในบริบทของการปรับตัวของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการจากการเกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษบ้านต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบและวิธีการศึกษา เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Method) ทั้งการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์แบบทางตรง การสำรวจภาคสนามและการใช้แบบสอบถาม มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

1. การสำรวจพื้นที่โดยใช้วิธีการสังเกตแบบทางตรง (Direct Observation)
2. การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ และผู้ใช้บริการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ
3. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ใช้บริการ และประชาชนในพื้นที่ชายแดน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะธุรกิจการบริการด้านที่พัก (โรงแรม รีสอร์ท เกสเฮาส์) และร้านอาหารในอำเภอเชียงแสน

1. กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะธุรกิจการบริการด้านที่พัก (โรงแรม รีสอร์ท เกสเฮาส์) และร้านอาหาร

2. หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ชมรมร้านอาหารและภัตตาคาร องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
3. นักท่องเที่ยว/ผู้ใช้บริการบริการร้านอาหารและที่พักในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
4. ประชาชน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. เก็บแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งได้ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บแบบสอบถามแบ่งออกเป็นสองกลุ่มหลักๆ คือ (1) คนท้องถิ่น และ (2) นักท่องเที่ยว/ผู้ใช้บริการที่เข้ามาใช้บริการธุรกิจที่พักและร้านอาหาร โดยกลุ่มคนท้องถิ่นประกอบไปด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีก 3 กลุ่มด้วยกันได้แก่ (2.1) ผู้ประกอบธุรกิจ (2.2) หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และ (2.3) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 รวมเป็นกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด ใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วน (Quota sampling) แบ่งออกเป็นเก็บกลุ่มละ 200 ชุด สำหรับกลุ่มผู้ให้บริการ และ 200 ชุดสำหรับกลุ่มผู้ใช้บริการและนำมาสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลขั้นต้นนี้ในเดือนมิถุนายน 2557

2. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และวิธีสุ่มแบบสโนว์บอล (Snowball Sampling) จำนวนประมาณ 15 ราย

ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

การศึกษครั้งนี้ใช้แบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็นสองช่วง การสำรวจพื้นที่ช่วงแรกโดยการสังเกตและจดบันทึกข้อมูล การเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมายช่วงแรกเครื่องมือในการวิจัย คือแบบสำรวจความคิดเห็นโดยแบ่งแบบสำรวจออกเป็น 2 ชุดสำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มหลัก

1. แบบสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มคน ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน องค์กรทำงาน ทำงานเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่พักและร้านอาหาร ระยะเวลาที่ทำงานในกิจการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 23 ข้อ เพื่อถามความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พักและร้านอาหาร มีลักษณะคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ระดับความพร้อมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความพร้อมมาก
- 3 หมายถึง ระดับความพร้อมปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับพร้อมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับพร้อมน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมืองดั้นฝั่ง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่มีต่อธุรกิจที่พักและร้านอาหารใน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 20 ข้อ เพื่อถามสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของอำเภอเชียงแสน มีลักษณะคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ระดับผลกระทบมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับผลกระทบมาก
- 3 หมายถึง ระดับผลกระทบปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับผลกระทบน้อย
- 1 หมายถึง ระดับผลกระทบน้อยที่สุด

2. แบบสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มนักท่องเที่ยว/ผู้ใช้บริการ ซึ่งทำการสำรวจบริบทการจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน จังหวัดเชียงราย: ที่พัก ร้านอาหารโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ภูมิลำเนา เพศ อายุ ถิ่นที่อยู่ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ การทำงานเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่พักและร้านอาหาร ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง วัตถุประสงค์ของการเดินทาง การใช้บริการร้านอาหาร การใช้บริการโรงแรม/ที่พัก สถานที่พัก ระยะเวลาพัก ประเภทที่พัก วิธีการจองที่พัก ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 2 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 34 ข้อ เพื่อถามความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พักและร้านอาหาร มีลักษณะคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง ระดับความพร้อมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความพร้อมมาก

3 หมายถึง ระดับความพร้อมปานกลาง

2 หมายถึง ระดับพร้อมน้อย

1 หมายถึง ระดับพร้อมน้อยที่สุด

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลจากกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ชายแดน

2. สร้างแบบสอบถาม ทดสอบสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) และทดสอบแบบสอบถาม (Pilot test) โดยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่คล้ายคลึงกันในพื้นที่ชายแดน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

3. เก็บข้อมูลแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออภิปรายผล

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาพิจารณาประกอบการสร้างประเด็นในการสัมภาษณ์

4. ลงเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถาม เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ครบ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ดังนี้

1.1 ตรวจสอบข้อมูล โดยตรวจสอบความถูกต้องและแม่นยำของการตอบแบบสอบถาม

1.2 นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว มาลงรหัส (Coding) ตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

1.3 ประมวลผลเพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1.4 สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัย

1.4.1 แบบสำรวจบริบทการจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน จังหวัดเชียงราย: ที่พัก ร้านอาหาร ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ภูมิปัญญา เพศ อายุ ถิ่นที่อยู่ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ การทำงานเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่พักและร้านอาหาร ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง วัตถุประสงค์ของการเดินทาง การใช้บริการร้านอาหาร การใช้บริการโรงแรม/ที่พัก สถานที่พัก ระยะเวลาพัก ประเภทที่พัก และวิธีการจองที่พัก ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายผล คือ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 34 ข้อ เพื่อถามความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พักและร้านอาหาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายผล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าตัวกลางเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแปลความหมายระดับความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พักและร้านอาหาร คำนวณคะแนน ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับเห็นด้วยมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับผลกระทบบานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับเห็นด้วยน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับเห็นด้วยที่น้อย

1.4.2 แบบสำรวจสภาพเศรษฐกิจของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน จังหวัดเชียงราย: ที่พัก ร้านอาหาร ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน องค์กรทำงาน ทำงานเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่พักและร้านอาหาร และระยะเวลาที่ทำงานในกิจการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายผล คือ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 23 ข้อ เพื่อถามความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พักและร้านอาหาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายผล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าตัวกลางเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแปลความหมายระดับความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พักและร้านอาหาร คำนวณคะแนน ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับผลกระทบบานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับผลกระทบบานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับผลกระทบบานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับผลกระทบน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับผลกระทบน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมืองต้นผึ้ง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่มีต่อธุรกิจที่พักและร้านอาหารใน เชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 20 ข้อ เพื่อถามสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของเชียงแสน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายผล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าตัวกลางเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแปลความหมายระดับสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของเชียงแสน คำนำน้าหนักคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับผลกระทบมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับผลกระทบมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับผลกระทบปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับผลกระทบน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับผลกระทบน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากการสำรวจพื้นที่โดยใช้วิธีการสังเกตแบบทางตรง (Direct Observation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

บทที่ 4

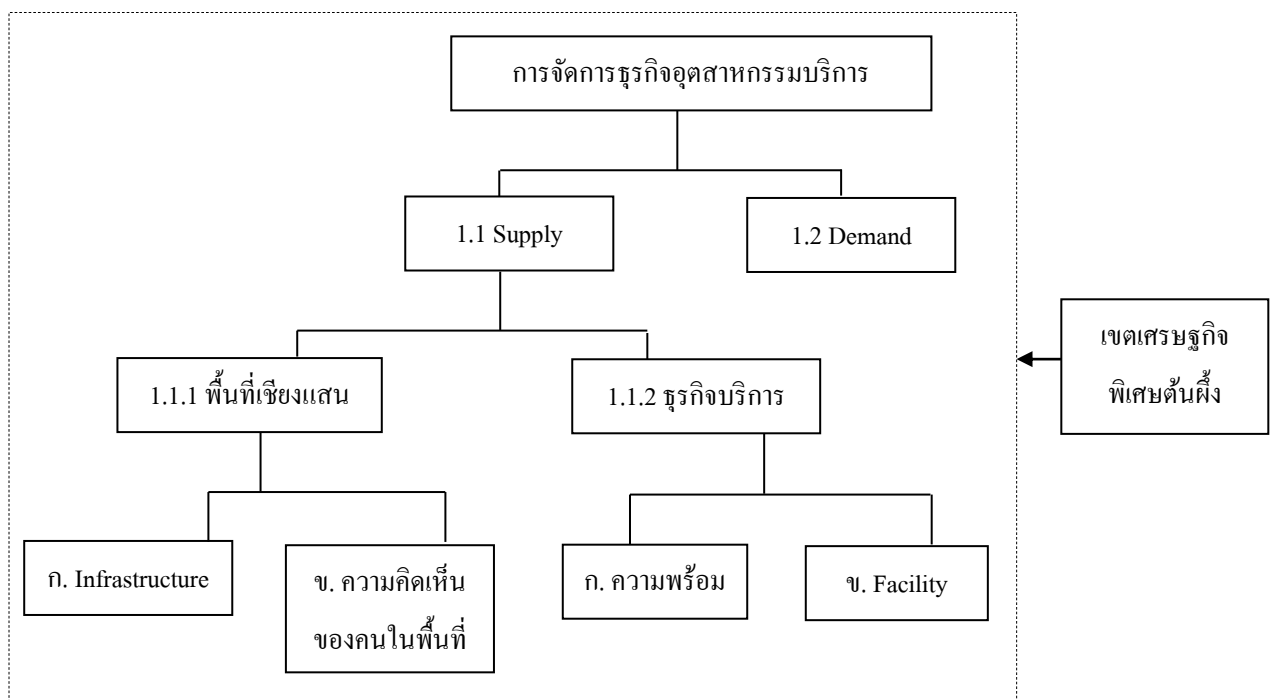
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการการจัดการอุตสาหกรรมบริการจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน จังหวัดเชียงราย: ที่พัก ร้านอาหารทำการศึกษาโดยใช้วิธีการศึกษาทั้งวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method) โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนหลักดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพบริบท
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์การสำรวจ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพบริบท

แนวคิดด้านบริบทของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ (Economic Impact)

โดยในส่วนของការวิเคราะห์บริบทด้านเศรษฐกิจที่มีต่ออุตสาหกรรมบริการ จะมองภาพรวมเศรษฐกิจของมหภาคที่มีการเกิดขึ้นของ “Kings Romans of Laos Asian economic and tourism development zone” โดยมุ่งเน้นให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเน้นการค้า และการบริการอย่างครบวงจรของอาเซียนโดยมีกิจกรรมด้าน ท่องเที่ยว สถานบันเทิง การบริการด้านโลจิสติกส์ แหล่งผลิตสินค้าปลอดภาษี รวมถึงอาคารที่พัก ในปี 2007-2010 รัฐบาลลาวได้ทบทวนผลการดำเนินการจึงมีมติให้ยกระดับเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษและให้มีการขยายพื้นที่จาก 827 เฮกตาร์เป็น 3000 เฮกตาร์ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2030 โดยมีจุดมุ่งหมายของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษคือ

- 1) เพื่อดึงดูดการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติมาลงในพื้นที่ สนับสนุนการลงทุนที่มีนโยบายเฉพาะแหล่งเนื่องจากการบริการจัดการได้
- 2) เป็นแหล่งผลิตสินค้าและอุปกรณ์เพื่อการส่งออก
- 3) เพื่อสนับสนุนการใช้แรงงานในพื้นที่

การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนี้จะเป็นการสร้างเมืองใหม่ที่ทันสมัยจากเดิมเป็นเมืองชนบท ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้จากการจ้างงานซึ่งจะเป็นการช่วยลดปัญหาเสียดินและช่วยในการระบายสินค้าของคนท้องถิ่น ในการปกครองเขตเศรษฐกิจพิเศษจะใช้ระเบียบกฎหมายของสปป.ลาวทุกอย่างโดยรัฐบาลมีอำนาจในการจัดสรรพื้นที่ มีประธานคณะกรรมการปกครองเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลลาวมีหน้าที่ในการดูแลความสงบเรียบร้อยในการดำเนินงาน ส่วนนักลงทุนเป็นผู้พัฒนาพื้นที่ตามระยะเวลาสัมปทานหลังจากนั้นแล้วพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษจะกลับไปเป็นของรัฐบาลลาว คณะกรรมการปกครองเขตเศรษฐกิจพิเศษมีอำนาจในการปกครองตัวเองโดยตำรวจและศาลของตนเองโดยขึ้นกับรัฐบาลโดยตรงทำให้สามารถทำการอนุมัติเอกสารได้ในเวลารวดเร็วโดยไม่ต้องยื่นเรื่องผ่านรัฐบาลกลาง จากเริ่มต้นจนถึงปัจจุบันมีการลงทุนจากต่างชาติเป็นมูลค่ามหาศาลโดยกลุ่มบริษัทดองจิวคำเป็นผู้ลงทุนรายใหญ่และมีกลุ่มบริษัทย่อยอีก 23 กลุ่มบริษัทลงทุนมูลค่าประมาณ 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในการนี้รัฐบาลเป็นผู้ร่วมหุ้นกับบริษัทจิวคำ 20 เปอร์เซ็นต์ ปัจจุบันในพื้นที่มีประชากรประมาณ 6,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานชาวเมียนมาร์ 3,700 คน ชาวจีน ซึ่งมีทั้งนักลงทุนและแรงงานอีกประมาณ 1,000 คน นอกจากนั้นยังมีชาวลาว ชาวไทย ชาวมาเลเซียอีกด้วย โดยทางกลุ่มผู้ดำเนินการคาดว่าเมื่อโครงการแล้วเสร็จมีการทำการครบทุกโครงการความต้องการการใช้แรงงานจะเพิ่มขึ้นอีกเท่าตัวโดยเฉพาะแรงงานที่มีคุณภาพสูงในโซนการบริการการท่องเที่ยวและจะมีประชากรในพื้นที่ 200,000 คน

ตั้งแต่ปี 2551 จนถึงปี 2555 การพัฒนาพื้นที่ที่มีกิจกรรมหลักสามด้านคือ

- 1) การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบไฟฟ้า ถนน และการสร้างเขื่อนตามแนวตลิ่งแม่น้ำโขง
- 2) การจัดสรรที่อยู่อาศัยใหม่ให้คนท้องถิ่นดั้งเดิม รวมถึงโรงเรียน โรงพยาบาล และร้านอาหาร และ
- 3) การพัฒนาอุตสาหกรรมบริการทั้งในด้านที่พักและแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงสถานบันเทิงครบวงจรขนาดใหญ่

จากแผนพัฒนาพื้นที่ได้ทำการในระยะแรกด้านการสร้างระบบสาธารณูปโภคสำเร็จแล้ว แผนระยะที่สอง(2014- 2018)จะเป็นการยกระดับสิ่งที่มีอยู่ให้ขยายตัว โดยจะทำการสร้างสนามบินระหว่างประเทศ สนามกอล์ฟ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบริการด้านโลจิสติกส์ การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิต โดยจะเน้นอุตสาหกรรมเบาเช่น โรงงานประกอบชิ้นส่วนที่ไม่กระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ได้แบ่งการพัฒนาออกเป็น 5 พื้นที่ คือ

- พื้นที่ A เขตเศรษฐกิจพิเศษเน้นการค้า พาณิชยกรรม และคาสโน
- พื้นที่ B กิจการทำเรือ
- พื้นที่ C กิจการด้านวัฒนธรรม
- พื้นที่ D กิจการด้านโบราณสถาน
- พื้นที่ E เขตการท่องเที่ยวธรรมชาติ

มุ่งเป็นศูนย์กลางเส้นทางการท่องเที่ยวจากไทยไปสิบสองปันนาและหลวงพระบาง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวได้แบ่ง ออกเป็น 6 โซน ได้แก่ โซนที่ 1 จัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์กับขุนสำ ซึ่งเกี่ยวกับชายแดนด้านนี้ โซนที่ 2 เกาะดอนขาวโดยโปรมท เทศกาลเกี่ยวกับดอกจ๊วและตลาดสินค้าชายแดน โซนที่ 3 ชุมชนพม่า โดยจัดให้เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับพม่า โซนที่ 4 โซนโบราณสถานอาณาจักรสุวรรณโคมคำ โซนที่ 5 ท่าเรือบ้านมอม และโซนที่ 6 การท่องเที่ยวธรรมชาติของสวนป่าและไม้ดอกไม้ประดับ เป้าหมายหลักเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเขตชายแดนไทย

จากบทความของ ดร.อรัญญา ศิริผล (2556) รวมถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจทำให้มีการเชื่อมโยงประเทศในกลุ่มน้ำโขงกับจีน ส่งผลให้มีความสะดวกและรวดเร็วในการเคลื่อนย้าย คน สินค้า เข้ามายังชายแดนไทยมากขึ้น ซึ่งได้จำแนกคนจีนตามกลุ่มอาชีพดังนี้

1) กลุ่มแรงงานกรรมกรจีน ที่มาพร้อมกับเรือที่มาจากลำน้ำโขง ซึ่งมีจำนวน 200-300 คนต่อเดือน คนกลุ่มนี้จะอาศัยบนเรือ ระยะเวลาที่พำนักในเชียงแสนขึ้นอยู่กับระยะเวลาการขนส่งสินค้า ดังนั้นจึงใช้บริการร้านค้า รวมถึงร้านอาหารในอำเภอเชียงแสน

2) กลุ่มนักธุรกิจ ส่วนใหญ่ทำธุรกิจนำเข้า ส่งออก ซึ่งกลุ่มนี้มีเงินลงทุนซื้อที่ดินและบ้านโดยผ่านญาติที่เชื่อถือได้ คนกลุ่มนี้จะใช้บริการจากคนไทยในระยะแรกเท่านั้น เมื่อรู้ช่องทางในการทำกินจะดำเนินการเองโดยไม่ผ่านคนกลาง

3) ผู้ประกอบการรายย่อย คนกลุ่มนี้เป้าหมายเพื่อมาค้าสินค้าบริเวณบ้านต้นฝิ่ง ซึ่งอาจจะเข้ามาใช้บริการที่พัก และร้านอาหารในฝิ่งไทย

จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพิเศษต้นฝิ่ง ซึ่งพบว่า จะเน้นเรื่องการพัฒนาพื้นที่ ให้ศักยภาพรองรับลูกค้าได้หลากหลายระดับ นอกจากนี้ ยังนำข้อมูลมาเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจจุลภาคภายใน อำเภอเชียงแสน ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้เศรษฐกิจเชียงแสนมีผลต่อภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก กลุ่มแรกคือ ข้อมูลด้านอุปทาน กลุ่มที่สองคือ ข้อมูลด้านอุปสงค์

โดยข้อมูลด้านอุปทานสามารถหาได้จาก ข้อมูลกลุ่มผู้ค้าขายหรือเจ้าของกิจการ ที่มาจากปัจจัยธุรกิจบริการ และปัจจัยพื้นที่บริบทของเชียงแสน ซึ่งข้อมูลที่น่ามาสนับสนุนเรื่องของธุรกิจบริการคือข้อมูลด้านความพร้อมของผู้ประกอบการ ที่พักและร้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่ ทั้งนี้ในส่วนของปัจจัยบริบทพื้นที่ของเชียงแสน ได้หาข้อมูลรองรับจากความครบถ้วนของสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และความคิดเห็นของคนในพื้นที่

ข้อมูลด้านอุปสงค์ ซึ่งได้แก่ ข้อมูลประชากรในพื้นที่และต่างถิ่น รวมถึงชาวต่างชาติที่เข้ามาในพื้นที่ และข้อมูลกลุ่มการเกิดกิจกรรมต่างๆในพื้นที่ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น การเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจ จะสามารถเก็บข้อมูลต่างๆ โดยใช้เครื่องมือ จากการสัมภาษณ์ จากแบบสอบถาม และจากข้อมูลทุติยภูมิในการวิเคราะห์ผล โดยได้ข้อมูล ดังนี้

1.1) วิเคราะห์ข้อมูลด้านอุปทาน (supply)

1.1.1) ข้อมูลพื้นที่เชียงใหม่

ก. ข้อมูลสาธารณูปโภคและสาธารณูปการภายในเชียงใหม่

Local Infrastructure หรือสาธารณูปการใน เชียงใหม่ มีดังนี้

- ด้านความปลอดภัย ได้แก่ สถานีตำรวจมี 3 แห่ง คือ สถานีตำรวจภูธรเชียงใหม่ , สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านแซว , สถานีตำรวจน้ำ 1 กองกับกับการ 11 นอกจากนี้ยังมีสถานีดับเพลิงเทศบาล ตำบลเวียง อำเภอเชียงใหม่ 1 แห่ง และ หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชร.13 (ดอยหลวงแปะเมือง)
- ด้านสันตินาการ ได้แก่ สวนสาธารณะตำบลเวียง อำเภอเชียงใหม่ 1 แห่ง และสนามกีฬาากลาง อำเภอเชียงใหม่ 1 แห่ง
- ด้านการบริการ ได้แก่ สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาอำเภอเชียงใหม่ 1 แห่ง, หมวดการทางเชียงใหม่ 1 แห่ง, สหกรณ์การเกษตรอำเภอเชียงใหม่ 1 แห่ง, สำนักงานเทศบาลตำบลเวียงเชียงใหม่ 1 แห่ง และ ที่ทำการไปรษณีย์ เชียงใหม่
- ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่ 1 แห่ง และหอศิลป์อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ 1 แห่ง
- ด้านการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาจำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ , โรงเรียนเชียงใหม่วิทยาคม และ โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
- ด้านอนามัย ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุข อำเภอเชียงใหม่, โรงพยาบาลชุมชนเชียงใหม่ , โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีดอนมูล, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่เงิน , โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแซว, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแม่เฒ่า และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแม่คำ

Public Services หรือสาธารณูปโภค ที่ให้บริการใน เชียงใหม่ มีดังนี้

- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอเชียงใหม่ 1 แห่ง
- สำนักงานการประปาส่วนภูมิภาคอำเภอเชียงใหม่ 1 แห่ง

- สถานีขนส่งเชียงใหม่
- ท่าเรือเชียงใหม่

Products and Services ที่ให้บริการใน เชียงแสน มีดังนี้

- **สินค้าและบริการ** ภายในอำเภอเชียงแสนพบว่ามีบริการที่พักและร้านอาหาร โดยแบ่งเป็นที่พักจำนวน 56 แห่ง ในที่นี้มีทั้งเจ้าของเป็นคนนอกพื้นที่และในพื้นที่ โดยแบ่งออกเป็นหลายมาตรฐานรองรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลายเช่นกัน

ข. ความคิดเห็นของคนในท้องถิ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ในอนาคต

โดยข้อมูลในส่วนนี้ จะพิจารณาจาก (ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์การสำรวจ)

1.1.2) ข้อมูลธุรกิจบริการ

ก. ข้อมูลความพร้อมของผู้ประกอบการร้านอาหารและที่พัก

โดยข้อมูลในส่วนนี้จะเอามาจากแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งเชื่อมโยงกับ (ตอนที่ 2 เรื่องผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม)

ข. ข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวก (facility) ภายในเชียงแสน

ด้านศักยภาพความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายใน อ.เชียงแสน หมายถึง สิ่งปลูกสร้างสาธารณะ รถบริการสาธารณะ การคมนาคมขนส่งและยังหมายถึง ร้านอาหารและโรงแรมที่ให้บริการต่างๆ อีกด้วย ซึ่งในงานวิจัยจะลงรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในแง่ของ ที่พักและร้านอาหาร เท่านั้น โดยพบว่า ที่พักและร้านอาหารมีเพียงพออย่างมาก และยังมีศักยภาพในการขยายหรือปรับปรุงได้มากอีกด้วย โดยดูจากข้อมูลของระดับการให้บริการของเว็บไซต์ ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย, หนังสือแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, เว็บไซต์ Agoda.com และ Booking.com ดังนี้

โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน				
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก
1.รุ่งตะวัน รีสอร์ท	206 หมู่ 5 บ้านหนองบัวสด ต. ป่าสัก อ. เชียงแสน จ. เชียงราย 57150 http://www.rungtawanresort.com	โทร 053-955915, 08- 6672-6253 โทรสาร 0-5395-5785	400-1500	11
2.บ้านพักเคียงดอย	79 หมู่ 6 ถ.สบรวก ต.เวียง อ.เชียงแสน จ. เชียงราย (อยู่ในตัวอำเภอเชียงแสน) http://www.baankiangdoi.com	โทร 053-777503, 08- 6670-7553 โทรสาร 053-777503	250-450	16
3.เวียงโยนก	201 หมู่ 3 ต. โยนก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย 57150 http://www.viangyonok.com Email : reservations@viangyonok.com	โทร 053-650444, 08- 862-8727 โทรสาร 053-650444	1500- 2650	6
4.บ้านไทยรีสอร์ท	525 สามเหลี่ยมทองคำ หมู่ 1 ต.เวียง อ.เชียง แสน จ.เชียงราย 57150 Email : noo_yang@hotmail.com	โทร 053-652152, 086- 038-3738, 081- 6644967 โทรสาร 053-652-155	800-3500	45
5.รุจิรา รีสอร์ท	120 ม.3 ต. โยนก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่หน้าปากทางเข้าทะเลสาบเชียงแสน) http://www.rujiraresort.com	โทร 053-650369, 081- 9930469, 081-8846126	400-700	17
6.บัวคำรีสอร์ท	160 หมู่ 1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ) Email : http://www.buakumresort.com/	โทร 053-784-103, 053- 784-035-6, 08-1951- 7861 โทรสาร 0 53-784-036	500- 2800	31
7.โกลเด้น ไอยรา รีสอร์ท	272 หมู่ 1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (ถนนสามเหลี่ยมทองคำ-แม่สาย เลย สามเหลี่ยมทองคำไปทางแม่สายประมาณ 500 เมตร) http://www.goldeniyara.com Email : goldeniyara@yahoo.com, gold@goldeniyara	โทร 053-784226-7, 0 5378 4226, 081322 6313, 081366 905 โทรสาร 053-784227	500-600	35

โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน				
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก
8.ดิ อิมพีเรียล โกลเด้น ไตรแองเกิ้ล รีสอร์ท	222 บ้าน สบรวก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ) http://www.imperialhotels.com/goldentriangle http://www.imperialhotels.com Email : goldentriangle@imperialhotels.com	โทร 0 5378 4001-5 โทรสาร 0 5378 4006	3600- 4700	73
9.เกรทเธอร์แม่โขง ลอดจ์ (Greater Mekong Lodge)	บริเวณเดียวกันกับ หอผืนอุทยาน สามเหลี่ยมทองคำ หมู่ 1. บ้านสบรวก ต. เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงแสน Email : gml@doitung.org http://www.doitung.org	โทร 053-784-450-2 โทรสาร 053-784-453	1200- 1800	56 ห้อง 28 หลัง
10.คำสุขรีสอร์ท	436 หมู่ 1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ) http://www.khamsuk-resort.com/	โทร 053-78 4-170 , 08- 1023-1211	500	21
11.เชียงแสนโกล เด็นท์แลนด์รีสอร์ท 2	663 หมู่ 2 ถนนสาย 1 (ซอยข้างที่ทำการ ไปรษณีย์) ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณตัวเมืองเชียงแสน) http://www.chengsanresort.com	โทร 053-651-100, 053- 777-123, 08-1655-9221 โทรสาร 053-777-123	800-2000	35
12.เชียงแสนโกล เด็นท์แลนด์รีสอร์ท	663 ถ.สาย 1 ซ.ที่ทำการไปรษณีย์ ต.เวียง http://www.chengsanresort.com	โทร 053-651-100, 053- 777-123 โทรสาร 053-777-123	800-2000	20
13.โรงแรม เชียงแสน ริเวอร์ฮิลล์	714 หมู่ 3 ต.รอบเวียง อ.เชียงแสน จ. เชียงราย (อยู่บริเวณตัวเมืองเชียงแสน) Email : http://www.chiangsaenriverhill.com/	โทร 0 -5365- 0826-9 โทรสาร 0 -5365- 0830	900	63
14.เชียงแสน เลคฮิลล์ รีสอร์ท	166 หมู่ 3 ต. โยนก ถ.แม่จัน-เชียงแสน กม.7 (อยู่ด้านข้างทะเลสาบเชียงแสน เลขปาก ทางเข้าทะเลสาบไปประมาณ 1 กม.) อ. เชียงแสน จ.เชียงราย Email : cslakehill@hotmail.com	โทร 0 5365 0599, 0 5365 0600 โทรสาร 053-650600		

โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน				
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก
15.พิมภทริ รีสอร์ท	450 หมู่ 1 บ้านสบรวก ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ) Email : http://www.pimphatresort.com/	โทร 053-784-404	600-1000	16
16.อนันตาริ รีสอร์ท แอนด์ สปา / เลอ เม อริเดียน บ้านโบราณ	229 หมู่ 1 บ้านสบรวก อ.เชียงแสน จ. เชียงราย (อยู่ตรงข้ามหอฝิ่น อุทยาน สามเหลี่ยมทองคำ) Email : goldentriangle@anantara.com http://www.goldentriangle.anantara.com/ http://www.anantara.com	โทร 0 53-78 4084-6 โทรสาร 0 5378 4090 028 775 803-6	7500- 14000	77
17.เดอะ ริเวอร์ บุติก ริ สอร์ท	455 ม. 1 ต.เวียง อ.เมือง จ.เชียงราย (อยู่ติด ถนน เชียงแสน-สามเหลี่ยมทองคำ)	โทร 0-5378-4488, 08- 1457-7371 โทรสาร 0-5378-4477	1550- 4000	22
18.โรงแรมโกlden ไทรแองเกิล พารา ไดซ์	235 ม.1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่ บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ อยู่ฝั่งประเทศ พม่า) http://www.goldentriangleparadise.com/	โทร 053-652111, 086- 6596150 โทรสาร 053-652100		
19.เอส.วี.เพลส สามเหลี่ยมทองคำ	277 หมู่ 1 ถ.แม่สาย-เชียงแสน ต.เวียง อ. เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณสามเหลี่ยม ทองคำ) Email : d_win@hotmail.com	โทร 053-784-026-7, 08-1950- 0994, 08- 9827- 7366		
20.โฟร์ ซีซั่น เติ้นท์ แคมป์ โกlden ไท แองเกิ้ล	ต.ปณ. 18, ที่ทำการไปรษณีย์เชียงแสน อ. เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่ด้านหลังโรงแรม อนันตาริ รีสอร์ท) Email : http://www.fourseasons.com/goldentriangl e/	โทร 053- 910 -200 โทรสาร 0 53-65 2-189	1135- 1630 (USD)	15
21.บ้านสวนเฮ้าส์	ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณ ตัวเมืองเชียงแสน)	โทร 053-650-907, 08- 1883-6501	500-600	10

โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน				
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก
22.แสนบุญมารี สอร์ท	679 หมู่ 2 ต.เวียง อำเภอเชียงแสน จ. เชียงราย (อยู่บริเวณตัวเมืองเชียงแสน) Email : http://www.sanboonma.com	โทร 0 5365 0124, 08 1033 9399, 08 4615 9929	500-600	8
23.เดอริเวอร์บูทลี สอร์ท	455 หมู่ 1 ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จ. เชียงราย	โทร 0 5378 4488 โทรสาร 0 5378 4477		

นอกจากนี้ ข้อมูลในส่วนนี้จะเอามาจาก การลงพื้นที่สำรวจ การสังเกตของกลุ่มผู้วิจัย การสอบถามคนในท้องถิ่น ข้อมูลศักยภาพในตัวพื้นที่ จาก (สำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2555) พบว่า ภาพรวมของการประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการในภาคเหนือระยะ 10 ปี ที่ผ่านมาพบว่า จำนวนสถานประกอบการ การจ้างงาน มูลค่ารายรับและมูลค่าเพิ่ม มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง รายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น 2.3 เท่า หรือร้อยละ 228.7 ซึ่งส่งผลให้มูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการ ธุรกิจทางการค้า และธุรกิจทางการบริการในภาคเหนือในช่วง 10 ปีนี้เพิ่มขึ้นถึง 2.4 เท่า หรือร้อยละ 239.9

1.2) วิเคราะห์ข้อมูลด้านอุปสงค์ (demand)

1.2.1) ข้อมูลประชากรที่เข้ามาในพื้นที่ และข้อมูลกลุ่มการเกิดกิจกรรมต่างๆในพื้นที่ โดยจะทำการพิจารณาจาก ข้อมูลสถิติที่เกิดขึ้น ซึ่งจากข้อมูลของด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน (Chiang Saen Immigration Checkpoint) มี ดังนี้

ก) ข้อมูลสถิติเปรียบเทียบการเข้า-ออกด่าน ตม.เชียงแสน ในภาพรวมระหว่าง ปี พ.ศ.2556- 2557

ประเภท		เข้า			ออก		
		ปี2556	ปี2557	เพิ่ม/ลด ร้อยละ	ปี 2556	ปี 2557	เพิ่ม/ลด ร้อยละ
บุคคล	ไทย	145,726	235,906	61.88	156,789	257,207	64.04
	ต่างด้าว	173,450	227,938	31.41	212,110	259,887	22.52
รวม		319,176	463,844	45.32	368,896	517,094	40.17
พาหนะ	รถ	20,254	36,701	81.20	20,866	37,672	80.54
	จยย.	277	652	135.37	410	621	51.46
	เรือ	36,454	20,536	-43.66	39,377	21,041	-46.56
รวม		56,985	57,889	1.58	60,653	59,334	-2.17

จากข้อมูลดังกล่าว สามารถอธิบายได้ว่า แนวโน้มของการเข้าและออก ด่าน ตม.เชียงแสนมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภายในพื้นที่ เกิดการทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น โดยพาหนะในการใช้เข้าและออกด่าน ตม.เชียงแสนในส่วนของรถยนต์ และรถจักรยานยนต์มีอัตราเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันการเดินทางโดยใช้เรือมีอัตราลดลง ซึ่งอาจเนื่องมาจากการทำถนนที่เชื่อมระหว่างประเทศดีขึ้น ทำให้การข้ามไปประเทศลาว หรือเมืองต้นฝั้ว ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน

นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับ สัญชาติของคนต่างชาติที่เข้าออก ด่าน ตม.เชียงแสน สูงสุดสามารถอธิบายได้ ดังนี้

ข) ข้อมูลสถิติบุคคลเดินทางเข้า-ออก ด่าน ตม.เชียงแสน ในภาพรวม 10 สัญชาติ

สูงสุด ประจำปี 2557

จุดตรวจเชียงแสน			
ลำดับที่	สัญชาติ	เข้า	ออก
1	จีน	5,626	5,114
2	เกาหลีใต้	4,818	4,662
3	ลาว	3,586	3,545
4	มาเลเซีย	859	743

จุดตรวจเชียงแสน			
ลำดับที่	สัญชาติ	เข้า	ออก
5	เวียดนาม	499	430
6	อเมริกา	186	188
7	สิงคโปร์	111	106
8	ญี่ปุ่น	76	76
9	อินโดนีเซีย	58	54
10	กัมพูชา	43	34
	รวม 10 ประเทศ	15,862	14,952
	ไทย	3,452	3,416
	อื่น	290	467
	รวมทั้งหมด	19,604	18,835

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสัญชาติชาวจีน ซึ่งมีการเข้ามาในประเทศมากกว่าออกนอกประเทศ เช่นเดียวกับ ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศลาว มาเลเซีย และเวียดนาม ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มชาวจีนที่มาอยู่ เมืองต้นผึ้ง ทางฝั่งของประเทศลาว มีการเดินทาง เส้นทางการทำงาน กิจกรรมภายในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรในธุรกิจท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง จำนวน 336 ชุด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามจะถูกนำมาวิเคราะห์โดยโปรแกรมทางสถิติ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตาราง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ภูมิความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พักและร้านอาหาร

- ส่วนที่ 3 บริบททางเศรษฐกิจจากการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมืองต้นผึ้ง สปป.ลาว ที่มี
ต่อธุรกิจที่พักและร้านอาหารใน เชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 16 ข้อ
เพื่อถามสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของเชียงแสน
- ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจ
อุตสาหกรรมบริการ

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ จะนำข้อมูลจากการสำรวจมาแจกแจงค่าความถี่ ร้อยละ ซึ่ง
แปรผลได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ภูมิลำเนา เพศ อายุ ถิ่นที่อยู่ ระดับ
การศึกษา รายได้ต่อเดือน องค์กรทำงาน ทำงานเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่พักและร้านอาหาร ระยะเวลาที่ทำงาน
ทำงานในกิจการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

อาชีพ การทำงานเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่พักและร้านอาหาร ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง
วัตถุประสงค์ของการเดินทาง การใช้บริการร้านอาหาร การใช้บริการโรงแรม/ที่พัก สถานที่พัก
ระยะเวลาพัก ประเภทที่พัก วิธีการจองที่พัก ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน
15 ข้อ

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	121	36
หญิง	215	64
รวม	336	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64 และเพศ
ชายคิดเป็นร้อยละ 36 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1.1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ แจกแจงคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว

เพศ	คนท้องถิ่น		นักท่องเที่ยว		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)
ชาย	58	32.6	63	39.9	121	36
หญิง	120	67.4	95	60.1	215	64
รวม	178	100	158	100	336	100

จากตาราง 4.1.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นคนท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 67.4 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 32.6 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.1 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 39.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ต่ำกว่า 20 ปี	53	15.8
ระหว่าง 21-30 ปี	120	35.8
ระหว่าง 31-40 ปี	84	25.1
ระหว่าง 41-50 ปี	49	14.6
ระหว่าง 51-60 ปี	24	7.1
มากกว่า 60 ปี	5	1.5
ไม่ระบุ	1	0.3
รวม	336	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมาอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.1 อายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.8 อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.6 อายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.1 และอายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ แยกแยะคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว

อายุ	คนท้องถิ่น		นักท่องเที่ยว		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)
ต่ำกว่า 20 ปี	8	4.5	45	28.5	53	15.8
ระหว่าง 21-30 ปี	69	38.8	51	32.3	120	35.8
ระหว่าง 31-40 ปี	52	29.2	32	20.3	84	25.1
ระหว่าง 41-50 ปี	32	18	17	10.8	49	14.6
ระหว่าง 51-60 ปี	14	7.9	10	6.3	24	7.1
มากกว่า 60 ปี	3	1.7	3	1.3	5	1.5
ไม่ระบุ	-	-	1	0.6	1	0.3
รวม	178	100	158	100	336	100

จากตารางที่ 4.2.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นคนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.2 อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 18 อายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.9 อายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.5 และอายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.7 ส่วนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมา อายุต่ำกว่า 20 คิดเป็นร้อยละ 28.5 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.3 อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.8 อายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.3 และอายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	42	7.1
มัธยมศึกษา	131	28.9
อนุปริญญาหรือเทียบเท่าอาชีวศึกษา	74	14.6
ปริญญาตรี	138	43.2
ปริญญาโท	11	5.4

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูงกว่าปริญญาโท	-	-
ไม่ระบุ	3	.9
รวม	336	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาจบระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 28.8 ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.6 ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7.1 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 5.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา แยกแยะคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว

เพศ	คนท้องถิ่น		นักท่องเที่ยว		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)
ประถมศึกษา	14	7.9	10	6.3	42	7.1
มัธยมศึกษา	48	27	49	31	131	28.9
อนุปริญญาหรือเทียบเท่าอาชีวศึกษา	26	14.6	62	14.6	74	14.6
ปริญญาตรี	83	46.6	12	39.2	138	43.2
ปริญญาโท	6	3.4	152	7.6	11	5.4
สูงกว่าปริญญาโท	-	-	-	-	-	-
ไม่ระบุ	1	0.6	2	1.3	3	.9
รวม	178	100	158	100	336	100

จากตาราง ตารางที่ 4.3.1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าคนท้องถิ่นส่วนใหญ่จบระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมาจบระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27 จบระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.6 ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7.9 และระดับ

ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 3.4 ส่วนนักท่องเที่ยวนับส่วนใหญ่ จบระดับชั้นปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.3 อนุปริญญาหรือเทียบเท่าอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.6 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 7.6 และระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้

รายได้ (เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5,000	55	16.4
5,001-10,000	116	34.5
10,001-15,000	70	20.8
15,001-20,000	41	12.2
มากกว่า 20,001	43	12.8
ไม่ระบุ	11	3.3
รวม	336	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 คิดเป็นร้อยละ 34.5 รองลงมาคือรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 คิดเป็นร้อยละ 20.8 มีรายได้น้อยกว่า 5,000 คิดเป็นร้อยละ 16.4 มีรายได้มากกว่า 20,001 คิดเป็นร้อยละ 12.8 และมีรายได้ ระหว่าง 15,001-20,000 คิดเป็นร้อยละ 12.2 ตามลำดับ

นอกจากนี้ตารางที่ 4.4.1 ได้แจกแจงกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม คนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001 ถึง 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.8 มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.5 มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.9 มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.6 และไม่ระบุรายได้ คิดเป็นร้อยละ 0.6 ส่วนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.5 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 50,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.6 มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.2 มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.7 มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.8 และไม่ระบุรายได้ คิดเป็นร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4.1 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ แจกแจงคน
ท้องถิ่น นักท่องเที่ยว

รายได้(เดือน)	คนท้องถิ่น		นักท่องเที่ยว		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 5,000	10	5.6	45	28.5	55	16.4
5,001-10,000	74	41.6	42	26.6	116	34.5
10,001-15,000	46	25.8	24	15.2	70	20.8
15,001-20,000	24	13.5	17	10.8	41	12.2
มากกว่า 20,001	23	12.9	20	12.7	43	12.8
ไม่ระบุ	1	.6	10	6.3	11	3.3
รวม	178	100	158	100	336	100

ตารางที่ 4.5 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำงานภาครัฐ	69	20.5
ค้าขาย	94	27.8
เอกชน	41	12.2
รับจ้าง	46	13.7
นักเรียน	65	19.3
อื่นๆ	19	5.6
ไม่ระบุ	3	.9
รวม	336	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 ทำงานภาครัฐ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 เป็นนักเรียน จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 อาชีพรับจ้าง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 ทำงานเอกชน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 12.2 และอาชีพจำนวนอื่นๆ เช่นทำงานมูลนิธิ เป็นแม่บ้านและเป็นศิลปิน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาทำงานในกิจการที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาที่ทำงานในกิจการนี้	คน	ร้อยละ
1 ปีหรือต่ำกว่า	29	16.3
1-3 ปี	33	18.5
3-5 ปี	50	28.1
5-10 ปี	32	18.0
10-20 ปี	16	9.0
20 ปีขึ้นไป	11	6.2
ไม่ระบุ	7	3.9
รวม	178	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานในกิจการ 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมา ระยะเวลาทำงานในกิจการ 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.5 ระยะเวลาทำงานในกิจการ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.0 ระยะเวลาทำงานในกิจการ 1 ปี หรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 16.3 ระยะเวลาทำงานในกิจการ 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.0 ระยะเวลาทำงานในกิจการ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.2 และไม่ระบุเวลาทำงานในกิจการ คิดเป็นร้อยละ 3.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ในการเดินทาง	จำนวน (คน)
ท่องเที่ยว	107
ธุรกิจ	32
เยี่ยมญาติ	3
เป็นทางผ่าน	15
อื่นๆ	11

*แบบสอบถามข้อนี้สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากผลการสำรวจของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 4.7) ในเรื่องของแหล่งการรับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวผ่านทางนักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์ในการมาเชียงใหม่มากที่สุดคือมาท่องเที่ยวจำนวน 107 ราย ทำธุรกิจจำนวน 32 ราย และมาเชียงใหม่เพราะเป็นทางผ่านคือ 15 ราย ในขณะที่วัตถุประสงค์ในการมาเยี่ยมญาติที่เชียงใหม่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 ราย นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเชียงใหม่ด้วยเหตุผลอื่นๆ อีก 11 ราย เช่น มาทำบุญ มาแสดงดนตรี มาทำวิชาชายแดนแม่สาย

ส่วนที่ 2 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตามความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พักและร้านอาหาร

โดยการวิเคราะห์ในส่วนนี้จะนำข้อมูลจากการสำรวจมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 4.8 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ (คนท้องถิ่น)

ความพร้อมในการให้บริการ ธุรกิจที่พัก	ระดับความพร้อมของธุรกิจที่พัก					รวม	X	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ที่พักมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ	12.2%	41.9%	41.6%	3.8%	0.6%	100%	3.61	.772
2. ที่พักในเชียงใหม่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ	5.0%	36.0%	51.9%	6.8%	0.3%	100%	3.39	.702
3. ที่พักในเชียงใหม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ	6.5%	38.6%	46.7%	7.8%	0.3%	100%	3.43	.743
4. ที่พักในเชียงใหม่ มีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด	7.8%	39.1%	46.0%	6.8%	0.3%	100%	3.47	.749
5. ที่พักในเชียงใหม่ มีการบริการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว	10.9%	34.4%	44.4%	9.7%	0.6%	100%	3.45	.837
6. พนักงานในที่พักมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ	4.4%	24.9%	49.5%	18.7%	2.5%	100%	3.10	.838

ความพร้อมในการให้บริการ ธุรกิจที่พัก	ระดับความพร้อมของธุรกิจที่พัก					รวม	$\bar{X}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
7. พนักงานในที่พัก มีทักษะและความชำนาญด้านการบริการ	5.0%	33.3%	52.0%	8.7%	0.9%	100%	3.33	.743
8. จำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญด้านบริการที่พัก มีความเพียงพอ	4.4%	30.9%	51.6%	12.2%	0.9%	100%	3.26	.762
9. พนักงานในที่พัก มีความรวดเร็วในการให้บริการ	5.6%	34.8%	49.5%	10.0%	-	100%	3.36	.738
10. พนักงานในที่พักมีความมีความสุภาพ	9.0%	45.3%	42.2%	3.4%	-	100%	3.60	.700
11. พนักงานในที่พัก มีความมีความซื่อสัตย์	13.1%	43.4%	38.4%	4.4%	0.6%	100%	3.64	.787
12. ร้านอาหารมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ	12.6%	41.5%	37.2%	7.7%	0.9%	100%	3.57	.842
13. ร้านอาหารในเชียงใหม่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ	7.1%	31.2%	49.1%	12.0%	0.6%	100%	3.32	.800
14. ร้านอาหารในเชียงใหม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ	6.8%	33.2%	50.6%	8.7%	0.6%	100%	3.37	.763
15. ร้านอาหารในเชียงใหม่ มีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด	7.7%	35.3%	45.8%	10.2%	0.9%	100%	3.38	.809
16. ร้านอาหารในเชียงใหม่ มีการบริการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว	5.9%	30.4%	42.9%	19.3%	1.6%	100%	3.20	.871
17. พนักงานในร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ	5.0%	23.2%	41.8%	27.2%	2.8%	100%	3.00	.904
18. พนักงานในร้านอาหาร มีทักษะและความชำนาญด้านการบริการ	5.0%	26.3%	54.7%	12.5%	1.6%	100%	3.21	.781

ระดับความพร้อมของธุรกิจที่พัก	ระดับความพร้อมของธุรกิจที่พัก					รวม	X	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
19. จำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญด้านบริการ ร้านอาหาร มีความเพียงพอ	5.3%	30.4%	48.1%	14.9%	1.2%	100%	3.24	.813
20. พนักงานในร้านอาหาร มีความรวดเร็ว ในการให้บริการ	5.0%	30.7%	52.3%	10.5%	1.5%	100%	3.27	.775
21. พนักงานในร้านอาหารมีความมีความ สุภาพ	8.0%	41.7%	41.0%	8.6%	0.6%	100%	3.48	.789
22. พนักงานในร้านอาหารมีความมีความ ซื่อสัตย์	9.0%	43.8%	40.7%	5.9%	0.6%	100%	3.55	.765

จากตารางที่ 4.8 ด้านความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พัก ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่องพนักงานในที่พัก มีความซื่อสัตย์ มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.64 ที่พักในเชียงใหม่มีจำนวนพนักงานเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.61 ที่พักในเชียงใหม่ มีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.47 ที่พักในเชียงใหม่มีการบริการให้ข้อมูลท่องเที่ยว คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.45 ที่พักในเชียงใหม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.43 ที่พักในเชียงใหม่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.39 พนักงานในที่พัก มีความรวดเร็วในการให้บริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.36 พนักงานในที่พักมีทักษะความชำนาญด้านบริการ คิดเป็นร้อยละ 3.33 มีจำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญเพียงพอในการให้บริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.26 พนักงานในที่พัก มีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.1 และให้ความสำคัญน้อยที่สุดในเรื่อง พนักงานในที่พักมีความสุภาพ คิดเป็น ค่าเฉลี่ย 3.60 ตามลำดับ

ส่วนความพร้อมในการให้บริการธุรกิจร้านอาหาร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่อง ร้านอาหารในเชียงใหม่มีจำนวนพนักงานเพียงพอ มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.57 รองลงมาพนักงานร้านอาหาร มีความซื่อสัตย์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.55 พนักงานร้านอาหารมีความสุภาพ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.48 ร้านอาหารในเชียงใหม่มีการรักษาอนามัยและความสะอาด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.38

ร้านอาหารมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.37 ร้านอาหารในเชียงใหม่ มีชื่อเสียง และเป็นที่นิยม คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.32 มีความรวดเร็วในการให้บริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.27 จำนวนพนักงานที่เชี่ยวชาญเพียงพอในการให้บริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.24 พนักงานร้านอาหารมีทักษะความชำนาญด้านการบริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.21 การให้บริการข้อมูลท่องเที่ยวในร้านอาหาร คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.2 และพนักงานร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8.1 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ (ผู้ประกอบการ)

ความพร้อมในการให้บริการ ธุรกิจที่พัก	ระดับความพร้อมของธุรกิจที่พัก					รวม	$\bar{X}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ที่พักมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ	12.1%	37.0%	44.5%	5.2%	1.2%	100%	3.54	.818
2. ที่พักในเชียงใหม่มีชื่อเสียง และเป็นที่นิยม	2.9%	31.0%	56.9%	8.6%	0.6%	100%	3.27	.681
3. ที่พักในเชียงใหม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ	4.6%	35.1%	47.1%	12.6%	0.6%	100%	3.30	.771
4. ที่พักในเชียงใหม่ มีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด	6.9%	35.6%	46.0%	10.9%	0.6%	100%	3.37	.793
5. ที่พักในเชียงใหม่ มีการบริการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว	6.4%	31.2%	48.0%	13.3%	1.2%	100%	3.28	.818
6. พนักงานในที่พักมีความสามารถในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ	2.3%	14.9%	52.3%	25.9%	4.6%	100%	2.84	.815
7. พนักงานในที่พัก มีทักษะและความชำนาญด้านการบริการ	4.0%	27.7%	53.8%	13.3%	1.2%	100%	3.20	.762

ความพร้อมในการให้บริการ ธุรกิจที่พัก	ระดับความพร้อมของธุรกิจที่พัก					รวม	$\bar{X}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
8. จำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญด้านบริการ ที่พัก มีความเพียงพอ	3.5%	25.4%	52.6%	16.8%	1.7%	100%	3.12	.787
9. พนักงานในที่พัก มีความรวดเร็วในการให้บริการ	4.7%	29.1%	52.9%	13.4%	-	100%	3.25	.742
10. พนักงานในที่พักมีความมีความสุภาพ	7.5%	42.5%	45.4%	4.6%	-	100%	3.53	.702
11. พนักงานในที่พัก มีความมีความซื่อสัตย์	11.0%	44.8%	37.2%	5.8%	1.2%	100%	3.59	.808
12. ร้านอาหารมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ	11.0%	37.0%	38.7%	11.6%	1.7%	100%	3.44	.898
13. ร้านอาหารในเชียงใหม่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ	5.8%	27.9%	49.4%	15.7%	1.2%	100%	3.22	.820
14. ร้านอาหารในเชียงใหม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ	3.5%	29.4%	55.3%	10.6%	1.2%	100%	3.24	.732
15. ร้านอาหารในเชียงใหม่มีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด	5.8%	36.6%	44.8%	11.0%	1.7%	100%	3.34	.818
16. ร้านอาหารในเชียงใหม่มีการบริการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว	2.9%	28.7%	42.7%	23.4%	2.3%	100%	3.06	.855
17. พนักงานในร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ	2.3%	17.0%	42.1%	34.5%	4.1%	100%	2.79	.856
18. พนักงานในที่พัก มีทักษะและความชำนาญด้านการบริการ	3.5%	22.2%	53.8%	18.7%	1.8%	100%	3.07	.787
19. จำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญด้านบริการร้านอาหาร มีความเพียงพอ	4.1%	24.4%	45.3%	24.4%	1.7%	100%	3.05	.850
20. พนักงานในร้านอาหาร มีความรวดเร็วในการให้บริการ	2.9%	25.6%	54.1%	15.7%	1.7%	100%	3.12	.766

ความพร้อมในการให้บริการ ธุรกิจที่พัก	ระดับความพร้อมของธุรกิจที่พัก					รวม	$\bar{X}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
21. พนักงานในที่พักมีความมีความสุภาพ	5.2%	37.8%	44.2%	12.2%	0.6%	100%	3.35	.784
22. พนักงานในที่พัก มีความมีความซื่อสัตย์	7.6%	42.1%	42.1%	7.0%	1.2%	100%	3.48	.785

จากตารางที่ 4.8.1 ด้านความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พัก ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่องพนักงานในที่พัก มีความซื่อสัตย์ มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.59 ที่พักในเชียงใหม่มีจำนวนพนักงานเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.54 พนักงานในที่พักมีความสุภาพ คิดเป็น ค่าเฉลี่ย 3.5 ที่พักในเชียงใหม่ มีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.37 ที่พักในเชียงใหม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.30 ที่พักในเชียงใหม่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.27 พนักงานในที่พัก มีความรวดเร็วในการให้บริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.25 ที่พักในเชียงใหม่มีการบริการให้ข้อมูลท่องเที่ยว คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.28 พนักงานในที่พักมีทักษะความชำนาญด้านบริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.2 มีจำนวนพนักงานที่เชี่ยวชาญเพียงพอในการให้บริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.12 และพนักงานในที่พัก มีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.84 ตามลำดับ

ส่วนความพร้อมในการให้บริการธุรกิจร้านอาหาร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่องพนักงานร้านอาหาร มีความซื่อสัตย์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.48 ร้านอาหารในเชียงใหม่มีจำนวนพนักงานเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.44 พนักงานร้านอาหาร มีความสุภาพ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.35 ร้านอาหารในเชียงใหม่ มีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.34 ร้านอาหารในเชียงใหม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.24 ร้านอาหารในเชียงใหม่ มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.22 พนักงานร้านอาหารมีความรวดเร็วในการให้บริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.12 พนักงานร้านอาหารมีทักษะความชำนาญด้านการบริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.07 การให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวในร้านอาหาร คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.06 มีจำนวนพนักงานที่เชี่ยวชาญเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.05 และ พนักงานร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย (ส่วนของ
ผู้ใช้บริการ และนักท่องเที่ยว)

ความพร้อมในการให้บริการ ธุรกิจที่พัก	ระดับความพร้อมของธุรกิจที่พัก					รวม	$\bar{X}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ที่พักมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ	12.2%	47.6%	38.1%	2.0%	-	100%	3.70	.706
2. ที่พักในเชียงแสนมีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับ	7.4%	41.9%	45.9%	4.7%	-	100%	3.52	.704
3. ที่พักในเชียงแสนมีสิ่งอำนวยความสะดวก เพียงพอ	8.8%	42.9%	46.3%	2.0%	-	100%	3.59	.681
4. ที่พักในเชียงแสน มีการรักษาสุขอนามัย และความสะอาด	8.8%	43.2%	45.9%	2.0%	-	100%	3.59	.679
5. ที่พักในเชียงแสน มีการบริการให้ข้อมูล การท่องเที่ยว	16.3%	38.1%	40.1%	5.4%	-	100%	3.65	.816
6. พนักงานในที่พักมีความสามารถในการ สื่อสารภาษาต่างประเทศ	6.8%	36.7%	46.3%	10.2%	-	100%	3.40	.764
7. พนักงานในที่พัก มีทักษะและความชำนาญ ด้านการบริการ	6.1%	39.9%	50.0%	3.4%	0.7%	100%	3.47	.694
8. จำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญด้านบริการ ที่ พัก มีความเพียงพอ	5.4%	37.4%	50.3%	6.8%	-	100%	3.42	.701
9. พนักงานในที่พัก มีความรวดเร็วในการ ให้บริการ	6.8%	41.5%	45.6%	6.1%	-	100%	3.49	.715
10. พนักงานในที่พักมีความมีความสุข	10.8%	48.6%	38.5%	2.0%	-	100%	3.68	.690
11. พนักงานในที่พัก มีความมีความซื่อสัตย์	15.5%	41.9%	39.9%	2.7%	-	100%	3.70	.760
12. การเดินทางมาถึงที่พัก อำเภอเชียงแสน มี ความสะดวก	25.2%	42.2%	27.9%	4.8%	-	100%	3.88	.843

ความพร้อมในการให้บริการ ธุรกิจที่พัก	ระดับความพร้อมของธุรกิจที่พัก					รวม	$\bar{X}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
13. การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับที่พัก ได้ง่าย	17.6%	41.9%	35.8%	4.7%	-	100%	3.72	.807
14. ราคาห้องพักเหมาะสมกับการบริการ	10.9%	40.8%	46.9%	1.4%	-	100%	3.61	.697
15. การชำระเงินมีความสะดวก	10.9%	44.2%	43.5%	1.4%	-	100%	3.65	.690
16. ห้องพักมีการเสนอราคาพิเศษตามเทศกาล	13.6%	38.1%	38.8%	9.5%	-	100%	3.56	.845
17. ขั้นตอนในการเช็คอิน มีความสะดวก	9.5%	51.7%	36.7%	1.4%	0.7%	100%	3.68	.692
18. ที่พักมีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดี	12.2%	38.8%	44.2%	4.8%	-	100%	3.59	.766
19. ร้านอาหารมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ	14.5%	46.7%	35.5%	3.3%	-	100%	3.72	.748
20. ร้านอาหารในเชียงใหม่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ	8.6%	34.9%	48.7%	7.9%	-	100%	3.44	.761
21. ร้านอาหารในเชียงใหม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ	10.5%	37.5%	45.4%	6.6%	-	100%	3.52	.772

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่องการเดินทางมาถึงที่พัก อำเภอเชียงใหม่มีความสะดวก มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.88 รองลงมาคือ การเข้าถึงข้อมูลที่พักได้ง่าย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.72 ที่พักมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ และ พนักงานในที่พักมีความซื่อสัตย์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.70 พนักงานในที่พักสุภาพ และขั้นตอนในการเช็คอินมีความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 3.68 ที่พักมีการบริการให้ข้อมูลการท่องเที่ยวและ การชำระเงินมีความสะดวก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.65 ราคาห้องพักเหมาะสมกับการบริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.61 ที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ที่พักมีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด และที่พักมีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.59 ห้องพักมีการเสนอราคาพิเศษตามเทศกาล คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.56 ที่พักมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.52 พนักงานในที่พักมีความรวดเร็วในการให้บริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.49 พนักงานในที่พักมีทักษะความชำนาญด้านการบริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.47 จำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญด้านบริการ ที่พัก มีความเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.42 และพนักงานในที่พักมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย (ส่วนของ
ผู้ใช้บริการ และนักท่องเที่ยว) ต่อ

ความพร้อมในการให้บริการ ธุรกิจร้านอาหาร	ระดับความพร้อมของธุรกิจร้านอาหาร					รวม	$\bar{X}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
22. ร้านอาหารในเชียงแสน มีการรักษา สุขอนามัยและความสะอาด	9.9%	33.8%	47.0%	9.3%	-	100%	3.44	.797
23. ร้านอาหารในเชียงแสน มีการบริการให้ ข้อมูลการท่องเที่ยว	9.3%	32.5%	43.0%	14.6%	0.7%	100%	3.35	.866
24. พนักงานในร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ	7.9%	30.3%	41.4%	19.1%	1.3%	100%	3.24	.899
25. พนักงานในร้านอาหาร มีทักษะและความ ชำนาญด้านการบริการ	6.7%	30.9%	55.7%	5.4%	1.3%	100%	3.36	.746
26. จำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญด้านบริการ ร้านอาหาร มีความเพียงพอ	6.7%	37.3%	51.3%	4.0%	0.7%	100%	3.45	.710
27. พนักงานในร้านอาหาร มีความรวดเร็วใน การให้บริการ	7.3%	36.4%	50.3%	4.6%	1.3%	100%	3.44	.753
28. พนักงานในร้านอาหารมีความมีความ สุภาพ	11.2%	46.1%	37.5%	4.6%	0.7%	100%	3.63	.770
29. พนักงานในร้านอาหาร มีความมีความ ซื่อสัตย์	10.6%	45.7%	39.1%	4.6%	-	100%	3.62	.737
30. การเดินทางมาร้านอาหารมีความสะดวก	13.2%	51.3%	32.2%	2.6%	0.7%	100%	3.74	.744
31. การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับร้านอาหาร ได้ ง่าย	11.3%	40.4%	35.1%	12.6%	0.7%	100%	3.49	.878
32. ราคาอาหารเหมาะสมกับการบริการ	10.5%	38.2%	46.7%	4.6%	-	100%	3.55	.744
33. การชำระเงินมีความสะดวก	11.8%	43.4%	43.4%	1.3%	-	100%	3.66	.701
34. ห้องพักมีการเสนอราคาพิเศษตาม เทศกาล	13.2%	30.3%	39.5%	15.1%	2.0%	100%	3.38	.962

จากตารางข้างบน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านการเดินทางมาถึงร้านอาหาร มีความสะดวก มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.74 ร้านอาหารมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.63 พนักงานมีความซื่อสัตย์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.62 ราคาอาหารเหมาะสมกับการบริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.55 ร้านอาหารมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.52 การเข้าถึงข้อมูลในร้านอาหารได้ง่าย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.49 จำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญด้านบริการ ร้านอาหาร มีความเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.45 ร้านอาหารมีการรักษาสุขอนามัย และความสะอาด พนักงานในร้านอาหารมีความรวดเร็วในการให้บริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.44 ห้องพักมีการเสนอราคาพิเศษตามเทศกาล คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.38 พนักงานในร้านอาหาร มีทักษะและความชำนาญด้านการบริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.36 ร้านอาหารมีการให้บริการข้อมูลท่องเที่ยว คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.35 และพนักงานในร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.24 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9.1 บริบทธุรกิจที่พักในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายจำแนก คนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว

ความพร้อมในการให้บริการ ธุรกิจที่พัก	คนท้องถิ่น		นักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ยรวม	S.D.
	N=178		N=158			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D.		
1. ที่พักมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ	3.54	.82	3.70	.71	3.61	.77
2. ที่พักในเชียงแสนมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ	3.27	.68	3.52	.70	3.39	.70
3. ที่พักในเชียงแสนมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ	3.30	.77	3.59	.68	3.43	.74
4. ที่พักในเชียงแสน มีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด	3.37	.80	3.59	.68	3.47	.75
5. ที่พักในเชียงแสน มีการบริการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว	3.28	.82	3.65	.82	3.45	.84
6. พนักงานในที่พักมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ	2.84	.82	3.40	.76	3.10	.84
7. พนักงานในที่พัก มีทักษะและความชำนาญด้านการบริการ	3.20	.76	3.47	.69	3.33	.74

ความพร้อมในการให้บริการ ธุรกิจที่พัก	คนท้องถิ่น		นักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ยรวม	S.D.
	N=178		N=158			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D.		
8. จำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญด้านบริการ ที่พัก มีความเพียงพอ	3.12	.79	3.42	.70	3.26	.76
9. พนักงานในที่พัก มีความรวดเร็วในการให้บริการ	3.25	.74	3.49	.72	3.36	.74
10. พนักงานในที่พักมีความมีความสุภาพ	3.53	.70	3.68	.69	3.60	.70
11. พนักงานในที่พัก มีความมีความซื่อสัตย์	3.59	.80	3.70	.76	3.64	.79
รวม	3.30	.55	3.58	.49	3.43	.54

จากตารางที่ 4.9.1 ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของที่พักในภาพรวมของเชียงใหม่โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง พนักงานในที่พักมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ มีทักษะและความชำนาญด้านการบริการจำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญด้านบริการ ที่พักมีความเพียงพอ มีความรวดเร็วในการให้บริการ ที่พักในเชียงใหม่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ที่พักในเชียงใหม่ มีการบริการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว ที่พักในเชียงใหม่ และมีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาดของที่พัก (ค่าเฉลี่ย 3.10-3.47) และแสดงความคิดเห็นต่อในระดับมากได้แก่ ที่พักมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ พนักงานในที่พักมีความมีความสุภาพ พนักงานในที่พัก มีความมีความซื่อสัตย์ (ค่าเฉลี่ย 3.60-3.64)

ตารางที่ 4.9.2 บริบทธุรกิจร้านอาหารในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

ความพร้อมในการให้บริการ ธุรกิจร้านอาหาร	คนท้องถิ่น		นักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ยรวม	S.D.
	N=178		N=158			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ร้านอาหารมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ	3.44	.90	3.72	.75	3.57	.84
2. ร้านอาหารในเชียงใหม่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ	3.22	.82	3.44	.76	3.32	.80

ความพร้อมในการให้บริการ	คนท้องถิ่น		นักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ย	S.D.
	N=178		N=158			
ธุรกิจร้านอาหาร	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	รวม	
3. ร้านอาหารในเชียงใหม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ	3.24	.73	3.52	.77	3.37	.76
4. ร้านอาหารในเชียงใหม่ มีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด	3.34	.82	3.44	.80	3.38	.81
5. ร้านอาหารในเชียงใหม่ มีการบริการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว	3.06	.86	3.35	.87	3.20	.87
6. พนักงานในร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ	2.79	.86	3.24	.90	3.00	.90
7. พนักงานในที่พัก มีทักษะและความชำนาญด้านการบริการ	3.07	.79	3.36	.75	3.21	.78
8. จำนวนพนักงานผู้เชี่ยวชาญด้านบริการร้านอาหาร มีความเพียงพอ	3.05	.85	3.45	.71	3.24	.81
9. พนักงานในร้านอาหาร มีความรวดเร็วในการให้บริการ	3.12	.77	3.44	.75	3.27	.78
10. พนักงานในร้านอาหารมีความสุภาพ	3.35	.78	3.63	.77	3.48	.79
11. พนักงานในร้านอาหารมีความซื่อสัตย์	3.48	.79	3.62	.74	3.55	.77
รวม	3.20	.63	3.47	.58	3.32	.62

ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของที่ร้านอาหารในภาพรวมของเชียงใหม่ โดยให้ระดับมากอยู่สองด้านคือ จำนวนพนักงานที่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.57) และพนักงานในร้านอาหารมีความซื่อสัตย์ (ค่าเฉลี่ย 3.55) ด้านอื่นๆอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.00-3.48)

สรุปโดยรวมแล้วแล้วบริบทธุรกิจการบริการที่พักและร้านอาหารในเชียงใหม่จากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

ส่วนที่ 3 บริบททางเศรษฐกิจจากการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมืองต้นผึ้ง สปป.ลาว ที่มีต่อธุรกิจที่พักและร้านอาหารใน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย (ส่วนของประชาชน ภาครัฐ และผู้ประกอบการ) โดยการวิเคราะห์ในส่วนนี้จะนำข้อมูลจากการสำรวจมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 4.10 บริบททางเศรษฐกิจจากการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมืองต้นผึ้ง สปป.ลาว ที่มีต่อธุรกิจที่
พักและร้านอาหารใน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย (ส่วนของประชาชน ภาครัฐ และ
ผู้ประกอบการ)

สภาพเศรษฐกิจโดยรวม ของเชียงแสน	ระดับบริบททางเศรษฐกิจ					รวม	$\bar{X}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้น	4.0%	27.1%	51.4%	14.7%	2.8%	100%	3.15	.819
2. นักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายมากขึ้น	4.5%	28.8%	46.9%	17.5%	2.3%	100%	3.16	.845
3. รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้น	5.2%	23.6%	54.0%	14.4%	2.9%	100%	3.14	.828
4. ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	2.3%	21.1%	53.7%	18.3%	4.6%	100%	2.98	.820
5. ประชาชนมีรายได้เสริมจากอาชีพประจำ	2.3%	18.3%	54.9%	20.0%	4.6%	100%	2.93	.811
6. การเพิ่มขึ้นของโอกาสการจ้างงาน ท้องถิ่นมีการจ้างงานมากขึ้น	3.4%	27.0%	46.0%	17.8%	5.7%	100%	3.05	.905
7. มีแรงงานต่างถิ่นเข้ามาเพิ่มขึ้น	22.2%	48.3%	22.7%	4.0%	2.8%	100%	3.83	.916
8. ค่าจ้างสูงขึ้น	8.0%	28.4%	38.6%	19.9%	5.1%	100%	3.14	.996
9. ค่าครองชีพในพื้นที่เพิ่มขึ้น	17.7%	41.7%	32.0%	6.9%	1.7%	100%	3.67	.906
10. มีจำนวนธุรกิจที่พักเพิ่มขึ้น	14.3%	44.0%	32.6%	6.9%	2.3%	100%	3.61	.896
11. มีจำนวนธุรกิจร้านอาหารเพิ่มขึ้น	14.3%	44.6%	29.1%	9.7%	2.3%	100%	3.59	.930
12. ราคาอาหารและเครื่องดื่มแพงขึ้น	20.0%	37.1%	36.6%	5.7%	0.6%	100%	3.70	.873
13. การเพิ่มของการลงทุนและธุรกิจ	8.6%	44.8%	36.8%	7.5%	2.3%	100%	3.50	.845
14. ราคาที่ดินในพื้นที่สูงขึ้น	35.6%	36.2%	21.8%	5.2%	1.1%	100%	4.00	.943
15. มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค	5.8%	24.4%	61.0%	8.1%	0.6%	100%	3.27	.716
16. การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษทำให้สร้าง ประโยชน์แก่บุคคลเฉพาะกลุ่ม	24.3%	26.6%	38.2%	9.8%	1.2%	100%	3.63	.995

จากผลการศึกษาบริบททางเศรษฐกิจจากการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมืองต้นผึ้ง สปป.ลาว ที่มีต่อธุรกิจที่พักและร้านอาหารใน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ในมุมมองของประชาชน ภาครัฐ และผู้ประกอบการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า บริบทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ราคาที่ดินสูงขึ้นคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.00 มีแรงงานต่างถิ่นเข้ามามากขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.83 และ ราคาอาหารและเครื่องดื่มแพงขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.70 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลกระทบน้อยที่สุดคือ ประชาชนมีรายได้เสริมจากอาชีพประจำ มีค่าเฉลี่ยคือ 2.93 ประชาชนมีรายได้เพิ่มคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.98 และการเพิ่มขึ้นของโอกาสการจ้างงานท้องถิ่นคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.05 ตามลำดับ โดยรวมแล้วคนในท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบททางเศรษฐกิจจากการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมืองต้นผึ้ง สปป.ลาว ที่มีต่อธุรกิจที่พักและร้านอาหารใน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายอยู่ในระดับปานกลางจนถึงมาก

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด

จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 178 ชุด มีผู้ให้ความคิดเห็นกับแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 93 ชุด คิดเป็น 52.25 % ของแบบสอบถามที่ทำการสอบถามคนท้องถิ่น โดยประเด็นของการแสดงความคิดเห็น ในคำถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ

1. ประเด็นทางด้านโอกาสธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร
2. ประเด็นทางด้านปัญหาและอุปสรรคธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร

ตารางที่ 4.11 ผลวิเคราะห์ตามประเด็น

ประเด็น	คิดเป็นจำนวน	
	ผู้ตอบแบบสอบถาม	คิดเป็นร้อยละ
1 ประเด็นทางด้านโอกาสธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร		
1.1 การเปิดชายแดน	14	15.05
1.2 การส่งเสริมด้านแหล่งท่องเที่ยว	50	53.76
1.3 เขตเศรษฐกิจพิเศษ	20	21.51
รวม	84	90.32

ประเด็น	คิดเป็นจำนวน	
	ผู้ตอบแบบสอบถาม	คิดเป็นร้อยละ
2. ประเด็นทางด้านปัญหาและอุปสรรคธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร		
2.1 เสถียรภาพทางการเมือง	14	15.05
2.2 เศรษฐกิจ	16	17.20
2.3 การผูกขาดของนายทุน	10	10.75
2.4 แรงงานต่างด้าว	2	2.15
2.5 ภาษาและการสื่อสาร	7	7.53
2.6 การประชาสัมพันธ์	13	13.98
2.7 สิ่งอำนวยความสะดวก	9	9.68
2.8 เป็นเมืองทางผ่าน/การหยุดพักค้างคืน	11	11.83
ของผู้มาเยือน		
รวม	82	88.17

จากการวิเคราะห์เนื้อหาดังแสดงในตาราง 4.11 พบว่า โดยรวมผู้ที่แสดงความคิดเห็นจะแสดงความคิดเห็นในทางด้านบวกมากกว่าด้านลบ คือ การแสดงความคิดเห็นในประเด็นด้านโอกาสธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร มากกว่า ประเด็นด้านปัญหาและอุปสรรค ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นด้านโอกาสทั้งหมด 84 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.32 ของผู้ที่แสดงความคิดเห็นปลายเปิด จำแนกออกเป็น ผู้ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดชายแดนมีทั้งหมด 14 ชุด คิดเป็นร้อยละ 15.05 ผู้ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวมีทั้งหมด 50ชุด คิดเป็นร้อยละ 53.76 และผู้ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งหมด 20 ชุด คิดเป็นร้อยละ 21.51 ของผู้ที่แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 93 ชุด ในส่วนของการแสดงความคิดเห็นในประเด็นทางด้านปัญหาและอุปสรรคธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร มีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ทั้งหมด 82 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.17 ผู้ที่แสดงความคิดเห็นในเชิงลบเกี่ยวกับเสถียรภาพทางการเมืองมีทั้งหมด 14 ชุด คิดเป็นร้อยละ 15.05 ผู้ที่แสดงความคิดเห็นในเชิงลบเกี่ยวกับเศรษฐกิจมีทั้งหมด 16 ชุด คิดเป็นร้อยละ 17.20 ผู้ที่แสดงความคิดเห็นในเชิงลบเกี่ยวกับการผูกขาดของนายทุนมีทั้งหมด 10 ชุด คิดเป็นร้อยละ 10.20 ผู้ที่แสดงความคิดเห็นในเชิงลบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวมียทั้งหมด 2 ชุด คิดเป็นร้อยละ 2.15 ผู้ที่แสดงความคิดเห็นในเชิงลบเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสารมีทั้งหมด 7 ชุด คิดเป็นร้อยละ 7.53 ผู้ที่แสดงความคิดเห็นในเชิงลบเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์มีทั้งหมด 13 ชุด คิดเป็นร้อยละ 13.98 ผู้ที่แสดงความคิดเห็นในเชิงลบเกี่ยวกับสิ่ง

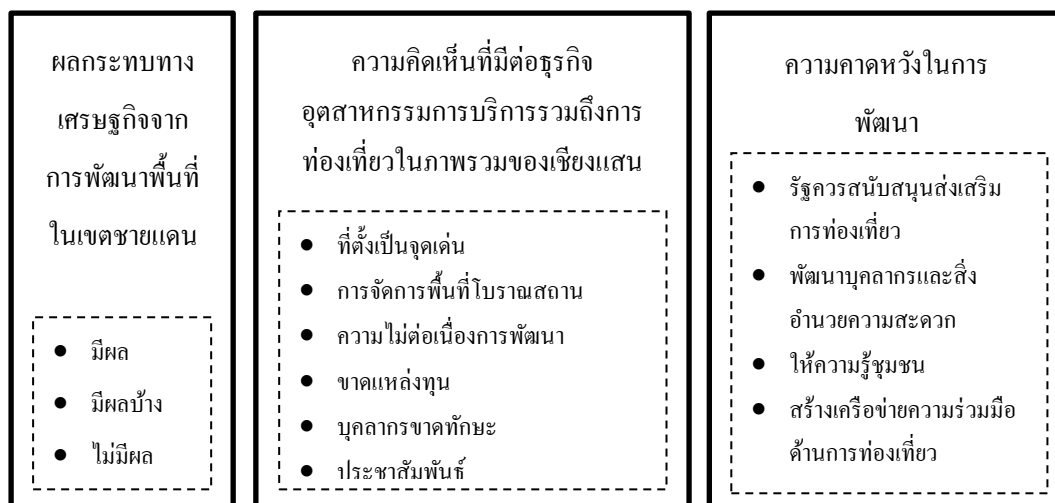
อำนาจความสะดวกมีทั้งหมด 9 ชุด คิดเป็นร้อยละ 9.68 และผู้ที่แสดงความคิดเห็นในเชิงลบเกี่ยวกับเป็นเมืองทางผ่าน/การหยุดพักของผู้ที่มียานมีทั้งหมด 11 ชุด คิดเป็นร้อยละ 11.83 ของผู้ที่แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 93ชุด

ผู้ที่ให้ความร่วมมือในการให้สำรวจและแสดงความคิดเห็นมีความคิดเห็นในเชิงบวกและพอใจกับการทำงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นด้านการส่งเสริมด้านแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวมีคุณภาพมากขึ้น และบางส่วนก็แสดงความคิดเห็นหากเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษก็สามารถดึงดูดจำนวนของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงได้มากขึ้น โดยส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นในด้านบวกเพราะเนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่สำรวจมีการพัฒนาในด้านของนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกจึงทำให้ในชุดแบบสอบถามเป็นที่ยอมรับให้ภาครัฐและเอกชนมากกว่า โดยความคิดเห็นก็มีความคล้ายกัน ตัวอย่างประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

การศึกษาครั้งนี้ หลังจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในพื้นที่ของ อ.เชียงแสน จ.เชียงราย จำนวน ราย ประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ท้องถิ่น ผู้ประกอบการร้านอาหารหรือผู้จัดการ ผู้ประกอบการโรงแรมหรือผู้จัดการ

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสรุปประเด็นจากข้อมูลที่ได้ออกเป็น 3 ประเด็นหลักคือ 1 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน 2. ความคิดเห็นที่มีต่อธุรกิจอุตสาหกรรมบริการรวมถึงการท่องเที่ยวในภาพรวมของเชียงแสน โดยนำเสนอในภาพของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของธุรกิจในการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการและ 3. ความคาดหวังในการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวท้องถิ่น ดังแผนภาพที่ 4.1

แผนภาพ 4.1 แสดงประเด็นจากการการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 15 ราย ประกอบไปด้วยตัวแทนจากภาครัฐและท้องถิ่น 5 ราย ภาคธุรกิจเอกชน 10 ราย โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งบริหารหรือเป็นผู้ที่รับผิดชอบในงานด้านธุรกิจอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ ดังตารางที่ 4.13 การสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 30 นาที ถึง 1.30 ชั่วโมงในแต่ละราย

ตารางที่ 4.12 ข้อมูลทั่วไปผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับ	ผู้ให้ข้อมูล	เพศ	ลักษณะองค์กร
1	a	ชาย	ร้านอาหาร
2	b	หญิง	ที่พัก
3	c	หญิง	ที่พัก
4	d	ชาย	ร้านอาหาร
5	e	หญิง	ร้านอาหาร
6	f	ชาย	ร้านอาหาร
7	g	หญิง	ร้านอาหาร
8	h	หญิง	ที่พัก
9	i	หญิง	ที่พัก
10	j	ชาย	ร้านอาหาร
11	k	ชาย	รัฐบาล

ลำดับ	ผู้ให้ข้อมูล	เพศ	ลักษณะองค์กร
12	l	ชาย	รัฐบาล
13	m	ชาย	รัฐบาล
14	n	ชาย	รัฐบาล
15	o	หญิง	รัฐบาล

ส่วนที่ 2 บริบททางเศรษฐกิจจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่าการพัฒนาธุรกิจในพื้นที่เมืองต้นฝั้ว แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยกลุ่มธุรกิจจากจีนไม่ได้มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในเชียงแสนมากนัก การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจในเชียงแสนมีผลจากกลไกทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมมากกว่าเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ชายแดน อนึ่งการขยายตัวของธุรกิจที่พักและร้านอาหารก็ไม่ได้มาจากการพัฒนาของฝั่งประเทศเพื่อนบ้านเท่าไรนัก หากแต่เป็นแผนการพัฒนารัฐกิจที่มีอยู่เดิมแล้ว ดังข้อคิดเห็นจากภาคธุรกิจเหล่านี้

“ผมว่ามันก็ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง เหมือนเดิมเพราะว่าเค้าไม่ได้ช่วยอะไรให้เชียงแสนมันดีขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูล J)

ในขณะที่อีกกลุ่มยอมรับว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงบ้างแต่ไม่ได้มีผลโดยตรงเท่าไรนัก มีการ “เปลี่ยนแปลงในระดับหนึ่ง ที่คิงโรมันเข้ามา เพราะเราไม่ได้ลูกค้าจากคิงโรมันเยอะสักเท่าไร ส่วนใหญ่แล้ว ถ้าเป็นทางสามเหลี่ยมโน้นอะ อาจจะได้ อาจจะมียผลมากกว่า เพราะของเรามันอยู่ไกลจากสามเหลี่ยมเลยจะไม่ค่อยได้” (ผู้ให้ข้อมูล B)

ด้านธุรกิจที่ตั้งอยู่ในฝั่งสามเหลี่ยมก็ให้ข้อสังเกตว่า กลุ่มลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเชียงแสนก็เป็นคนละกลุ่มที่ตั้งใจเดินทางไปเที่ยวเศรษฐกิจพิเศษเมืองต้นฝั้ว ดังตัวอย่าง

“มากับบริษัททัวร์ บางทีก็จะผ่านมาที่นี้ มาตรงนี้ มาแม่สาย มาเชียงราย ลักษณะนี้เค้าจะเป็นประจำทุกปีอยู่แล้ว แล้วถ้าพวกนี้มาเค้าจะไม่ค่อยไปคิงโรมันแต่จะไปคอนชาว คือในโปรแกรมเค้าจะมีไปคอนชาว คือคิงโรมันนี่จะไม่ค่อย.....คนที่ไปที่โน้น ที่นี้เค้าก็จะไม่มาพัก ถ้าเป็นส่วนใหญ่นไทยที่จะมาเล่น ก็จะไม่อนที่นี้ก่อนและค่อยไปเล่น” (ผู้ให้ข้อมูล I)

ปัจจุบันเชียงใหม่มีสาธารณูปโภคเพิ่มมากขึ้นมีการพัฒนาดีขึ้น ด้านความปลอดภัยก็มีมากขึ้น เมื่อเทียบกับสมัยก่อน ธุรกิจมีการขยายตัวมากขึ้นหากแต่ส่วนใหญ่เป็นของคนในพื้นที่ ธุรกิจขนาดใหญ่มาจากคนนอก คนในท้องถิ่นดั้งเดิมไม่ค่อยได้ผลประโยชน์ ดังนั้นรายได้ส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าท้องถิ่น นายทุนมักเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อธุรกิจอุตสาหกรรมบริการรวมถึงการท่องเที่ยวในภาพรวมของเชียงใหม่

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็นตามประเด็น ด้านสถานที่ตั้ง ด้านอุตสาหกรรมที่พักและร้านอาหาร ด้านนักท่องเที่ยว และด้านบุคลากรโดยสามารถแยกเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

3.1 ด้านสถานที่ตั้ง

เชียงใหม่มีแผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวที่ชัดเจนโดยมีส่วนท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด เชียงรายคอยสนับสนุน ผู้ให้ข้อมูลภาครัฐระบุว่าจังหวัดเชียงใหม่เองก็สนับสนุนด้านงบประมาณท่องเที่ยวเต็มที่ ให้อำเภอเป็นศูนย์กลางในการกำหนดการพัฒนาท้องถิ่น แต่การใช้งบประมาณก็ยังมีข้อจำกัดที่ แผนไม่ได้จัดทำเป็นโครงการอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

จุดแข็ง

เชียงใหม่มีจุดแข็งด้านที่ตั้งโดยมีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายมีทั้งสถานที่ทั้งเที่ยวทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม เชียงใหม่ที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ที่เป็นชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านถึงสองประเทศ มีสามเหลี่ยมทองคำเป็นจุดเด่นดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เข้ามาเยือนที่เมืองเชียงใหม่ และนอกจากพื้นที่เชียงใหม่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่แล้ว ในอนาคตยังเป็นสถานที่ดึงดูดใจแก่ผู้สนใจที่ต้องการมาศึกษาฐานเขตเศรษฐกิจพิเศษ ในการพยายามพัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังได้มีความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวกับจังหวัดอื่นอีกด้วย

“จริงๆ เชียงแสนมันมีสถานที่ท่องเที่ยวเยอะมากนะ และค่อนข้างจะสมบูรณ์เยอะนะ มีหอฝิ่น อย่างเนี้ย ไม่ธรรมดาเนะ โบราณสถาน มีทะเลทราย มีดุนก มีแม่น้ำโขง เยอะๆ มากเลย” (ผู้ให้ข้อมูล J) ผู้ให้ข้อมูลยังกล่าวต่อไปว่า “ฝรั่งเค้ามาดู Golden Triangle แล้วก็ข้ามไปที่ลาว โดยไม่ต้องใช้วีซ่า เหมือนกับว่าเค้าได้มาแถมอีกประเทศหนึ่ง สมมติว่าเค้ามาทัวร์ไทยอย่างนี้ แล้วมีโอกาสได้ไป เหมือนเค้าได้ไปอีกประเทศหนึ่ง เหมือนเราได้ของแถม นั่นคือความรู้สึกของฝรั่ง จริงๆ มันก็ไม่มีอะไรคอนขวานะ” (ผู้ให้ข้อมูล J)

“ชื่อเสียงมันโด่งดังได้เพราะว่าเรื่องเล่าความเป็นสามเหลี่ยมทำให้คนเข้ามาและคนที่เข้าใจศึกษามาก่อน พวกต่างชาติ เค้ามาถึงเค้ามาเสพบรรยากาศ ก็โอเคมาถึงละ เค้าจะได้รับความประทับใจกลับไป” (ผู้ให้ข้อมูล A)

พื้นที่ของเชียงแสนสามารถเป็นได้ทั้งแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งศึกษาดูงาน มีความพิเศษสามารถดึงดูดคนเข้ามาได้หลากหลาย นอกจากนี้การสร้างเรื่องราวและตราสัญลักษณ์ของเมืองจะสามารถช่วยพัฒนาการท่องเที่ยวและสร้างจุดยืนทางการท่องเที่ยวให้กับเชียงแสนได้ เช่น “ถ้าเราเล่นเรื่องศรัทธา ด้วยกิมมิกมันเป็นเรื่องความเชื่อศาสนาและด้วยรูปลักษณ์ของพื้นที่ เราใช้การท่องเที่ยวแบบ slow life รูปแบบก็ชัดตัวสัญลักษณ์ที่ออกมาหัวเป็นช้างตัวเป็นงูขึ้นมา ก็มีเอกลักษณ์ชัดเจนเลย ถ้าไปเชียงแสนต้องเที่ยวอะไร ก็เน้นเรื่องความเชื่อเลย วัดทุกวัดมีที่วัด ความเก่าแก่ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เราพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกับการอนุรักษ์” (ผู้ให้ข้อมูล N)

นอกจากนี้ท้องถิ่นเชียงแสนมีการสร้างเครือข่ายท่องเที่ยวกับจังหวัดอื่น เช่น “พวกงานเทศกาล ลอยกระทง สงกรานต์ การท่องเที่ยวยื่นมือเข้ามาแล้ว เคยไปประชุมที่ภูเก็ตเรื่องการท่องเที่ยว เค้าให้เชียงแสนเป็นเครือข่าย มีเชียงใหม่ สงขลา ภูเก็ตเนี้ย เค้าให้เราเป็นเครือข่าย พอได้การท่องเที่ยวมาช่วยเยอะเลย ปีนี้ก็ทำสี่ชาติเหมือนกัน ก็ใหญ่โตพอสมควร มันใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ” (ผู้ให้ข้อมูล I) นอกจากนี้ส่วนภาครัฐเองมีนโยบายและให้ความสำคัญการท่องเที่ยวแบบเน้นกลุ่มเฉพาะ (niche market) มุ่งเน้นให้กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมาเที่ยว

จุดอ่อน

ถึงแม้ว่าพื้นที่เชียงแสนจะมีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในระดับนานาชาติได้แต่เชียงแสนยังมีปัญหาในการจัดการพื้นที่ในขณะที่โบราณสถานต่างๆเป็นจุดแข็งดึงดูดนักท่องเที่ยว ก็ยังมีการรกล้ำอยู่ นอกจากนั้นการไม่มีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนทำให้เป็นการยากต่อหน่วยงานการท่องเที่ยวของรัฐในการประชาสัมพันธ์พื้นที่

“.....ก็ยังรกล้ำโบราณสถานอยู่ คือเค้าไม่เข้าใจจะครับว่าการท่องเที่ยวคืออะไร ผมว่าปลูกฝังคนอันดับแรกเลยให้เค้าเข้าใจด้านการท่องเที่ยวให้มากๆ ให้เห็นว่าการท่องเที่ยวมีประโยชน์นะ มีประโยชน์กับคุณมันไม่ใช่ตรงนะมันอาจจะอ้อมมากกว่ากันไป ถ้าเค้าเห็นความสำคัญผมก็ว่ามันคงจะดีขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูล J)

“วัตถุโบราณเชียงแสนไร่จี้มันถูกปนอยู่ในหมู่บ้านนะคะ บางคนมาตากผ้าข้างเจดีย์” (ผู้ให้ข้อมูล B) “เชียงแสนไม่มีจุดขายที่เป็นเอกลักษณ์ ตรงที่ที่เป็นวัดเชียงแสนน่าจะทำเป็นลานกิจกรรมหรือลานอะไรที่มันเป็นอะไรที่เป็นของเชียงแสนนะ รู้สึกว่าตรงที่เค้าอนุรักษ์ไว้ดีที่สุด ละลานวัฒนธรรม” (ผู้ให้ข้อมูล B)

มุมมองของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้เห็นว่าสื่อและตัวแทนท่องเที่ยวก็มีส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลในการประชาสัมพันธ์เชียงแสน อีกทั้งผลิตภัณฑ์และการบริการการท่องเที่ยวของเชียงแสนยังไม่มีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนทำให้การประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมายเป็นไปได้ยาก

โอกาส

โอกาสของเชียงแสนในด้านการท่องเที่ยวมีหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณสนับสนุนที่มาจากภาครัฐ เช่น งบประมาณสำหรับการปรับปรุงทัศน กำแพงเมือง หรือแม้แต่การสร้างเส้นทางจักรยาน เพื่อให้เป็นอีกหนึ่งจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นเองได้เข้ามาใช้บริการ นอกจากนี้ข้อได้เปรียบในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเชียงแสนที่สำคัญอย่างหนึ่งคือที่ตั้ง ซึ่งเป็นความได้เปรียบในการแข่งขันที่สำคัญของเชียงแสน ทำให้สามารถเข้าถึงได้ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ จึงทำให้สามารถต่อยอดธุรกิจจากบริษัทตัวแทนท่องเที่ยวอย่างเดียวเป็นเพิ่มการให้บริการเรือสำราญล่องแม่น้ำโขง เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและพื้นที่ได้

ผู้ให้ข้อมูลในภาครัฐเชื่อว่าหากเชียงใหม่มีโอกาสจะได้รับการจัดตั้งให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ และพัฒนาเป็นท่าเรือขนส่ง จะสามารถเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับเชียงใหม่มากขึ้นรวมถึงรายได้จากผู้เดินทางเข้ามาในเชียงใหม่มาใช้จ่ายและค้างคืนที่เชียงใหม่มากขึ้น เช่น นักธุรกิจที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

โดยรวมแล้วเชียงใหม่มีโอกาสและช่องในการพัฒนาในด้านนี้อีกมาก ถ้าเชียงใหม่ได้รับการจัดตั้งให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special economic zone) ก็อาจช่วยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในธุรกิจ ลูกค้านักท่องเที่ยวของเขตเศรษฐกิจพิเศษต้นฝั้งเองก็สามารถแวะมาเที่ยวชมเมืองเชียงใหม่

อุปสรรค

ในมุมมองของภาครัฐ การเป็นเมืองชายแดนทำให้บริหารจัดการท้องถิ่นได้ยากกว่าปกติ ปัญหาด้านชายแดนและแรงงานต่างด้าวจัดการได้ยาก เช่น “ด้านระเบียบสังคม ด้านความปลอดภัยมากกว่า ยกตัวอย่างอำเภอเวียง ขนบน้ำโจงหมดเลยแล้วหน่วยงานต่างๆก็อยู่ตรงนั้นหมด แต่ก็ให้ดูทุกอย่างหมดเลยมันก็เป็นไปไม่ได้ ก็ต้องมีเล็ดลอดบ้าง และต้องมีปัญหาหนักๆ คือแรงงาน จับพลัดดันก็กลับมา” นอกจากนี้การติดต่อกับชาวบ้านก็มีปัญหาในบางครั้ง (ผู้ให้ข้อมูล 1) อีกทั้งในพื้นที่อำเภอเชียงใหม่มีการแบ่งการบริหารระดับท้องถิ่นที่รับผิดชอบพื้นที่แนวชายแดนออกเป็นสองเทศบาลตำบล ซึ่งการแบ่งโซนการบริหารบางครั้งทำให้เกิดการสับสนและการทำงานติดขัด

ผู้ประกอบการร้านอาหารและที่พัก รวมถึงร้านค้าที่เกี่ยวข้องให้ข้อคิดเห็นว่า รายได้หลักของเชียงใหม่คือการเกษตรและการส่งออกนำเข้าสินค้า การท่องเที่ยวยังไม่ได้เป็นอาชีพที่เป็นรายได้หลักของชุมชน ช่วงในฤดูการท่องเที่ยวท้องถิ่นก็สามารถทำรายได้จากการให้บริการอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวรวมถึงการรับจ้างบริการและค้าขายของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยว ช่วงนอกฤดูกาล ปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างชาติทางตะวันตกลดน้อยลงในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวจีนมีจำนวนเพิ่มขึ้น

3.2 ด้านอุตสาหกรรมที่พักและร้านอาหาร

ด้านบริการที่พัก เชียงแสนมีที่พักหลายระดับให้เลือกตั้งแต่ระดับเล็กไม่มีดาวจนถึงที่พัก ระดับ 5 ดาว ที่พักหลายแห่งยังสามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวให้เข้ากับกิจกรรมที่จัดให้ลูกค้าของรีสอร์ทได้ สามารถทำกิจกรรมได้ ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ห้องพักรับจำนวนไม่เพียงพอ ในทางกลับกัน ในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวก็ไม่มีผู้เข้ามาใช้บริการมากนัก

จุดแข็ง

ด้านบริการร้านอาหารในเชียงแสนมีเพียงพอในระดับหนึ่ง ร้านอาหารมีมาตรฐานและมีการ ตรวจสอบอนามัยของร้านอาหารอยู่เสมอ แต่ก็ยังเป็นที่ยกย่องว่าไม่มีร้านอาหารระดับบนไว้บริการลูกค้า ที่มีกำลังจ่ายและต้องการใช้บริการร้านในระดับนี้

ภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจด้านการบริการและการท่องเที่ยวมีการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้าง โอกาสทางธุรกิจและช่วยพัฒนาท้องถิ่น แต่การทำงานในลักษณะองค์กรเพื่อส่วนรวมมีคนทำงานจริงๆ ไม่มากนัก ผลประโยชน์ที่ได้รับก็ไม่ใช่เป็นรูปธรรมทำให้คนทำงานค่อยๆลดน้อยลงและรู้สึกท้อ

จุดอ่อน

ธุรกิจที่พักและร้านอาหารเป็นธุรกิจที่ขึ้นอยู่กับฤดูกาลท่องเที่ยวดังนั้นความไม่สม่ำเสมอของ รายได้มีผลต่อการให้ความร่วมมือในการรวมตัวกันในการจัดกิจกรรมในท้องถิ่น

“ปีนี้ดี ปีนี้ไม่ อะไรประมาณนั้นนะ กลุ่มๆตอนๆ มันไม่ต่อเนื่องก็เพราะนักธุรกิจเรื่องเงินเค้ายังไม่เต็มที คือรายได้ของนักธุรกิจ อย่างเจ้าของโรงแรมต่างๆมันก็ไม่ รายได้มันลดน้อยลง การที่เค้าจะเอารายได้ส่วนหนึ่งไปช่วยสังคม มันก็น้อย ยากขึ้นถูกไหมครับ อย่างบางคนลงไปเรื่อยๆ คนนั้นลงไปเรื่อยๆจนเค้าเบื่อ เค้าก็ไม่อยากลงอะไรอย่างเนี่ย” (ผู้ให้ข้อมูล J)

อุปสรรค

ธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะที่พักและร้านอาหารส่วนใหญ่มีทุนไม่มากทำให้ พัฒนา ขยายหรือต่อยอดธุรกิจลำบาก ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นตรงกันว่ารัฐควรให้ความช่วยเหลือ

แต่หน่วยงานท้องถิ่นยังไม่ร่วมมือกัน ยังไปคนละทิศทาง ท้องถิ่นไม่มีเงินมาช่วยพัฒนาการท่องเที่ยว
งบประมาณถึงแม้จะให้มาต่อเนื่องแต่ก็มีปริมาณที่ไม่สม่ำเสมอทำให้ขนาดของกิจกรรมที่จัดขึ้นไม่
สม่ำเสมอ กิจกรรมท่องเที่ยวไม่ต่อเนื่อง เช่นงานกาชาดมั่วที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ

3.3 ด้านนักท่องเที่ยว

โอกาส

ด้านจำนวนนักท่องเที่ยวหรือคนที่เข้ามาใช้บริการที่พักและร้านอาหารในเชียงแสนจะมีจำนวน
ที่เพิ่มขึ้น ที่เห็นได้ชัดคือมีชาวจีนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้นักลุ่มลูกค้าของธุรกิจร้านอาหารยังมีจากท่องเที่ยว
อีกกลุ่มที่ท่องเที่ยวแบบคาราวาน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่กินอยู่ง่ายและไม่ต้องการความหรูหรา
และบริการที่มีระดับมากนัก

“ตั้งแต่ทำร้านอาหารมีที่เห็นเลยก็คือ คนจีนเพิ่มขึ้น ต่างจากเมื่อก่อนไม่ค่อยมีเลย ลูกค้าจีน ซึ่ง
เป็นคนที่มาเล่น และอีกอย่างคือขับรถข้ามพามาจากเมืองจินมาเยอะเหมือนกัน ผลคือลูกค้าจีนมากขึ้น
ได้เงินหยวนมา แลกกับเงินไทย และก็นักท่องเที่ยวชาวจีนในปัจจุบันพูดภาษาอังกฤษ เลยสบาย พี่
สังเกตเมื่อก่อนจีน จะไม่พูดอังกฤษเลย สื่อสารยาก” (ผู้ให้ข้อมูล A)

ลูกค้าชาวตะวันตกยังมีปริมาณเท่าเดิม หลักๆก็เป็นแถบยุโรป ประเทศฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ แต่
ผู้ให้ข้อมูลอีกท่านก็สังเกตว่า “ฝรั่งยังเหมือนเดิม ไม่ได้ลดลง มีลูกค้าประจำมาบ้างเช่นจากฮอลแลนด์
อเมริกา มาทุกปี” (ผู้ให้ข้อมูล A) ผู้ประกอบการร้านอาหารเล่าต่ออีกว่า “โดยเค้าจะพักผ่อนเมืองไทย
ช่วงซัมเมอร์เรา สัก2-3เดือน โปรแกรมเค้าก็จะ อยู่เชียงใหม่ เดือน เชียงราย เดือนและมาสามเหลี่ยม ทุก
ครั้งเค้าจะมากินข้าวที่เรา ก็จะเดินไปเดินมาชีวิตเหมือนเค้า เป็นบ้านเค้า เป็นคู่คนแก่ แต่คนอเมริกาไม่
แก่มาก สักสี่ห้าสิบ ที่เป็นประจำ ส่วนตัวก็มีประมาณนี้ อย่างเป็นกรุปทัวร์ก็มาบ้าง มีทัวร์เดนมาก
สวีเดน มาช่วงหนาวเรา” (ผู้ให้ข้อมูล A)

อุปสรรค

นอกจากนักท่องเที่ยวจีนจะเป็นกลุ่มเป้าหมายใหม่แต่อย่างไรก็ตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจีน เช่น เสี่ยงดัง สืบบุญหรี ก่อให้เกิดความรำคาญแก่นักท่องเที่ยวอื่นดังความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลท่านนี้

“เออฝรั่งน้อยลง อาจจะสาเหตุอะไรไม่ทราบ อาจจะการเมืองบ้าง อาจจะเรื่องเศรษฐกิจในยุโรปตอนนี้ก็ใช่จะดี อันนี้ผมว่าต้องสอบถาม ตม หรืออะไรมากกว่า เพราะสาเหตุอะไรน้อยลง แต่ดูจากผลประกอบการ คนที่เข้ามาใช้บริการก็หลักน้อยลง แล้วฝรั่งเนี่ย เวลาเค้าเข้ามา ถ้าคนจีนเยอะ เค้าก็จะถอย เพราะคนจีนเสี่ยงดัง (ผู้ให้ข้อมูล D)

นักท่องเที่ยวชาวบางกลุ่มมาใช้บริการร้านอาหาร มาท่องเที่ยว แต่ก็ไม่ได้ค้างคืนที่เชียงใหม่ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้ให้ข้อมูลตั้งข้อสังเกตว่า

“ฝรั่งนอนสามเหลี่ยมแต่คนไทยนิมนอนในเมือง เพราะเค้าคิดว่ามันไม่ไกล แปปเดียว” (ผู้ให้ข้อมูล A)

ลูกค้าของร้านอาหารในเชียงใหม่จะมีอยู่สองกลุ่มคือกลุ่มนักท่องเที่ยวหรือกลุ่มคนที่เดินทางมาด้วยวัตถุประสงค์อื่นๆ ในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวจึงไม่ได้เดือนร้อนมากนัก ลูกค้าหลักๆคือคนท้องถิ่น นอกจากนี้ในช่วงนอกฤดูกาลผู้ประกอบการบางกลุ่มก็หาทางเพิ่มรายได้จากรายได้เสริมจากการนำเข้าสู่ส่งออก ในขณะที่บางกลุ่มไม่มี

3.4 ด้านบุคลากร

จุดอ่อน

ความร่วมมือของคนในพื้นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการที่คนท้องถิ่นไม่เข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวไม่เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวอาจเป็นเพราะไม่ได้รายได้โดยตรง รายได้หลักของคนท้องถิ่นเชียงใหม่เป็นการเกษตรและการนำเข้าสู่ส่งออกสินค้า เช่น

“เป็นการเกษตรครับ คนเชียงใหม่ละ เกษตรแล้วถามว่าจริงๆแล้วเนี่ยภาพมันออกคือรายได้ที่มันเป็นการขนส่งสินค้า ส่งออก นำเข้า แต่เงินตรงนี้ไม่ถึงคนเชียงใหม่ คนเชียงใหม่เป็นแรงงานหลายๆ

ครับได้เฉพาะแรงงาน ออกเป็นหมื่นสองหมื่นล้านนะเชียงแสน แต่ว่าคนเชียงแสนไม่ได้ครับ มันเป็นเมืองแคบๆ มีอาถรรพ์สักอย่าง (ผู้ให้ข้อมูล J)

“คนทำธุรกิจจริงๆเค้าจะมองว่าธุรกิจท่องเที่ยวเม็ดเงินมันน้อยค่ะ คนที่นี้เค้าคิดอย่างนั้น มันไม่เท่ากับที่เค้าทำ shipping หรือค้าขาย” (ผู้ให้ข้อมูล B)

ในมุมมองของภาครัฐมีความคล้ายคลึงกับภาคธุรกิจที่ว่า คนในท้องถิ่นยังมองว่ารายได้จากการท่องเที่ยว น้อยกว่ารายได้จากธุรกิจด้านอื่น จึงอาจทำให้ประชาชนไม่ร่วมมือกันสร้างชุมชนท่องเที่ยวเข้มแข็ง คนในท้องถิ่นเริ่มให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว ชุมชนเริ่มจับมือกันทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุเชียงแสน

ธุรกิจที่พักและร้านอาหารเป็นธุรกิจที่ต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรในการให้บริการลูกค้า ข้อคิดเห็นด้านบุคลากรส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า พนักงานขาดองค์ความรู้เรื่องการบริการที่เป็นสากลและขาดทักษะด้านภาษา แต่ก็สามารถสื่อสารได้บ้างก็ใช้ภาษามือเข้าช่วยดังความเห็นของผู้ประกอบการร้านอาหารต่างๆดังนี้

“ก็ชี้ๆเมนู แล้วก็ส่วนมากมีไกดัมาแปล” (ผู้ให้ข้อมูล F)

“ยุคหลังๆเริ่มมีร้านแปลภาษาจีนรับทำเมนูจีน พนักงานก็สามารถสื่อสารได้ในระดับหนึ่ง” (ผู้ให้ข้อมูล A)

ซึ่งปัญหานี้ก็ยังเป็นปัญหาสำหรับโรงแรมระดับกลางถึงระดับเล็ก ที่พนักงานยังมีปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาต่างชาติอื่นๆ โดยทั่วไปแล้วถ้าเป็นธุรกิจที่พักที่มีระดับจะมีการฝึกพนักงานไม่ว่าจะเป็นด้านภาษาหรือทักษะการบริการ ในขณะที่ที่พักขนาดเล็กไม่ค่อยมี ที่พักขนาดเล็กไม่มีแบบแผนในการฝึกอบรมพนักงาน

นอกจากนี้การขาดความเข้าใจเรื่องของพฤติกรรมของลูกค้า โดยเฉพาะลูกค้าที่ต่างชาติต่างภาษา ทำให้การดึงให้ลูกค้าเที่ยวทั้งสองฝั่งเกิดขึ้นยาก บริการร้านอาหารมีเพียงพอต่อความต้องการแต่ก็ยังขาดร้านอาหารระดับบนที่คอยให้บริการลูกค้า

อุปสรรค

พนักงานส่วนใหญ่ในธุรกิจนี้ยังคงเป็นคนไทยและคนในพื้นที่ มีการใช้แรงงานต่างด้าวในธุรกิจร้านอาหารในสัดส่วนที่มากกว่าธุรกิจที่พัก ผู้ประกอบการร้านอาหารอยากให้รัฐอำนวยความสะดวกเรื่องการทำบัตรของแรงงานต่างด้าว เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ชายแดน แรงงานต่างด้าวจึงเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ประกอบการธุรกิจในพื้นที่นี้และมีแนวโน้มที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวเพิ่มมากขึ้น

“อยากให้มีการลดขั้นตอนในเรื่องของการทำบัตรทำอะไร ให้มันสะดวกขึ้น สรุปคือ ลดขั้นตอน คือไม่ได้บอกว่าทำให้ง่าย อันนี้ก็เกี่ยวกับความมั่นคง ให้มันแคสชั่น ไม่เสียเวลา” (ผู้ให้ข้อมูล D)

ในขณะเดียวกันบางสถานประกอบการก็ไม่ใช้แรงงานต่างด้าวเนื่องจากไม่อยากมีปัญหาในการทำบัตรให้แรงงานต่างด้าว แต่แรงงานไทยก็มีปัญหาในด้านอื่นๆเช่น ไม่กระตือรือร้น ขาดทักษะ คนไทยไม่มาทำงาน ต้องใช้แรงงานต่างด้าว

ส่วนที่ 4 ความคาดหวังในการพัฒนาในพื้นที่และข้อเสนอแนะ

การสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจที่พักและร้านอาหารยังต้องอาศัยรายได้ที่มีจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนกับธุรกิจที่พักและร้านอาหาร จากข้อมูลสัมภาษณ์สามารถแยกความคาดหวังในการพัฒนาพื้นที่ได้เป็น ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว และด้านการพัฒนาบุคลากร

4.1 ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้อีกสองด้านคือการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว และ การประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่

“ในความคิดผมนะ ผมก็อยากให้ส่งเสริมในเรื่องการท่องเที่ยว เพราะอุตสาหกรรมบ้านจะไปสู้ยังไง หนึ่งปัญหาแรงงานสูง พลังงานสูง วัตถุดิบสูง แล้วจะไปแข่งอุตสาหกรรมอะไรกับจีน ลาว เวียดนาม พม่า ผมว่าอุตสาหกรรมที่ดีที่สุดในไทยคืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว” (ผู้ให้ข้อมูล D)

รัฐควรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเน้นจุดเด่นของท้องถิ่นควรสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยว รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณกิจกรรม ส่งเสริมให้มีการสร้างอัตลักษณ์สินค้าและการบริการด้านการท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น

“แหล่งการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นโบราณสถานเป็นหลัก นี่พูดถึงเชียงใหม่ โบราณสถานเป็นหลักส่วนเรื่องอื่น เรื่องที่จะให้คนมาพัก เรื่องอะไรยังงี้ ตรงนั้นนโยบายของรัฐคงต้องปรับ แล้วคนมาพักแล้วเค้าต้องเดินไปไหนบ้าง เพราะตอนนี้คนมาพัก ไม่มีอะไร ไม่มีกิจกรรม ไม่มีกิจกรรมให้เค้าทำ จะเดินเที่ยวเดินอะไรก็ได้แล้วแต่อะไรก็ได้ที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวมาพัก มาท่องเที่ยวในเชียงใหม่มากขึ้น คือทุกอย่าง ให้เค้ามาพักแล้วให้เค้าทำอะไรไปบ้าง ไม่ใช่มาถึงมานอนแล้วก็แบบหลับ ผมยกตัวอย่างกรณีคนไทยมาเที่ยว เค้าถึงผ่านเชียงใหม่ เพราะพักแล้ว ไม่รู้จะทำอะไร เค้าก็เลยไปเชียงราย เชียงรายก็ได้เดินในท่าซาบ้าง โดยธรรมชาติของนักท่องเที่ยว ยังไงก็ซื้อป๊อปปิ้งยังงี้เดินดูของ ดูอะไรก็ได้แล้วแต่ ที่ที่มีความแปลกใหม่ ที่เจริญหูเจริญตา” (ผู้ให้ข้อมูล D)

“เชียงใหม่เป็นมรดกโลกคู่กับสุพรรณ โคหมคำ ถ้าสร้างขึ้นมาได้ก็จะกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดขายแหล่งหนึ่ง” (ผู้ให้ข้อมูล D)

เสียงส่วนใหญ่ของผู้ให้ข้อมูลระบุว่าปัญหาการส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นยังเป็นเรื่องของการตลาดและการประชาสัมพันธ์ โดยมีการคาดหวังให้อาจมีการจัดทำนโยบายที่ช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายการท่องเที่ยวในประเทศ เพราะธุรกิจที่พึ่งส่วนใหญ่มีแผนการตลาดแต่บางแห่งก็ไม่มี จึงคาดหวังให้รัฐช่วยสนับสนุน ดังความคิดเห็นต่อไปนี้

“ทางเราทำการตลาดเอง โฆษณาหรืออะไรยังงี้เราทำหมด อีกอย่างเราจะไปร่วมกับจังหวัดด้วย” (ผู้ให้ข้อมูล B)

ผู้ให้ข้อมูลยังให้ความเห็นอีกว่า การที่รัฐส่งเสริมภาคธุรกิจก็เป็นปัจจัยเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

“ก็สร้างโอกาสธุรกิจเราเนี่ย ก็ได้ขยาย ดันรับลูกค้าหลากหลายยิ่งขึ้น ได้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการมีพื้นที่เศรษฐกิจ และเรื่องความเจริญ โดยภาพรวมจากภาครัฐเนี่ย อย่างสาธารณูปโภค เค้าก็ให้เรามากขึ้น ขยับจาก อบต เป็นเทศบาล มีความสำคัญมากขึ้น และอีกอย่างการเก็บภาษีมากขึ้นแต่มันก็มีเงินมาลงในพื้นที่มากขึ้นนะ” (ผู้ให้ข้อมูล A)

นอกจากนี้ธุรกิจที่พักและร้านอาหารเองก็ควรที่จะพัฒนาธุรกิจของตนเองในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทักษะของบุคลากร การเพิ่มคุณค่าของการให้บริการจะสามารถยกระดับและเพิ่มโอกาสในการได้ลูกค้าคุณภาพได้

4.2 ด้านการพัฒนาบุคลากร

ผู้ให้ข้อมูลโดยเฉพาะภาคธุรกิจให้ความเห็นว่าการอำนวยความสะดวกด้านแรงงาน เช่นลดขั้นตอนการทำบัตรต่างค่า จะช่วยให้ระยะเวลาในการดำเนินงานสั้นลงและเกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้การจัดฝึกอบรมด้านทักษะด้านต่างๆ ที่จำเป็นต่องานบริการ เช่น ด้านภาษาและมารยาทสากล ก็มีส่วนช่วยในการลดข้อจำกัดคุณภาพการบริการของธุรกิจในอุตสาหกรรมนี้ได้

การให้ความรู้ประชาชนในท้องถิ่นให้เห็นถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวในภาพรวมว่าการท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมอย่างไรบ้างแล้วชุมชนจะได้อะไร สังคมที่นี้ยังไม่ค่อยตื่นตัว “ทุกคนเฉยๆอะค่ะ ไม่มีใครตื่นเต้น ไม่มีใครรู้จัก AEC ไม่มีใครรู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ทุกคนไม่ตื่นเต้น” (ผู้ให้ข้อมูล B)

นอกจากนี้การนำตัวอย่างการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนจากพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จมาเป็นพี่เลี้ยงก็อาจเป็นอีกวิธีที่ช่วยส่งเสริมให้ชุมชนให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวมากขึ้นและเข้าใจการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืนรวมถึงการเข้าใจการจัดการการท่องเที่ยวที่ทรงคุณค่า

นอกจากนี้อีกประเด็นที่มีการพูดถึงทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจก็คือ ควรมีการร่วมมือด้านการท่องเที่ยวที่เข้มแข็ง สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวที่เป็นรูปธรรมและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้เกิดประโยชน์ต่อหลายฝ่าย การพัฒนาต้องมีการทำอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดหรือทิ้งกลางคัน

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค SWOT (SWOT Analysis)

Strengths (จุดแข็ง):

(S1) ที่ตั้ง: เชียงแสนมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายซึ่งอยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยว

(S2) หน่วยงานท้องถิ่น: มีการรวมตัวกันในการสร้างเครือข่ายธุรกิจการท่องเที่ยว

(S3) ผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยว: มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย

Weakness (จุดอ่อน):

(W1) ที่ตั้ง: ปัญหาในการจัดการโบราณสถานและที่พัก

(W2) หน่วยงานท้องถิ่น: ความไม่ต่อเนื่องของรัฐบาลในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว

(W3) คน: บุคลากรขาดทักษะในด้านภาษาและความเข้าใจในการบริการลูกค้า

(W4) ผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยวขาด อัตลักษณ์ที่โดดเด่น

(W5) ผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยว: ธุรกิจไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนทำให้ขาดการพัฒนา

Opportunities (โอกาส):

(O1) ที่ตั้ง: มีช่องทางการเดินทางเข้าถึงที่หลากหลาย

(O2) หน่วยงานภาครัฐ: นโยบายพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ

(O3) หน่วยงานภาครัฐ: มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาภูมิทัศน์

(O4) ผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยว: การท่องเที่ยวแบบคาราวานของนักท่องเที่ยวจีนมีมากขึ้น

Threats (อุปสรรค):

(T1) หน่วยงานภาครัฐ: นักท่องเที่ยวจีนต้องใช้วีซ่า

(T2) หน่วยงานภาครัฐ: เครือข่ายทางการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านยังไม่เป็นรูปธรรม

(T3) หน่วยงานภาครัฐ: งบประมาณที่ได้แต่ละปีไม่สม่ำเสมอ

(T4) ผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยว: นักท่องเที่ยวไม่พักค้างคืน

(T5) นักท่องเที่ยวไม่รู้จัก

ส่วนที่ 6 TOWS Matrix ระดับหน่วยงานภาครัฐ

ในการวิเคราะห์ปัญหาของ อำเภอเชียงแสน พบว่า คนท้องถิ่นไม่สนใจเรื่องการท่องเที่ยวมากนัก อีกทั้งยังขาดทักษะเรื่องภาษาและการบริการ ประกอบกับธุรกิจภายในพื้นที่ขาดความเข้าใจในพฤติกรรมลูกค้า จึงส่งผลให้ในเรื่องของที่พักร้านอาหารในอำเภอเชียงแสน ยังให้บริการได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ อีกทั้งหน่วยงานท้องถิ่นขาดการผนึกกำลังกับฝั่งที่วางไว้ มีการทำงานที่สวนทางกัน หน่วยงานขาดการทำงานที่ต่อเนื่อง เช่น ในการจัดกิจกรรม ทำให้ภาคเอกชนไม่เชื่อมั่นในการเข้ามาร่วมลงทุนแม้ว่าจังหวัดจะมีแผนที่ชัดเจนก็ตาม ภายในอำเภอยังขาดการจัดการเรื่องโบราณสถาน และที่อยู่อาศัย แม้ว่าสาธารณูปโภคและสาธารณูปการจะให้บริการอย่างครบวงจร นอกจากนี้ยังเกิดการให้ข้อมูลที่ขัดแย้งเนื่องจากส่วนของจังหวัดได้มีการบอกเรื่องแผนการพัฒนามีการจัดสรรงบประมาณให้แล้ว แต่ทางหน่วยงานภาครัฐกลับบอกว่าไม่มีงบประมาณให้ ดังนั้นในเรื่องการลงทุนต่างๆ มักมากจากการลงทุนของคนนอกพื้นที่ สินค้าที่ขายยังคงขาด อัตลักษณ์ที่โดดเด่น การให้บริการของร้านอาหารมีเพียงร้านธรรมดา ไม่มีลูกค้า VIP หรือลูกค้าพิเศษ

ในส่วนของ SE2 นักท่องเที่ยวเงินเดินทางเข้ามาในเชียงแสนแบบคาราวาน ทำให้มีการใช้บริการของคนท้องถิ่น ซึ่งกลยุทธ์เชิงแก้ไข ที่จะเอาชนะจุดด้อยโดยอาศัยโอกาสเข้ามาช่วย ใช้แผนกลยุทธ์ WO ดังนี้

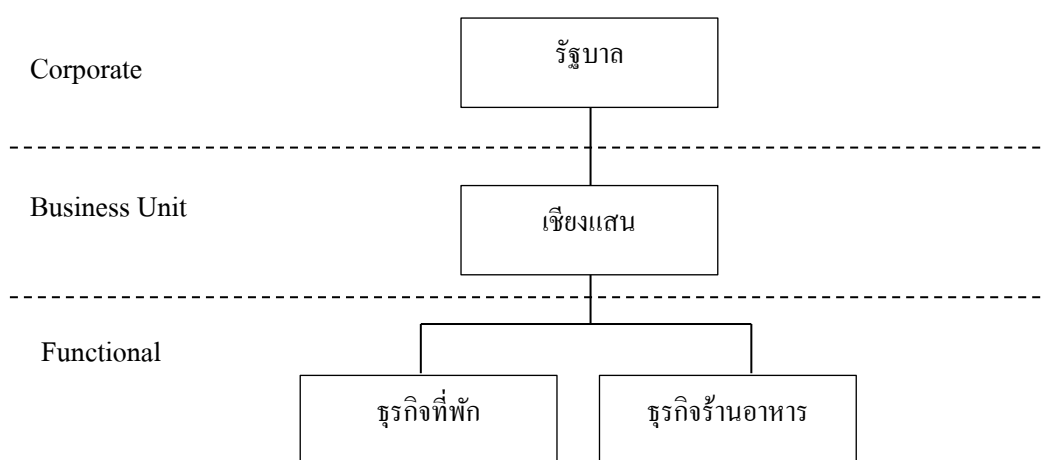
W1, W2, O2, O3: ให้รัฐจัดสรรงบประมาณ พัฒนา เขตเศรษฐกิจพิเศษ และมีนโยบายในการจัดการพื้นที่

W4, O3, O4: ท้องถิ่นควรมีความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรม และมีการสร้างอัตลักษณ์ของเมือง

W3, W5, O1, O4: ธุรกิจควรมีการพัฒนาบุคลากรทางด้านภาษา วัฒนธรรม และสินค้า โดยมีการขยายแหล่งทุน มีการพัฒนาร้านค้าและรูปแบบการบริการ

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง : (S1) ที่ตั้ง: เชียงแสนมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายซึ่งอยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยว (S2) หน่วยงานท้องถิ่น: มีการรวมตัวกันในการสร้างเครือข่ายธุรกิจการท่องเที่ยว (S3) ผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยว: มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	จุดอ่อน: (W1) ที่ตั้ง: ปัญหาในการจัดการโบราณสถานและที่พัก (W2) หน่วยงานท้องถิ่น: ความไม่ต่อเนื่องของรัฐบาลในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว (W3) คน: บุคลากรขาดทักษะในด้านภาษาและความเข้าใจในการบริการลูกค้า (W4) ผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยว: ขาด อัตลักษณ์ที่โดดเด่น (W5) ผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยว: ธุรกิจไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนทำให้ขาดการพัฒนา
โอกาส: (O1) ที่ตั้ง: มีช่องทางการเดินทางเข้าถึงที่หลากหลาย (O2) หน่วยงานภาครัฐ: นโยบายพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (O3) หน่วยงานภาครัฐ: มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาภูมิทัศน์ (O4) ผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยว: การท่องเที่ยวแบบคาราวานของนักท่องเที่ยวจีนมีมากขึ้น	SO กลยุทธ์เชิงรุก ใช้จุดแข็ง เกาะกุมโอกาส	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข เอาชนะจุดอ่อน โดยอาศัยโอกาส
อุปสรรค: (T1) หน่วยงานภาครัฐ: นักท่องเที่ยวจีนต้องใช้วีซ่า (T2) หน่วยงานภาครัฐ: เครือข่ายทางการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านยังไม่เป็นรูปธรรม (T3) หน่วยงานภาครัฐ: งบประมาณที่ได้แต่ละปีไม่สม่ำเสมอ (T4) ผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยว: นักท่องเที่ยวไม่พักค้างคืน	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน ใช้จุดแข็ง หลีกเลี่ยงอุปสรรค	WT กลยุทธ์เชิงรับ ลดจุดอ่อน และหลีกเลี่ยงอุปสรรค

นอกจากนี้แผนกลยุทธ์ที่เสนอแนะ มีจุดประสงค์เพื่อเพิ่ม demand หรือความต้องการในการเข้ามาใช้บริการในพื้นที่อำเภอเชียงแสน และเพื่อเพิ่มศักยภาพของท้องถิ่นให้ได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ โดยมุ่งเน้นไปที่การเจาะกลุ่มลูกค้า segments ใหม่ กล่าวคือ เป็นกลุ่มลูกค้าที่มาดูงานภายในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ อำเภอเชียงแสน เนื่องด้วยสถานที่ตั้งเป็นเมืองชายแดน 3+1 ด้วยภาพลักษณ์และนโยบาย จึงทำให้เชียงแสนสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามามากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง AEC ในอนาคต และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่กำลังเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย เพราะศักยภาพของตัวเมืองเชียงแสน มีศักยภาพและความพร้อมในเรื่องของสถานที่สูง จึงสามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาที่สามารถใช้ได้จริง โดยแผน Grand Strategy ของตัวเมืองเชียงแสนคือ Internal Growth Strategy เนื่องจากต้องการที่จะพัฒนาบุคคลภายในตัวเมืองให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาเมือง และเริ่มมีความตระหนักในเรื่องนี้มากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาจากภายในสู่ภายนอกโดยสามารถแบ่งออกเป็นแผนการทำงานได้ดังนี้

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาโครงการ การจัดการอุตสาหกรรมบริการ ที่พักและร้านอาหาร จากการพัฒนาพื้นที่ การเกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษบ้านดั่นฝิ่ง แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว เขตชายแดนจังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับบริบทของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ ที่ได้รับผลจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบ้านดั่นฝิ่งนั้น เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น เพื่อดึงดูดการลงทุนจากชาวต่างชาติให้มาลงทุนในพื้นที่ เกิดการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก เพื่อสนับสนุนให้เกิดการใช้แรงงานในพื้นที่ โดยมีการพัฒนาทั้งระบบโครงสร้างพื้นฐาน การจัดสรรที่อยู่อาศัย และการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งทางด้านที่พักและแหล่งท่องเที่ยว ในบ้านดั่นฝิ่ง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นข้างต้น อาจมีผลต่อภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ อำเภอเชียงแสนซึ่งเป็นเมืองที่มีการเชื่อมโยงประเทศในลุ่มแม่น้ำโขง ทั้งนี้การศึกษาโครงการศึกษาข้อมูลแบ่งออกเป็น ข้อมูลด้านอุปทานและข้อมูลด้านอุปสงค์ สามารถสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลด้านอุปทาน ที่ทำการพิจารณาจะนำมาจาก ข้อมูลประชากรในพื้นที่และข้อมูลกลุ่มการเกิดกิจกรรมต่างๆในพื้นที่ โดยสังเกตข้อมูลสถิติจากการเข้าออก ของด่าน ตม.เชียงแสน ทำให้ทราบว่าในปัจจุบันมีทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ เข้าและออกตัวพื้นที่เชียงแสนมากขึ้น โดยเป็นกลุ่มคนจีนที่เข้ามาอาศัยอยู่ที่บ้านดั่นฝิ่งเป็นส่วนมาก ดังนั้นจึงเกิดกิจกรรมระหว่างพื้นที่มากขึ้น และในอนาคตมีแนวโน้มในการขยายตัวของเศรษฐกิจที่สูงขึ้นเช่นกัน

จากการเลือกกลุ่มตัวอย่าง สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มท้องถิ่น และกลุ่มผู้ใช้บริการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสำรวจ รวมถึงเป็นแบบสอบถามที่มีทั้งปลายปิดและปลายเปิดจำนวน 336 ชุด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามจะถูกนำมาวิเคราะห์โดยโปรแกรมทางสถิติ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตาราง เพื่อนำผลการศึกษาในเรื่องของสภาพอุปสรรคและโอกาสในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงผลกระทบจากการเกิดเศรษฐกิจพิเศษเมืองดั่นฝิ่ง แขวงบ่อแก้ว ที่มีต่อธุรกิจอุตสาหกรรมบริการของไทย โดยผลการวิเคราะห์ที่ได้มี ดังนี้

จุดแข็ง มีประเด็นในเรื่องของสถานที่ตั้ง ซึ่งมีการรวมตัวของกิจกรรม ทำให้มีศักยภาพในการสร้างเครือข่ายธุรกิจท่องเที่ยวในอนาคต

จุดอ่อน มีประเด็นในเรื่องของการจัดการแหล่งโบราณสถาน ความไม่ต่อเนื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยว บุคลากรที่ขาดทักษะในการให้บริการลูกค้า ขาดอัตลักษณ์ที่โดดเด่นและขาดแหล่งทุน

โอกาส มีประเด็นในเรื่องช่องทางการเดินทาง นโยบายที่เอื้อต่อการพัฒนา การจัดสรรงบประมาณของภาครัฐทางด้านปรับปรุงภูมิทัศน์ และการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวจีน

อุปสรรค มีประเด็นในเรื่องของการข้ามด่าน ตม เชียงแสนนักท่องเที่ยวต้องทำเรื่องวีซ่า เครื่องหมายที่ยังไม่มีการรวมตัวอย่างรูปธรรม งบประมาณในแต่ละปีที่ไม่สม่ำเสมอ และบริบทของเมืองที่เป็นเพียงเมืองผ่าน

จากการนำข้อมูลทั้งหมดมาประกอบกัน เพื่อหากลยุทธ์เชิงแก้ไข เพื่อเอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาสของตัวพื้นที่ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการรองรับความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมและการบริการ รวมถึงเสนอแนะนโยบายต่อภาครัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการ โดยผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษา อภิปรายการศึกษา และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา โครงการ การจัดการอุตสาหกรรมบริการ จากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน จังหวัดเชียงราย: ที่พักและร้านอาหาร นำเสนอผลการศึกษา โดยตอบโจทย์ของวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

5.1.1. ผลการศึกษาสภาพ อุปสรรค และโอกาสในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในท้องที่ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน

5.1.2. ผลการเสนอแนะนโยบายต่อรัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ

สามารถนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผล ได้ ดังนี้

5.1.1. ผลการศึกษาสภาพ อุปสรรค และโอกาสในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในท้องที่ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน

ก. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64 และในทีนี้ยังเป็นคนที่ต้องถิ่นร้อยละ 67.4 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวและเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.1 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ด้านอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.8 ซึ่งในจำนวนนี้ เป็นคนในท้องถิ่นร้อยละ 38.8 และเป็นนักท่องเที่ยว ร้อยละ 32.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ด้านการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.2 โดยในจำนวนนี้ เป็นคนในท้องถิ่นที่จบปริญญาตรีร้อยละ 46.6 และนักท่องเที่ยวที่จบปริญญาตรีร้อยละ 39.2 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เมื่อจำแนกตามด้านรายได้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 คิดเป็นร้อยละ 34.5 นอกจากนี้เมื่อแจกแจงกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม คนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001 ถึง 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.6 ส่วนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.5

จากการสำรวจในด้านของอาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด จำนวน 94 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.8 ซึ่งในทีนี้พบว่า ระยะเวลาที่ทำงานในกิจการส่วนมากใช้เวลา 3-5 ปี ถึงร้อยละ 28.1 มีจำนวน 50 ราย ผลการสำรวจยังพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ตอบแบบสอบถาม มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเชียงใหม่ จากแหล่งข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยวมากที่สุด ถึง 107 ราย ในขณะที่วัตถุประสงค์ในการมาเยี่ยมญาติที่เชียงใหม่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 ราย นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเชียงใหม่ด้วยเหตุผลอื่นๆ อีก 11 ราย เช่น มาทำบุญ มาแสดงดนตรี มาทำวิซ่าชายแดนแม่สาย เป็นต้น

ข. บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ตามความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พักและร้านอาหาร

จากการสำรวจส่วนในนักท่องเที่ยว ด้านความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พัก ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่องพนักงานในที่พัก มีความซื่อสัตย์ มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.64 และให้ความสำคัญน้อยที่สุดในเรื่อง พนักงานในที่พักมีความสุข คิดเป็น ค่าเฉลี่ย 0.36 ตามลำดับ ส่วนความพร้อมในการให้บริการธุรกิจร้านอาหาร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่อง ร้านอาหารในเชียงแสน มีจำนวนพนักงานเพียงพอ มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.57 รองลงมาพนักงานร้านอาหาร มีความ

ชื้อสตัค คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.55 และให้ความสำคัญน้อยที่สุดในเรื่อง พนักงานร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.0 ตามลำดับ

นอกจากนี้ ส่วนความคิดเห็นของคนในท้องที่ พบว่า ด้านความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พัก ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่องพนักงานในที่พัก มีความชื้อสตัค มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.59 และให้ความสำคัญน้อยที่สุดในเรื่อง พนักงานในที่พัก มีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.84 ตามลำดับ ส่วนความพร้อมในการให้บริการธุรกิจร้านอาหาร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่องพนักงานร้านอาหาร มีความชื้อสตัค คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.48 ร้านอาหารในเชียงใหม่มีจำนวนพนักงานเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.44 และให้ความสำคัญน้อยที่สุดในเรื่อง พนักงานร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.79 ตามลำดับ

ซึ่งเมื่อนำความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่ม ที่เป็นนักท่องเที่ยวและคนในท้องที่มาวิเคราะห์ ด้านความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พัก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่องการเดินทางมาถึงที่พัก อำเภอเชียงใหม่มีความสะดวก มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.88 และให้ความสำคัญน้อยที่สุดในเรื่อง พนักงานในที่พักมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.40 ตามลำดับ ส่วนความพร้อมในการให้บริการธุรกิจร้านอาหาร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่อง การเดินทางมาถึงร้านอาหาร มีความสะดวก มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.74 ร้านอาหารมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.63 และทั้งสองกลุ่มยังให้ความสำคัญน้อยที่สุดในเรื่อง พนักงานในร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.24 ตามลำดับ

เมื่อนำความคิดเห็น มาแบ่งออกเป็นระดับ โดยดูจากค่าเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม ให้ระดับความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พัก ระดับมากซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.60-3.64 ได้แก่ ที่พักมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ พนักงานในที่พักมีความมีความสุข พนักงานในที่พัก และมีความมีความชื้อสตัค เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม ยังให้ระดับความพร้อมในการให้บริการธุรกิจร้านอาหารระดับมากอยู่สองด้านคือ จำนวนพนักงานที่เพียงพอ ค่าเฉลี่ย 3.57 และพนักงานในร้านอาหารมีความชื้อสตัค ค่าเฉลี่ย 3.55สรุปโดยรวมแล้วแล้วบริบทธุรกิจการบริการที่พักและร้านอาหารในเชียงใหม่จากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังให้ความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการให้บริการที่พักในเชียงใหม่ในระดับมากในด้านความสะดวกในการเดินทางมาถึงที่พักที่ ค่าเฉลี่ย 3.87 และห้องพักมีการเสนอราคาพิเศษตาม

เทศกาล ค่าเฉลี่ย 3.56 ตามลำดับ ทางด้านบริบทของร้านอาหารในเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวให้ความเห็นเพิ่มเติมว่ามีความพร้อมในการให้บริการในระดับมากในแต่ละด้าน ดังนี้ การเดินทางมาถึงร้านอาหาร อำเภอเชียงใหม่ มีความสะดวก ค่าเฉลี่ย 3.74 และร้านอาหารมีการเสนอราคาพิเศษตามเทศกาล ค่าเฉลี่ย 3.38

ค. บริบททางเศรษฐกิจจากการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมืองต้นฝั ง สปป.ลาว ที่มีต่อธุรกิจที่พักและร้านอาหารใน เชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 16 ข้อ เพื่อถามสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของเชียงแสน

จากผลการศึกษาบริบททางเศรษฐกิจจากการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมืองต้นฝั ง สปป.ลาว ที่มีต่อธุรกิจที่พักและร้านอาหารใน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ในมุมมองของประชาชน ภาครัฐ และผู้ประกอบการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ผลกระทบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ราคาที่ดินสูงขึ้นคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.00 มีแรงงานต่างถิ่นเข้ามามากขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.83 และ ราคาอาหารและเครื่องดื่มแพงขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.70 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลกระทบน้อยที่สุดคือ ประชาชนมีรายได้เสริมจากอาชีพประจำ มีค่าเฉลี่ยคือ 2.93 ประชาชนมีรายได้เพิ่มคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.98 และการเพิ่มขึ้นของโอกาสการจ้างงานท้องถิ่นคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.05 ตามลำดับ โดยรวมแล้วคนในท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบททางเศรษฐกิจจากการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมืองต้นฝั ง สปป.ลาว ที่มีต่อธุรกิจที่พักและร้านอาหารใน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายอยู่ในระดับปานกลางจนถึงมาก

ง. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด

แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ

1. ประเด็นทางด้านโอกาสธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร
2. ประเด็นทางด้านปัญหาและอุปสรรคธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร

จากการวิเคราะห์พบว่า โดยรวมผู้ที่แสดงความคิดเห็นจะแสดงความคิดเห็นในทางด้านบวกมากกว่าด้านลบ คือ การแสดงความคิดเห็นในประเด็นด้านโอกาสธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร มากกว่า ประเด็นด้านปัญหาและอุปสรรค ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นด้านโอกาส ทั้งหมด 84 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.32 ของผู้ที่แสดงความคิดเห็นปลายเปิด เช่นผู้ที่แสดงความคิดเห็นส่วนมากเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวมีทั้งหมด 50ชุด คิดเป็นร้อยละ 53.76 และผู้ที่แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยเกี่ยวกับการเปิดขายแดนมีทั้งหมด 14 ชุด คิดเป็นร้อยละ 15.05 ในส่วนของการแสดงความคิดเห็นในประเด็นทางด้านปัญหาและอุปสรรคธุรกิจ

ที่พัก ร้านอาหาร มีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ทั้งหมด 82 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.17 โดยการแสดงความคิดเห็นในเชิงลบส่วนมากเกี่ยวกับ เสถียรภาพทางการเมืองมีทั้งหมด 14 ชุด คิดเป็นร้อยละ 15.05 และส่วนน้อยผู้ที่แสดงความคิดเห็นในเชิงลบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวมีทั้งหมด 2 ชุด ของผู้ที่แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 93ชุด

ผู้ที่ให้ความร่วมมือในการให้สำรวจและแสดงความคิดเห็นมีความคิดเห็นในเชิงบวกและพอใจกับการทำงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นด้านการส่งเสริมด้านแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวมีคุณภาพมากขึ้น และบางส่วนก็แสดงความคิดเห็นหากเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษก็สามารถดึงดูดจำนวนของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงได้มากขึ้น โดยส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นในด้านบวกเพราะเนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่สำรวจมีการพัฒนาในด้านของนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกจึงทำให้ในชุดแบบสอบถามเป็นที่บอกกล่าวให้ภาครัฐและเอกชนรู้มากกว่า โดยความคิดเห็นก็มีความคล้ายกัน ตัวอย่างประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จ. สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ข้อมูลเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นถึงมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักที่มีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับธุรกิจอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวในพื้นที่เชียงใหม่ ความคิดเห็นที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในเขตพื้นที่ชายแดนเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และบ้านดั้นฝั้ง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สามารถสรุปได้สองประเด็นคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่คิดเห็นว่าไม่มีผลกระทบกับเศรษฐกิจในเชียงใหม่ ในขณะที่อีกกลุ่มยอมรับว่ามีผลอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก สามารถกล่าวได้ว่าการพัฒนาธุรกิจในพื้นที่บ้านดั้นฝั้งมีผลบ้างกับกลุ่มธุรกิจที่ตั้งอยู่ในเขตใกล้สามเหลี่ยมทองคำหรือกลุ่มที่มีการเกี่ยวพันกันมากกว่ากลุ่มธุรกิจหรือองค์กรในพื้นที่ชายแดนเชียงใหม่โดยรวม

ภาครัฐและภาคธุรกิจมีความเห็นเห็นสอดคล้องกันว่า เชียงใหม่มีจุดแข็งหลายอย่างด้วยกันไม่ว่าจะเป็นด้านที่ตั้งที่เป็นชายแดนสามผ่านดินมีเรื่องราวของพื้นที่ที่น่าสนใจมีแหล่งดึงดูดใจเป็นที่รู้จักทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม เชียงใหม่สามารถเข้าถึงได้หลายทาง มีการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น แต่โบราณสถานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญตั้งปะปนกับบ้านเรือนในชุมชนก็เป็นจุดอ่อน ทำให้ไม่สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ บุคลากรที่ให้บริการที่พักและร้านอาหารยังขาดทักษะการบริการที่เป็นสากลและด้านภาษา นักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นแต่ก็มีหลายกลุ่มที่เดินทางมาแวะเที่ยวเชียงใหม่และกลับไปพักที่อื่น ทำให้ธุรกิจที่พักไม่ได้รับรายได้จากการที่จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างเต็มที่ นอกจากนี้การ

ท่องเที่ยวยังไม่ถือเป็นรายได้หลักของคนเชียงใหม่ คนท้องถิ่นและชุมชนเวียงเชียงใหม่อาจยังไม่ให้ความสำคัญมากเท่าไรนักจึงยังมีการจัดการการท่องเที่ยวที่ยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร และการเป็นเมืองชายแดนทำให้การบริหารจัดการเป็นไปได้ยากกว่าปกติโดยเฉพาะเรื่องของแรงงานต่างด้าว การวางจุดยืนอย่างไรก็ตามหลายฝ่ายก็ยังมองว่าธุรกิจอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวของเชียงใหม่มีโอกาสที่จะเติบโตและพัฒนาให้เป็นเมืองชายแดนที่น่ามาเยี่ยมชมเยือนได้ในอนาคตถ้าสามารถแก้ไขจุดอ่อนและอุปสรรคต่างๆเหล่านี้ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถ อภิปรายผลการศึกษา เกี่ยวกับการศึกษาสภาพ อุปสรรค และโอกาส ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในท้องที่ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน ได้ ดังนี้

การศึกษาสภาพ อุปสรรค และ โอกาสในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในท้องที่อำเภอเชียงแสนมีประเด็นอภิปรายดังนี้

ประเด็นทางด้านจุดแข็งและ โอกาสธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร เนื่องจากอำเภอเชียงแสนมีที่ตั้งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งทางวัฒนธรรม ศาสนา โบราณสถาน และ ธรรมชาติ โดยเฉพาะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดสนใจที่มีความเป็นเอกลักษณ์เช่น สามเหลี่ยมทองคำ ทำให้นักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดเชียงราย ต้องมาเยี่ยมชม นอกจากนั้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีมติให้ให้จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน 5 จังหวัด คือ อ.แม่สอด จ.ตาก อ.อรัญประเทศ จ.อุบลราชธานี ชายแดนด้าน จ.ตราด ชายแดนด้าน จ.มุกดาหาร และ อ.สะเดา จ.สงขลา พร้อมกำหนดเริ่มให้มีการพัฒนาตั้งแต่ปี 2557-2558 นั้น ล่าสุด คสช.ได้กำหนดให้ จ.เชียงราย พร้อมด้วย จ.กาญจนบุรี จ.หนองคาย จ.นครพนม และ จ.นราธิวาส เป็นจังหวัดที่จะได้รับการพัฒนาในระยะที่ 2 ตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นไป (ผู้จัดการออนไลน์, 2557) เป็นเหตุให้จังหวัดเชียงรายมีการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งสู่อำเภอเชียงแสนเพื่อ เชื่อมต่อเป็นโครงข่าย รองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อสร้างศักยภาพการค้าการลงทุน (สำนักข่าวไทย, 2558) ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางสู่อำเภอเชียงแสนได้สะดวกขึ้น นอกจากนี้เชียงแสนมีพื้นที่ติดกับแม่น้ำโขงจึงทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศจีนสามารถเดินทางมาโดยทางเรือได้อีกช่องทางหนึ่ง จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้มีการวางแผนพัฒนาเมืองเชียงแสนให้เป็นเมืองท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ และ เส้นทางโลจิสติกส์ท่องเที่ยวแม่น้ำโขง (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย) ซึ่งจะเป็นโอกาสให้ธุรกิจบริการมีโอกาสในการหาลูกค้ากลุ่มใหม่ที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกลุ่มนักท่องเที่ยวเดิม นอกจากเชียงแสนจะเป็นสถานที่

ท่องเที่ยวแล้วหากเชียงใหม่มีการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงใหม่จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น และความหลากหลายของบริบทในพื้นที่จะดึงดูดให้คนเข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่มากขึ้น (พรพินันท์ ยี่รงค์ และ ปฐมพงศ์ มโนหาญ, 2557)

ส่วนประเด็นจุดอ่อนและอุปสรรคนั้นพื้นที่เชียงใหม่ยังมีปัญหาในเรื่องของการจัดการสถานที่โบราณสถานที่ไม่สามารถแยกออกจากพื้นที่ของชุมชนจนก่อให้เกิดปัญหาลู่ล้าโบราณสถาน จุดอ่อนอีกประการของพื้นที่เชียงใหม่คือการที่หน่วยงานท้องถิ่นยังไม่ร่วมมือกัน ยังไปคนละทิศทาง ท้องถิ่นไม่มีเงินมาช่วยพัฒนาการท่องเที่ยวงบประมาณถึงแม้จะให้มาต่อเนื่องแต่ก็มีปริมาณที่ไม่สม่ำเสมอทำให้ขนาดของกิจกรรมที่จัดขึ้นไม่สม่ำเสมอ กิจกรรมท่องเที่ยวไม่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของฉัฐกร วิทิตานนท์ (2556) ที่ได้กล่าวว่าปัญหาภาพรวมของประเทศคือท้องถิ่นยังมีอำนาจจำกัดการบริหารจัดการพื้นที่ยังต้องอาศัยนโยบายและงบประมาณจากส่วนกลาง

ประเด็นจุดอ่อนด้านบุคลากรการที่คนท้องถิ่นไม่เข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวไม่เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวอาจเป็นเพราะคนในท้องถิ่นไม่ได้รายได้โดยตรง รายได้หลักของคนท้องถิ่นเชียงใหม่เป็นการเกษตรและการนำเข้าส่งออกสินค้าแต่การพัฒนาการท่องเที่ยวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือของคนในพื้นที่ในการร่วมมือพัฒนาการท่องเที่ยว นอกเหนือจากนี้พนักงานขาดองค์ความรู้เรื่องการบริการที่เป็นสากลและขาดทักษะด้านภาษาต่อการยกระดับการบริการให้เป็นสากล

ประเด็นปัญหาด้านอุตสาหกรรมบริการธุรกิจที่พักและร้านอาหารเป็นธุรกิจที่ขึ้นอยู่กับฤดูกาลท่องเที่ยวดังนั้นความไม่สม่ำเสมอของรายได้มีผลต่อการให้ความร่วมมือในการร่วมตัวกันในการจัดกิจกรรมในท้องถิ่นนอกจากนี้ธุรกิจยังขาดแหล่งทุนที่จะนำมาพัฒนาธุรกิจดังจะเห็นได้ว่าธุรกิจส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็กซึ่งยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการระดับสูง

จากผลการศึกษาเรื่องประเด็นความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พักและร้านอาหารพบว่าในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าเชียงใหม่มีความพร้อมในการให้บริการทั้งในเรื่องของจำนวนสถานบริการและผู้ให้บริการ ในด้านสุขอนามัยและความสะอาดผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นในระดับปานกลางถึงแม้ว่าจากการสัมภาษณ์หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้โดยมีการไปตรวจตราอยู่เป็นประจำ จากความไม่สอดคล้องกันนี้เนื่องจากธุรกิจร้านอาหารส่วนใหญ่ของอำเภอเชียงใหม่เป็นธุรกิจขนาดเล็ก ไม่มีร้านอาหารระดับบน ผู้ประกอบการเป็นคนท้องถิ่นที่ยังขาดทักษะในการบริการที่ได้

มาตรฐาน ถึงแม้จะมีการตรวจตราอยู่เป็นประจำ หากการบริการมีมาตรฐานจะมีผลถึงการใช้บริการซ้ำของลูกค้า และนอกจากนั้นยังทำให้เป็นที่น่าเชื่อถืออาจทำให้มีการส่งต่อลูกค้าจากโรงแรมและที่พัก

ถึงแม้ว่าอำเภอเชิงแสนจะมีหน่วยงานของรัฐอยู่ในพื้นที่อยู่เป็นจำนวนมากแต่ในความเป็นจริงแล้วยังไม่มีหน่วยงานการพัฒนาการท่องเที่ยว

5.1.2. ผลการเสนอแนะนโยบายต่อรัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ

หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชิงแสนโดยมีการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์รอบบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ และยังมีการสร้างเส้นทางปั่นจักรยานเลาะแม่น้ำโขงไปจนถึงบริเวณสามเหลี่ยมทองคำซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายมากขึ้น จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่บริหารส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาคเอกชนมีการรวมตัวกันในการร่วมจัดกิจกรรมอยู่เสมอสมาชิกประกอบด้วยผู้ประกอบการทั้งร้านอาหารและที่พัก สามารถสรุปผลกลยุทธ์เชิงนโยบายได้ ดังนี้

ก. กลยุทธ์ระดับภาครัฐ

เสนอแนะให้มีการใช้กลยุทธ์การเติบโต (Growth Strategy) เนื่องจาก อำเภอเชิงแสนอยู่ในบริบทเมืองที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการครบครัน ส่งผลให้ในการจัดการกลยุทธ์ระดับภาครัฐ สามารถดำเนินการ โดยการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ กระตุ้นให้มีการเกิดกิจกรรมในพื้นที่ อีกทั้งยังสนับสนุนธุรกิจเชิงกองทุน ให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเน้นไปในส่วนของการจัด zoning พื้นที่ที่เป็นเขตเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land use) อย่างเต็มประสิทธิภาพตรงตามศักยภาพของเมือง

ข. กลยุทธ์ระดับหน่วยงานท้องถิ่น

เสนอแนะให้มีการใช้กลยุทธ์การสร้างจุดยืนของพื้นที่ ให้เกิดอัตลักษณ์ที่โดดเด่น โดยการพัฒนาภูมิทัศน์ภายในตัวพื้นที่ รวมถึงการใช้โอกาสในการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่แบบคาราวาน และแบบกลุ่มธุรกิจที่เข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่ เพื่อดึงดูดให้เกิดการประสานงานร่วมมือกันในเรื่องการท่องเที่ยว และส่งเสริมให้เมืองเกิดความน่าอยู่ เกิดการรวมกลุ่มของกิจกรรมที่เข้มแข็งมีการร่วมมือกันจากภายใน สู่ความเป็นอัตลักษณ์ให้ทุกคนรับรู้จากภายนอก (internal growth)

ค. กลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ

เสนอแนะให้มีการใช้กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพของกลุ่มธุรกิจที่พักและร้านอาหาร ในอำเภอเชียงแสน โดยการจัดให้มีช่องทางที่เข้าถึงได้หลากหลาย ทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวจีน 12 ปี้นาและคาราวาน รวมถึงนักท่องเที่ยวไทยและพม่า ประกอบกับการเน้นส่งเสริมในเรื่องการให้บริการการจัดอบรมทักษะให้เป็นสากล ในเรื่องของภาษา วัฒนธรรมความหลากหลาย จริยธรรม และสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ เพื่อกระตุ้นให้ภาคธุรกิจเกิดความตระหนักเรื่องการเตรียมความพร้อมของการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ อีกทั้งเพื่อให้เกิดการพัฒนาในหน่วยของธุรกิจ เสนอแนะให้มีการพัฒนาแผนธุรกิจเพื่อให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาครั้งนี้ทีมผู้วิจัยขอเสนอแนะนโยบายสำหรับสำหรับกลยุทธ์เชิงแก้ไขเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของท้องถิ่นในการสร้างอัตลักษณ์ของเมืองเชียงแสนเพื่อเพิ่มความสามารถในการดึงดูดให้คนเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ซึ่งจะเป็นการเพิ่มอุปสงค์ในด้านที่พักและร้านอาหาร โดยแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็นสามระดับด้วยกัน ได้แก่ ข้อเสนอแนะระดับภาครัฐ ข้อเสนอแนะระดับหน่วยงานท้องถิ่น และข้อเสนอแนะระดับธุรกิจ

1. ข้อเสนอแนะระดับภาครัฐ

กลยุทธ์การเติบโต (Growth Strategy) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เชียงแสนให้มีความพร้อมในการรองรับสภาพที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยภาครัฐควรสนับสนุนด้านต่างๆดังนี้

ด้านงบประมาณ

1.1. จากผลบทสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าการจัดการพื้นที่และการจัดกิจกรรมยังมีความไม่ต่อเนื่องและไม่สม่ำเสมอ ดังนั้นภาครัฐควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะงานเทศกาลประจำปีเช่น งานลอยกระทงสามแผ่นดิน งานเทศกาลสงกรานต์สี่แผ่นดิน ซึ่งเป็นเทศกาลที่มีระยะเวลาในการจัดหลายวันจะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงแสนมากขึ้น

1.2. การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งในเรื่องของสาธารณูปโภคหรือภูมิทัศน์ และสถานที่ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาในทุกระดับ ทั้งแผนพัฒนา

ระดับประเทศ แผนพัฒนาระดับจังหวัด และแผนพัฒนาระดับท้องถิ่น โดยจะก่อให้เกิดการนำแผนที่วางไว้มากำทำให้เกิดรูปธรรม สามารถเกิดขึ้นจริง

1.3. การสนับสนุนการลงทุนเนื่องจากส่วนใหญ่ในอำเภอเชียงแสนปัจจุบันนี้เป็นการลงทุนจากนักลงทุนภายนอก ในขณะที่ผู้ประกอบการท้องถิ่นมีทุนในการดำเนินการและโอกาสในการเข้าหาแหล่งทุนน้อย ทำให้การขยายธุรกิจเป็นไปได้ยาก ดังนั้นภาครัฐควรมีโครงการสนับสนุนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้มีโอกาสในการเข้าหาแหล่งทุน เช่น โครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ

ด้านที่ตั้ง

1.4. การพัฒนาพื้นที่อำเภอเชียงแสนให้เป็นส่วนหนึ่งของเขตเศรษฐกิจพิเศษจะทำให้มีพื้นที่สองรูปแบบทับซ้อนกันคือเมืองธุรกิจโลจิสติกส์ทางน้ำ และเมืองประวัติศาสตร์ ดังนั้นภาครัฐจึงต้องมีนโยบายในการจัดพื้นที่ที่จะไม่กระทบกับโบราณสถาน

ด้านการประชาสัมพันธ์

1.5 การประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานภาครัฐเช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท) ในการประชาสัมพันธ์สถานที่ กิจกรรมและ การบริการต่างๆของอำเภอเชียงแสนจะช่วยอำนวยความสะดวกในการหาข้อมูลของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติ การจัดกิจกรรมของทททจะช่วยทำให้คนรู้จักอำเภอเชียงแสนมากขึ้น นอกจากนี้การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการได้เข้าร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ และความมั่นใจในการให้บริการต่างๆแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

2. ข้อเสนอแนะระดับหน่วยงานท้องถิ่น

ด้านที่ตั้ง

2.1 การที่อำเภอเชียงแสนเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของเขตเศรษฐกิจพิเศษและยังอยู่ติดกับเขตเศรษฐกิจพิเศษบ้านดั่นจึงทำให้พื้นที่ต้องรับผู้มาเยี่ยมชมเยือนที่มีความหลากหลายทั้งนักท่องเที่ยว และนักธุรกิจ การที่จะรองรับให้เหมาะสมต้องมีความชัดเจนในการจัดการพื้นที่เพื่อการสร้างโอกาสในการดึงดูดให้คนเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น

2.2. การสร้างอัตลักษณ์ที่ชัดเจนจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมากขึ้น จากแผนแม่บทการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงแสน มีการกำหนดรูปแบบให้อำเภอเชียงแสนไว้ว่า “เชียงแสน แดนศรีธธา” เนื่องจากเชียงแสนมีวัดและโบราณสถานสำคัญมากมาย หากหน่วยงานท้องถิ่นมีการดำเนินการให้เป็นไปตามนั้นโดยมีการถ่ายทอดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันในทุกระดับจะทำให้ภาพลักษณ์ของอำเภอเชียงแสนมีความชัดเจน ซึ่งจะทำให้การประชาสัมพันธ์เป็นไปได้อย่างชัดเจน

2.3 การสร้างความร่วมมือทางการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นการช่วยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ จากที่เขตเศรษฐกิจพิเศษบ้านต้นผึ้งได้มีการพัฒนาสร้างแหล่งท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจีนและไทย หากหน่วยงานท้องถิ่นของทั้งสองพื้นที่ได้มีการร่วมมือกันในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ส่งเสริมกันจะเป็นการช่วยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวของทั้งสองพื้นที่ให้เพิ่มขึ้น

3. ข้อเสนอแนะระดับธุรกิจ

เพื่อส่งเสริมการสร้างศักยภาพแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักและร้านอาหารในการที่จะรองรับผู้มาเยือนและนักท่องเที่ยวจากการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษให้มีการบริการที่เป็นมาตรฐานสากลและมีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพธุรกิจ

ด้านการอบรม

3.1. การอบรมเรื่องภาษา พนักงานบริการโดยเฉพาะในธุรกิจร้านอาหารยังไม่สามารถสื่อสารกับลูกค้าชาวต่างประเทศได้มากนัก การอบรมด้านภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ หรือภาษาจีน จะช่วยยกระดับการบริการให้ร้านอาหาร และจะช่วยให้ได้ลูกค้าต่างประเทศที่มาพักโรงแรมระดับสูงได้

3.2. การอบรมเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในธุรกิจที่พักและร้านอาหาร เพื่อเป็นการเสริมความรู้และความเข้าใจในตัวนักท่องเที่ยวที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมไทย โดยเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ให้บริการกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

3.3 การอบรมเรื่องการพัฒนาสินค้าให้มีอัตลักษณ์ โดยมีการสร้างสินค้าให้มีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความต่อเนื่องในการกลับมาใช้บริการซ้ำอีกครั้ง

4. ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นและการเข้าหาแหล่งทุน

4.1. เนื่องจากการลงทุนส่วนใหญ่เป็นการลงทุนของนักลงทุนนอกพื้นที่ ส่งผลให้ผลประโยชน์ไม่หมุนเวียนอยู่ในพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดคนในท้องถิ่นขาดความเกี่ยวข้องกับธุรกิจหรือไม่เห็นความสำคัญต่อการลงทุนในเชียงใหม่ หรือการมีส่วนร่วมในการพัฒนา อีกทั้งผู้ประกอบการในท้องถิ่นเป็นธุรกิจขนาดเล็ก มีทุนหมุนเวียนน้อยจึงไม่สามารถพัฒนาหรือขยายธุรกิจในระดับสูงได้ ดังนั้น จึงอยากเสนอแนะในเรื่องการพัฒนาศักยภาพของการทำธุรกิจเพื่อให้ผู้ประกอบการเกิดความรู้ในการเขียนแผนธุรกิจและการหาช่องทางในการทำธุรกิจใหม่ๆ ที่จะช่วยพัฒนาธุรกิจเดิมให้เกิดความเข้มแข็งในกลุ่มของธุรกิจ ประกอบกับในอนาคตอำเภอเชียงแสนจะเป็นพื้นที่ที่ต้องมีการให้บริการที่หลากหลายเพื่อรองรับผู้มาเยือนที่มีวัตถุประสงค์ที่ต่างกันเช่น นักท่องเที่ยว นักธุรกิจ นักลงทุน กลุ่มศึกษาดูงาน หน่วยงาน/องค์กรอื่นๆ ดังนั้นผู้ประกอบการต้องมีการพัฒนาศักยภาพทั้งในด้านของบุคคลและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมต่อการรองรับการพัฒนาของพื้นที่

บรรณานุกรม

- กรมการค้าต่างประเทศ สำนักส่งเสริมการค้าชายแดนและมาตรการพิเศษทางการค้า. (2556, มกราคม).
การค้าชายแดน/การค้าผ่านแดน. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2558, จาก www.pcpc.moc.go.th
- กรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2557). สถิตินักท่องเที่ยวประเทศจีน ปี 2556 ตามท่าเรือและ
สนามบิน ภาคเหนือ. กรุงเทพมหานคร.
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2557). สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยว พฤษภาคม
2557. กรุงเทพมหานคร.
- กรวรรณ สังขกร. (2553). การพัฒนาเมืองชายแดน เพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้า
ในกลุ่มน้ำโขง. สถาบันวิจัยสังคม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรวรรณ สังขกร, และสุพัฒน์ ไทวิชญ์ชัยกุล. (2547). ผลกระทบจากการเป็นเมืองท่า ของอำเภอเชียง
แสน และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. สถาบันวิจัยสังคม. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กลุ่มงานสารสนเทศและการสื่อสาร. (2555, มีนาคม). บรรยายสรุปจังหวัดเชียงราย ประจำปี 2555.
สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2557, จาก <http://www.chiangrai.net>
- กุลวดี ละม้ายเงิน. (2553). ธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จิตตินันท์ นันทไพบูลย์. (2555). ธุรกิจโรงแรม (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : บริษัท ส.เอเชียเพลส
(1989) จำกัด.
- จิรพัฒน์ อุปถัมภ์ และคณะ. (2556). ผลกระทบจากการเปิดคาสิโนที่เมืองต้นผึ้งแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว
ต่อ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนริมฝั่งโขงตำบลเวียง
อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์. (2553). CSR ในองค์กรก้าวหน้าอย่างมีความสุขด้วย Happy Workplace. กรุงเทพฯ:
บริษัท สมองสร้างสรรค์ จำกัด.
- ชีวิต สารพัตร. (2556). อิทธิพลการค้าชายแดนความกลมกลืนทางวัฒนธรรม และนโยบายภาครัฐ (ด้าน
การส่งเสริมการค้าชายแดนและวัฒนธรรม) ที่ส่งผลต่อวิถีของประชาชนในชุมชนชายแดน.
Journal of Administration and Development, Mahasarakham University วารสารการบริหาร
และพัฒนา, 2(2), 22-41.

- ณัฐกร วิทิตานนท์. (2556). *ความพร้อมของภาครัฐและ อปท. ในการจัดบริการสาธารณะเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในเขตอำเภอชายแดน กรณีศึกษาอำเภอเชียงของ และอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย. แผนงานสร้างเสริมนโยบายสาธารณะที่ดี (นสธ.) ภายใต้การสนับสนุนของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างสรรค์สุขภาพ (สสส.)*
- ตฤณ พริ้งประเสริฐ. (2552). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการที่พักแบบเกสต์เฮาส์บริเวณถนนข้าวสาร. สาขาวิชาการประกอบการ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ทวีป ศิริรัมย์. (2550). *การท่องเที่ยวชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สกว. กรุงเทพมหานคร.*
- ธนกฤต สังข์เนย. (2550). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ. คณะวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี.*
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2548, มีนาคม). *รายงานการค้าชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ (มาเลเซีย พม่า จีนตอนใต้ ลาว และกัมพูชา). สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2558, จาก <http://www.igpthai.org/NS057/userfiles/files/bordertrade.pdf>*
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2549). *การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการค้าชายแดน. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.*
- นิศา ชัชกุล. (2554). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism industry). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- นุชริย์ ดีเจริญ. (2547). *การวิเคราะห์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของด่านศุลกากรในเขตภาคเหนือ. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต เศรษฐศาสตรการ เมือง บัณฑิตวิทยาลัย . มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- นิสิต พันธมิตร. (2555). *ผลกระทบของการค้าชายแดนภาคเหนือ จากข้อตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Area). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพมหานคร.*
- บริรักษ์ รัตนาวังเจริญ. (2555). *การวิเคราะห์ศักยภาพของธุรกิจที่พักแรมโฮสเทล ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ปวริศร์ เหลืองทองคำ. (2553). *ระบบการจัดการร้านอาหาร. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.*
- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC). (2556). *โอกาสและผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมไทย. คณะแพทยศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

- ผุสดี พลสารัมย์, ลิศรา เตชะเสริมสุขกุล, ปิยะรัตน์ พิพิธฉนิชธรรม. (2556). *การค้าระหว่างประเทศทางบกภาคเหนือ*. สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร.
- ภาณุรังสี เดือนโอง. (2550). *การศึกษาแนวทางการพัฒนาท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหาร ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดน*. ปรินญาวิทยาสาส์ตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. (2556, มีนาคม). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล*. สืบค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 2557, จาก <http://www.stou.ac.th/Schools/Shs/upload>
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2557, ตุลาคม). *แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการค้าชายแดนของกรมศุลกากร*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2558, จาก web.kku.ac.th/laos/images/stories/.../border%20trad.do
- มหาวิทยาลัยสยาม. (2556, กรกฎาคม). *ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจการค้า ระหว่างไทย-สปป.ลาว กรณีศึกษาจังหวัดนครพนม แขวงคำม่วน และ เชียงราย-แขวงบ่อแก้ว*. สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2558, จาก www.siam.edu/siamedu_thai.../siam_2556_1.pdf
- เรืองศักดิ์ ไชยอุดม. (2550). *ปัญหาการค้าชายแดนไทย-พม่า ในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- วริยา หทัยประเสริฐ. *การลงทุนและพัฒนาเขตเศรษฐกิจการค้าและบริการของจีน ในเขตเมืองต้นผึ้ง สปป.ลาว: วิฤตหรือโอกาส*. สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
- วิระยุทธ์ ทนทาน. (2555). *แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการทำธุรกิจของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-ลาว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการบูรณาการประชาคมอาเซียน*. Naresuan University Journal 2012; 20(2).
- ศศิรัตน์ ตรีภูมเรืองศรี. (2554). *วิเคราะห์ศักยภาพและปัญหาการค้าชายแดนไทย-พม่า: กรณีศึกษา จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. คณะเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานจังหวัดเชียงราย. (2556). *ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดเชียงราย*. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2557, จาก <http://www.chiangrai.net/cpoc/pages/about.pdf>
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย. (2556). *ข้อมูลทั่วไปของอำเภอเชียงแสน*. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2557, จาก province.m-culture.go.th/chiangrai/v2011/.../1322548301.doc
- สุมาลี สุขดานนท์ และคณะ. (2542). *วิเคราะห์ผลกระทบวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีต่อการค้าและการขนส่งในสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ:กรณีไทย-มาเลเซีย*. กรุงเทพมหานคร.
- อัครพงศ์ อันทอง และคณะ. (2551). *รายงานการวิจัยเรื่อง โครงการศึกษาศักยภาพและโอกาสของสินค้าส่งออกไทยในตลาดกลุ่มอนุภาคแม่น้ำโขง ปีที่ 2*. เชียงใหม่: สถาบันสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- อัทธ์ พิศาลวานิช. (2556). *ทฤษฎีและนโยบายการค้าระหว่างประเทศ*. มหาวิทยาลัยหอการค้า, สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2557, จาก <http://elearning2.utcc.ac.th/officialtcu/econtent/EC341/lesson2.pdf>
- Charles, E. S. & Michael, L.K. (1988). Managing Front Office Operations. *Educational Institute of the American Hotel & Motel Association*.
- Barrows, C. W. & Powers, T. (2008). *Introduction to the hospitality industry*: John Wiley & Sons.
- Blasco, D., Guia, J. & Prats, L. (2014). Emergence of governance in cross-border destinations. *Annals of tourism Research*, 49, 159-173.
- Freeman, R. E. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston: Pittman.
- Ioannides, P., Nielsen, A & Billing, P. (2006). Transboundary collaboration in tourism the case of the Bothnian Arc. *International Journal of Tourism Space, Place and Environment*, 8(2), 122-142.
- O'Connor, D. (2005). Towards a new interpretation of “hospitality”. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 17(3), 267-271.
- Power, T. & Barrows, C. (2006). *Introduction to the hospitality industry*: Wiley.
- Prokkola, E. (2008). Resources and barriers in tourism development: Cross-border cooperation, regionalization and destination building at the Finish-Swedish border. *Fennia*, 186(1), 31-46.
- Sautter, E. T., & Leisen, B. (1999). Managing stakeholders: A tourism planning model. *Annals of Tourism Research*, 26(2), 312-328.
- Sheehan, L. R., & Ritchie, J. R. B. (2005). Destination stakeholders exploring identity and salience. *Annals of Tourism Research*, 32(3), 711-734.
- Swarbrooke, J. (1999). *Sustainable tourism management*. London: CABI Publishing.
- Timothy, D. J. (1999) Cross-Border Partnership in Tourism Resource Management: International Parks along the US-Canada Border. *Journal of Sustainable Tourism*, 7 (3-4), 182-205.
- Vodeb, K. (2010). Cross-border regions as potential tourist destinations along the Slovene Croatian frontier. *Tourism and Hospitality Management*, 16(2), 219-228.
- Wood, R. C. & Brotherton, B. (2008). *The Sage handbook of hospitality management*: Sage

เพิ่มเติม

- คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเชียงราย (2558)
<http://www.chiangrai.net/cpoc/blog/viewFile.aspx?fsID=153>
- คณะกรรมการนโยบายท่องเที่ยวแห่งชาติ 2554 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=4147 สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2558
- ญัตติกร วิฑิตานนท์ (2556) ความพร้อมของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ชายแดน กรณีศึกษาอำเภอเชียงแสนและอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย รายงานวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- http://www.obels-mfu.com/sites/default/files/PolicyBrief_June2014_9_0.pdf

ภาคผนวก

แบบสำรวจโครงการวิจัย

การจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน จังหวัดเชียงราย:

ที่พัก ร้านอาหาร

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาบริบทธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะที่พักและร้านอาหาร ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และเสนอแนวทางในการจัดการและนโยบาย ในการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมบริการต่อไป โดยแบบสำรวจมี 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 3 สภาพเศรษฐกิจของธุรกิจอุตสาหกรรมบริการในอำเภอเชียงของจังหวัดเชียงราย

โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านมีความสำคัญ อย่างยิ่งต่อการสรุปผลการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป โดยข้อมูลที่ท่านตอบจะถือเป็นความลับ การประมวลผลความคิดเห็นจะมีการนำเสนอในลักษณะภาพรวม

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสำรวจเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

ดร.ปิยธิดา เพ็ชรอุประสิทธิ์

ดร. ชัชชญา ยอดสุวรรณ

สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

เบอร์โทร 053-916708 อีเมล chachaya@mfu.ac.th

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านตอบแบบสำรวจตรงตามความเป็นจริง โดยกรอกข้อความหรือเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่องของการประเมิน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี

() 21-30 ปี

() 31-40 ปี

() 41-50 ปี

() 51-60 ปี

() มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษา

() อนุปริญญา/อาชีวศึกษา

() ปริญญาตรี

() ปริญญาโท

() สูงกว่าปริญญาโท

4. รายได้ต่อเดือน

() น้อยกว่า 5,000 บาท

() 5,001-10,000 บาท

() 10,001- 15,000 บาท

() 15,001-20,000 บาท

() 20,000 และมากกว่า

5. ปัจจุบันท่านทำงานในองค์กรใด

() องค์กรของรัฐ

() ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

() บริษัทเอกชน

() รับจ้างทั่วไป

() นักเรียน/นักศึกษา

() แม่บ้าน

() นักเที่ยว/ผู้ใช้บริการ

() อื่นๆ ระบุ.....

6. ท่านทำงานเกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรมหรือไม่

() ใช่ (กรุณาตอบ ข้อ 6.1)

() ไม่ใช่

6.1 ประเภทกิจการของท่านหรือที่ท่านทำงานอยู่

() ธุรกิจที่พักและโรงแรม

() ธุรกิจร้านอาหาร

() หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

() อื่นๆ (กรุณาระบุ).....

7. ระยะเวลาที่ท่านทำงานในกิจการแห่งนี้

() 1 ปีหรือต่ำกว่า

() 5 ปีขึ้นไป – 10 ปี

() 1 ปีขึ้นไป – 3 ปี

() 10 ปีขึ้นไป – 20 ปี

() 3 ปีขึ้นไป – 5 ปี

() 20 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจงขอความกรุณาท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่องที่ตรงกับความคิดเห็นอย่างไรกับการให้บริการด้านการท่องเที่ยวในภาพรวมของอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พัก	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ที่พักในเชียงของมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ					
2. ที่พักในเชียงของมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ					
3. ที่พักในเชียงของมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ					
4. ที่พักในเชียงของมีการรักษาสูขอนามัยและความสะอาด					
5. ที่พักในเชียงของมีการบริการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว					
6. พนักงานในที่พักมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่นภาษาอังกฤษ ภาษาจีน					
7. พนักงานในที่พักมีทักษะและความชำนาญด้านการบริการ					
8. พนักงานในที่พักที่มีทักษะบริการมีความเพียงพอ					
9. พนักงานในที่พักมีความรวดเร็วในการให้บริการ					
10. พนักงานในที่พักมีความมีความสุภาพ					
11. พนักงานในที่พักมีความมีความซื่อสัตย์					

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ความพร้อมในการให้บริการธุรกิจร้านอาหาร	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ร้านอาหารในเชิงของมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ					
2. ร้านอาหารในเชิงของมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ					
3. ร้านอาหารในเชิงของมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ					
4. ร้านอาหารในเชิงของมีการรักษาสูขอนามัยและความสะอาด					
5. การให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวในร้านอาหาร					
6. พนักงานร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่นภาษาอังกฤษ ภาษาจีน					
7. พนักงานร้านอาหารมีทักษะและความชำนาญด้านการบริการ					
8. พนักงานร้านอาหารที่มีทักษะบริการมีความเพียงพอ					
9. พนักงานร้านอาหารมีความรวดเร็วในการให้บริการ					
10. พนักงานร้านอาหารมีความสุภาพ					
11. พนักงานร้านอาหารมีความซื่อสัตย์					

ส่วนที่ 3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดนที่มีต่อธุรกิจที่พักและร้านอาหารใน เชียงของ จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง กรุณาประเมินระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของเชียงของโดยใช้เครื่องหมาย✓ ลงในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของเชียงของ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้น					
นักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายมากขึ้น					
รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้น					
ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น					
ประชาชนมีรายได้เสริมจากอาชีพประจำ					
การเพิ่มขึ้นของโอกาสการจ้างงานคนท้องถิ่นมีการจ้างงานมากขึ้น					
มีแรงงานต่างถิ่นเข้ามาามากขึ้น					
ค่าจ้างสูงขึ้น					
ค่าครองชีพในพื้นที่เพิ่มขึ้น					
มีจำนวนธุรกิจที่พักเพิ่มขึ้น					
มีจำนวนธุรกิจร้านอาหารเพิ่มขึ้น					
ราคาอาหารและเครื่องดื่มในเชียงของแพงขึ้น					
การเพิ่มของการลงทุนและธุรกิจในเชียงของ					
ราคาที่ดินในพื้นที่สูงขึ้น					
มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค					
การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษทำให้สร้างประโยชน์แก่บุคคลเฉพาะกลุ่ม					

การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสร้างประโยชน์แก่ชุมชนเชิงของ					
การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษทำให้เกิดอนาคตที่สดใสแก่ชุมชน เชิงของ					

3.18 ท่านคิดว่าสิ่งใดทำให้เกิดโอกาสในการพัฒนาธุรกิจที่พักและร้านอาหารในเชิงของ

.....

.....

3.18 ท่านคิดว่าสิ่งใดเป็นอุปสรรคในการพัฒนาธุรกิจที่พักและร้านอาหารในเชิงของ

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสำรวจโครงการวิจัย

การจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน จังหวัดเชียงราย:

ที่พัก ร้านอาหาร

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาบริบทธุรกิจของอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะที่พักและร้านอาหาร ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และเพื่อเสนอแนวทางในการจัดการและนโยบายในการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมบริการต่อไป โดยแบบสำรวจมี 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสรุปผลการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา การท่องเที่ยวต่อไป โดยข้อมูลที่ท่านตอบจะถือเป็นความลับ และการประมวลผลความคิดเห็นจะมีการนำเสนอในลักษณะภาพรวม

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสำรวจเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

ดร.ปิยธิดา เพ็ชรอุประสิทธิ์

ดร. ชัชชญา ขอดสุวรรณ

สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

เบอร์โทร 053-916708 อีเมล chachaya@mfu.ac.th

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านตอบแบบสำรวจตรงตามความเป็นจริง โดยกรอกข้อความหรือเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่องของการประเมิน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 20 ปี

☐ 21-30 ปี

☐ 31-40 ปี

☐ 41-50 ปี

☐ 51-60 ปี

☐ มากกว่า 60 ปี

3. ถิ่นที่อยู่/ภูมิลำเนาของท่าน.....

4. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา

☐ อนุปริญญา/อาชีวศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ สูงกว่าปริญญาโท

5. รายได้ต่อเดือน

☐ น้อยกว่า 5,000 บาท

☐ 5,001-10,000 บาท

☐ 10,001- 15,000 บาท

☐ 15,001-20,000 บาท

☐ 20,000 และมากกว่า

6. อาชีพ

☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

☐ เจ้าของกิจการ

☐ พนักงานเอกชน

☐ รับจ้างทั่วไป

☐ นักเรียน/นักศึกษา

☐ แม่บ้าน

☐ อื่นๆ ระบุ.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

7. ท่านทำงานเกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวและ โรงแรมหรือไม่

() ใช่ (กรุณาตอบ ข้อ 7.1)

() ไม่ใช่

7.1 ประเภทกิจการของท่านหรือที่ท่านทำงานอยู่

() ธุรกิจที่พักและ โรงแรม

() ธุรกิจร้านอาหาร

() หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

() อื่นๆ (กรุณาระบุ).....

8. ยานพาหนะที่ท่านใช้ในการเดินทางมา อำเภอเชียงของ

() รถยนต์ส่วนตัว

() รถโดยสาร

() รถรับจ้างไม่ประจำทาง

() มาถึงคณะท่องเที่ยว () อื่นๆ.....

9. วัตถุประสงค์ของการที่เดินทางมา ณ อำเภอเชียงของ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ท่องเที่ยว

() ธุรกิจ

() เชื่อมญาติ

() ทางผ่าน

() อื่นๆ.....

10. ท่านเคยใช้บริการร้านอาหารที่อำเภอเชียงของ

() เคย

() ไม่เคย

11. ท่านเคยใช้บริการโรงแรม/ที่พักที่อำเภอเชียงของ

() เคย

() ไม่เคย

12. ท่านมาพักที่โรงแรมในอำเภอเชียงของ (ระบุชื่อ).....

13. ระยะเวลาที่ท่านพำนักระหว่างที่เชียงของวัน

14. ประเภทของที่พักรที่ท่านพำนักรที่อำเภอเชิงทอง

() โรงแรม

() เกสต์เฮ้าส์

() อื่นๆ.....

15. วิธีการจองห้องพักของท่าน

() ทางโทรศัพท์

() อินเทอร์เน็ต

() ผ่านออนไลน์

() ด้วยตัวเอง

() อื่นๆ.....

ส่วนที่ 2 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจงขอความกรุณาท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่องที่ตรงกับความคิดเห็นอย่างไรกับการให้บริการด้านการท่องเที่ยวในภาพรวมของอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ความพร้อมในการให้บริการธุรกิจที่พัก	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ที่พักในเชียงของมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ					
2. ที่พักในเชียงของมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ					
3. ที่พักในเชียงของมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ					
4. ที่พักในเชียงของมีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด					
5. ที่พักในเชียงของมีการบริการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว					
6. พนักงานในที่พักมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่นภาษาอังกฤษ ภาษาจีน					
7. พนักงานในที่พักมีทักษะและความชำนาญด้านการบริการ					
8. พนักงานในที่พักที่มีทักษะบริการมีความเพียงพอ					
9. พนักงานในที่พักมีความรวดเร็วในการให้บริการ					
10. พนักงานในที่พักมีความมีความสุภาพ					
11. พนักงานในที่พักมีความมีความซื่อสัตย์					
12. การเดินทางมาถึงที่พัก อำเภอเชียงของ มีความสะดวก					
13. การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับที่พัก ง่ายดาย					
14. ราคาห้องพักเหมาะสมกับการบริการ					
15. การชำระเงินมีความสะดวก					
16. ห้องพักมีการเสนอราคาพิเศษตามเทศกาล					
17. ขั้นตอนในการเช็คอิน มีความสะดวก					
18. ระบบการรักษาความปลอดภัยของที่พัก					

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ความพร้อมในการให้บริการธุรกิจร้านอาหาร	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ร้านอาหารในเชิงของมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอ					
2. ร้านอาหารในเชิงของมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ					
3. ร้านอาหารในเชิงของมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ					
4. ร้านอาหารในเชิงของมีการรักษาสุขอนามัยและความสะอาด					
5. การให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวในร้านอาหาร					
6. พนักงานร้านอาหารมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่นภาษาอังกฤษ ภาษาจีน					
7. พนักงานร้านอาหารมีทักษะและความชำนาญด้านการบริการ					
8. พนักงานร้านอาหารที่มีทักษะบริการมีความเพียงพอ					
9. พนักงานร้านอาหารมีความรวดเร็วในการให้บริการ					
10. พนักงานร้านอาหารมีความสุภาพ					
11. พนักงานร้านอาหารมีความซื่อสัตย์					
12. การเดินทางมาถึงร้านอาหาร อำเภอเชียงของ มีความสะดวก					
13. การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับร้านอาหารได้ง่าย					
14. ราคาอาหารเหมาะสมกับการบริการ					
15. การชำระเงินมีความสะดวก					
16. อาหารมีการเสนอราคาพิเศษตามเทศกาล					

แบบสำรวจโครงการวิจัย

การจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมบริการจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตชายแดน จังหวัดเชียงราย:

ที่พัก ร้านอาหาร

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาบริบทธุรกิจของอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะที่พักและร้านอาหาร ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และเพื่อเสนอแนวทางในการจัดการและนโยบายในการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมบริการต่อไป โดยแบบสำรวจมี 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 บริบทธุรกิจที่พักและร้านอาหารในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสรุปผลการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา การท่องเที่ยวต่อไป โดยข้อมูลที่ท่านตอบจะถือเป็นความลับ และการประมวลผลความคิดเห็นจะมีการนำเสนอในลักษณะภาพรวม

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสำรวจเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

ดร.ปิยธิดา เพ็ชรอุประสิทธิ์

ดร. ชัชชญา ขอดสุวรรณ

สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

เบอร์โทร 053-916708 อีเมล chachaya@mfu.ac.th

Thank you kindly

PART 1 General Information

Instruction: Please mark the answers that best describe about yourself.

1. Gender

☐ Male☐ Female

2. Age

☐ below 20 years old☐ 21-30 years old☐ 31-40 years old☐ 41-50 years old☐ 51-60 years old☐ above 60 years old

3. Country of origin

4. Education

☐ Primary Education☐ High-school☐ Diploma☐ Bachelors degree☐ Master degree☐ Doctoral degree☐ Others.....

5. Monthly Income

☐ less than USD 150☐ USD 151 - 300☐ USD 301 - 450☐ USD 451 - 600☐ more than USD 600

6. Occupation

☐ Government Officer☐ Business Owner☐ Business Employee☐ Freelancer☐ Student☐ Others.....

Thank you kindly

7. Do you work in Hotel or Restaurant business?

☐ Yes (Please answer No. 7.1) ☐ No

7. 1 Which types of the business that you work in?

☐ Hotel or Accommodation business
☐ Restaurant business
☐ Government sector
☐ Others

8. How do you travel to “Chiang Saen” or “Golden triangles”?

☐ by Car ☐ by Bus ☐ by Taxi
☐ by Tour Group ☐ Others

9. What is your purposes of arriving at “Chiang Saen” ? (Can select more than 1 choice)

☐ Travel ☐ Business ☐ Visit Relatives ☐ Passage Way
☐ Others.....

10. Have you ever used the Restaurant service at Chiang Saen? ☐ Yes ☐ No

11. Have you ever used the Hotel service at Chiang Saen? ☐ Yes ☐ No

12. What is a name of the Hotel you stayed?

13. How many days have you stayed in Chiang Saen?Day(s)

14. Which type of Hotel/accommodation do you stay?

☐ Hotel ☐ Guest House ☐ Others.....

15. How do you make a reservation of the hotel?

☐ Telephone ☐ Internet ☐ Travel Agency
☐ by Oneself/Walk-in ☐ Others.....

Thank you kindly

PART 2 The context of Hotel and Restaurant business in Chiang Saen, Chiangrai

คำชี้แจงขอความกรุณาท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่องที่ตรงกับความคิดเห็นอย่างไรกับการ

ให้บริการด้านการท่องเที่ยวในภาพรวมของอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

Hotel and accommodation business services	The most (5)	More (4)	Middle (3)	Less (2)	The least (1)
1. There are sufficient numbers of Hotel's staffs					
2. There are popular hotels in Chiang Saen					
3. There are enough facilities at the hotel					
4. Hotel hygiene					
5. Available Tourism information in hotel					
6. There are sufficient skilled staff					
7. Staffs have service skill					
8. พนักงานในที่พักที่มีทักษะบริการมีความเพียงพอ					
9. Staffs provide the speedy service					
10. Staffs are polite					
11. Staffs are reliable/trust					
12. Accessibility is convenient					
13. It easily access to the hotel's information					
14. The room rate is worthy for the service					
15. The payment process is convenient					
16. There is special promotion in hotel					
17. Check in process is convenient					
18. Security of Hotel's area					

Thank you kindly

Restaurant business services	The most (5)	More (4)	Middle (3)	Less (2)	The least (1)
1. There are sufficient numbers of Restaurant's staffs					
2. There are popular Restaurants in Chiang Saen					
3. There are enough facilities at the Restaurant					
4. The hygiene of the Restaurant					
5. Available Tourism information in Restaurant					
6. There are sufficient skilled staff					
7. Staffs have service skill					
8. พนักงานในที่พักที่มีทักษะบริการมีความเพียงพอ					
9. Staffs provide the speedy service					
10. Staffs are polite					
11. Staffs are reliable/trust					
12. Accessibility is convenient					
13. It easily access to the hotel's information					
14. The room rate is worthy for the service					
15. The payment process is convenient					
16. There is special promotion in hotel					

Thank you kindly

Questionnaire Survey

Hospitality Industry Business Management in border area, Chiang Rai

Province: Accommodation and restaurant

We are writing to invite you to participate in an accommodation and restaurant business survey. This survey is part of research project “Hospitality Industry Business Management in border area, Chiang Rai Province: Accommodation and restaurant”. Your participation is very important and greatly appreciated for us. There are 2 parts of the questionnaire including:

PART 1 Personal Information

PART 2 The context of Hotel and Restaurant business in Chiang Saen, Chiangrai

All information gathered is completely confidential and entirely anonymous (research assistances will not write your name or any other identifying information on the questionnaires).

Thank you for your time and assistance with this project

Your Sincerely,

Dr. Piyatida Pianluprasidh

Dr. Chachaya Yodsuwan

School of Management, Mae Fah Luang University

Tel. 053-916708 Email. chachaya@mfu.ac.th

Thank you kindly

PART 1 Personal Information**Instruction:** Please mark the answers that best describe about yourself.**1. Gender**

1. () Male

2. () Female

2. Age

1.() below 20 years old

2. () 21-30 years old

3. () 31-40 years old

4. () 41-50 years old

5.() 51-60 years old

6.() above 60 years old

3. Country of origin**4. Education**

1. () Primary Education

2. () High-school

3. () Diploma

4. () Bachelors degree

5.() Master degree

6.() Doctoral degree

7.() Others.....

5. Monthly Income

1. () less than USD 150

2. () USD 151 - 300

3. () USD 301 - 450

4. () USD 451 - 600

5.() more than USD 600

6. Occupation

1. () Government Officer

2. () Business Owner

3. () Business Employee

4. () Freelancer

5. () Student

6.() Others.....

Thank you kindly

7. Do you work in Hotel or Restaurant business?

1. () Yes (Please answer No. 7.1) 2. () No (Please continue No.8)

7. 1 Which is types of the business that you work in?

1. () Hotel or Accommodation business
 2. () Restaurant business
 3. () Government sector
 4. () Others

8. How do you travel to “Chiang Saen” or “Golden triangles”?

1. () by Car 2. () by Bus 3. () by Taxi
 4. () by Tour Group 5. () Others

9. What is your purposes of arriving at “Chiang Saen” ? (Can select more than 1 choice)

1. () Travel 2. () Business 3. () Visit Relatives
 4. () Passage Way 5. () Others.....

10. Have you ever used the Restaurant service at Chiang Saen? 1. () Yes 2. () No

11. Have you ever used the Hotel service at Chiang Saen? 1. () Yes 2. () No

12. What is a name of the Hotel you stayed?

13. How many days have you stayed in Chiang Saen?Day(s)

14. Which type of Hotel/accommodation do you stay?

1. () Hotel 2. () Guest House 3. () Others.....

15. How do you make a reservation of the hotel?

1. () Telephone 2. () Internet 3. () Travel Agency
 4. () by Oneself/Walk-in 5. () Others.....

Thank you kindly

PART 2 The context of Hotel and Restaurant business in Chiang Saen, Chiangrai

Instruction: Please mark the answers that best describe in your opinion about the Hotel and Restaurant business in Chiang Saen, Chiangrai Thailand.

Hotel and accommodation business services	Strongly agree (5)	Agree (4)	Neutral (3)	Disagree (2)	Strongly disagree (1)
2.1 There are sufficient numbers of Hotel's staff.					
2.2 Hotels in Chiang Saen are famous					
2.3 Hotels in Chiang Saen have sufficient facilities					
2.4 Hotels in Chiang Saen are clean					
2.5 Hotels in Chiang Saen provide tourism information					
2.6 Hotel's staff can communicate in foreigner languages (such as, English, Chinese)					
2.7 Hotel's staff have service skill					
2.8 Hotels have sufficient numbers of skilled staff					
2.9 Staffs response quickly					
2.10 Staffs are polite					
2.11 Staffs are honest					
2.12 Accessibility is convenient (e.g. road)					
2.13 Easily access to the hotel's information					
2.14 The hotels' services is value for money					
2.15 The payment process is convenient					
2.16 There is special promotion in hotels					
2.17 Check-in process is convenient					
2.18 Security of Hotel's area					

Thank you kindly

Restaurant business services	Strongly agree (5)	Agree (4)	Neutral (3)	Disagree (2)	Strongly disagree (1)
2.19 There are sufficient numbers of Restaurant's staff.					
2.20 Restaurants in Chiang Saen are famous					
2.21 Restaurants in Chiang Saen have sufficient facilities					
2.22 Restaurants in Chiang Saen are clean					
2.23 Restaurants in Chiang Saen provide tourism information					
2.24 Restaurant's staff can communicate in foreigner languages (such as, English, Chinese)					
2.25 Restaurant's staff have service skill					
2.26 Restaurants have sufficient numbers of skilled staff					
2.27 Staffs response quickly					
2.28 Staffs are polite					
2.29 Staffs are honest					
2.30 Accessibility is convenient (e.g. road)					
2.31 Easily access to the restaurant's information					
2.32 The restaurants' services is value for money					
2.33 The payment process is convenient					
2.34 There is special promotion in restaurants					

Thank you kindly

โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน						
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก	ขนาด (ดาว)	แหล่งที่มา
1.รุ่งตะวัน รีสอร์ท	206 หมู่ 5 บ้านหนองบัวสด ต. ป่าสัก อ. เชียงแสน จ. เชียงราย 57150 http://www.rungtawanresort.com	โทร 053-955915, 08-6672-6253 โทรสาร 0-5395-5785	400-1500	11	-	- ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1) - หนังสือแห่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
2.บ้านพักเคียงดอย	79 หมู่ 6 ถ.สบรวก ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่ในตัวอำเภอเชียงแสน) http://www.baankiangdoi.com	โทร 053-777503, 08-6670-7553 โทรสาร 053-777503	250-450	16	-	
3.เวียงโยนก	201 หมู่ 3 ต. โยนก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย 57150 http://www.viangyonok.com Email : reservations@viangyonok.com	โทร 053-650444, 08-862-8727 โทรสาร 053-650444	1500-2650	6	-	
4.บ้านไทยรีสอร์ท	525 สามเหลี่ยมทองคำ หมู่ 1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย 57150 Email : noo_yang@hotmail.com	โทร 053-652152, 086-038-3738, 081-6644967 โทรสาร 053-652-155	800-3500	45	-	
5.รุจิรารีสอร์ท	120 ม.3 ต. โยนก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่หน้าปากทางเข้าทะเลสาบเชียงแสน) http://www.rujiraresort.com	โทร 053-650369, 081-9930469, 081-8846126	400-700	17	-	

โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน						
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก	ขนาด (ดาว)	แหล่งที่มา
6.บัวคำรีสอร์ท	160 หมู่ 1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ) Email : http://www.buakumresort.com/	โทร 053-784-103, 053-784-035-6, 08-1951-7861 โทรสาร 0 53-784-036	500- 2800	31	2	● Agoda.com ● ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1) ● หนังสือแห่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
7.โกlden ไอยรา รีสอร์ท	272 หมู่ 1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (ถนนสามเหลี่ยมทองคำ-แม่สาย เลขสามเหลี่ยมทองคำไปทางแม่สายประมาณ 500 เมตร) http://www.goldeniyara.com Email : goldeniyara@yahoo.com, gold@goldeniyara	โทร 053-784226-7, 0 5378 4226, 081322 6313, 081366 905 โทรสาร 053-784227	500-600	35	-	● ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1) ● หนังสือแห่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
8.ดิ อิมพีเรียล โกlden ไทรแองเกิ้ล รีสอร์ท	222 บ้าน สบรวก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ) http://www.imperialhotels.com/goldentriangle http://www.imperialhotels.com Email : goldentriangle@imperialhotels.com	โทร 0 5378 4001-5 โทรสาร 0 5378 4006	3600-4700	73	-	

โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน						
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก	ขนาด (ดาว)	แหล่งที่มา
9.เกรทเธอร์แม่โขง ลอดจ์ (Greater Mekong Lodge)	บริเวณเดียวกันกับ หอผืนอุทยานสามเหลี่ยมทองคำ หมู่ 1. บ้านสบรวก ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย Email : gml@doitung.org http://www.doitung.org	โทร 053-784-450-2 โทรสาร 053-784-453	1200-1800	56 ห้อง 28 หลัง	-	- ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1) - หนังสือแห่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
10.คำสุขรีสอร์ต	436 หมู่ 1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่ บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ) http://www.khamsuk-resort.com/	โทร 053-78 4-170 , 08- 1023-1211	500	21	-	
11.เชียงแสนโกส เค้นท์แลนด์รีสอร์ท 2	663 หมู่ 2 ถนนสาย1 (ซอยข้างที่ทำการไปรษณีย์) ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณตัวเมือง เชียงแสน) http://www.chengsanresort.com	โทร 053-651-100, 053- 777-123, 08-1655-9221 โทรสาร 053-777-123	800-2000	35	-	
12.เชียงแสนโกส เค้นท์แลนด์รีสอร์ท	663 ถ.สาย 1 ซ.ที่ทำการไปรษณีย์ ต.เวียง http://www.chengsanresort.com	โทร 053-651-100, 053- 777-123 โทรสาร 053-777-123	800-2000	20	-	
13.โรงแรม เชียงแสน ริเวอร์ฮิลล์	714 หมู่ 3 ต.รอบเวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่ บริเวณตัวเมืองเชียงแสน) Email : http://www.chiangsaenriverhill.com/	โทร 0 -5365- 0826-9 โทรสาร 0 -5365- 0830	900	63	-	
14.เชียงแสน เลคฮิลล์ รีสอร์ท	166 หมู่ 3 ต. โยนก ถ.แม่จัน-เชียงแสน กม.7 (อยู่ ด้านข้างทะเลสาบเชียงแสน เลขปากทางเข้า ทะเลสาบไปประมาณ 1 กม.) อ.เชียงแสน จ. เชียงราย Email : cslakehill@hotmail.com	โทร 0 5365 0599, 0 5365 0600 โทรสาร 053-650600			-	ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1)

โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน						
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก	ขนาด (ดาว)	แหล่งที่มา
15.พิมภัทร รีสอร์ท	450 หมู่ 1 บ้านสบรวก ต.เวียง อ.เชียงแสน จ. เชียงราย (อยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ) Email : http://www.pimphatresort.com/	โทร 053-784-404	600-1000	16	-	- ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1) - หนังสือแห่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
16.อนันตรา รีสอร์ท แอนด์ สปา / เลอ เม อริเดียน บ้านโบราณ	229 หมู่ 1 บ้านสบรวก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่ ตรงข้ามหอฝิ่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ) Email : goldentriangle@anantara.com http://www.goldentriangle.anantara.com/ http://www.anantara.com	โทร 0 53-78 4084-6 โทรสาร 0 5378 4090 028 775 803-6	7500- 14000	77	-	
17.เดอ ริเวอร์ นูติก ริ สอร์ท	455 ม. 1 ต.เวียง อ.เมือง จ.เชียงราย (อยู่ติดถนน เชียงแสน-สามเหลี่ยมทองคำ)	โทร 0-5378-4488, 08- 1457-7371 โทรสาร 0-5378-4477	1550-4000	22		
18.โรงแรมโกlden ไทรแองเกิล พารา ไดซ์	235 ม.1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณ สามเหลี่ยมทองคำ อยู่ฝั่งประเทศพม่า) http://www.goldentriangleparadise.com/	โทร 053-652111, 086- 6596150 โทรสาร 053-652100			-	ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1)
19.เอส.วี.เพลส สามเหลี่ยมทองคำ	277 หมู่ 1 ถ.แม่สาย-เชียงแสน ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ) Email : d_win@hotmail.com	โทร 053-784-026-7, 08-1950- 0994, 08- 9827- 7366			-	

โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน						
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก	ขนาด (ดาว)	แหล่งที่มา
20.โฟร์ ซีซั่น เติ้นท์ แคมป์ โกลเด้น ไทร แองเกิ้ล	ต.ปณ. 18, ที่ทำการไปรษณีย์เชียงแสน อ.เชียงแสน จ. เชียงราย (อยู่ด้านหลังโรงแรมอนันตรา รีสอร์ท) Email : http://www.fourseasons.com/goldentriangle/	โทร 053- 910 -200 โทรสาร 0 53-65 2-189	1135-1630 (USD)	15	-	- ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและ กีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1) - หนังสือแห่งท่องเที่ยวจังหวัด เชียงรายโดยการท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
21.บ้านสวนเฮ้าส์	ด.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณตัวเมือง เชียงแสน)	โทร 053-650-907, 08- 1883-6501	500-600	10	-	
22.แสนบุญมารี สอร์ท	679 หมู่ 2 ด.เวียง อำเภอเชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่ บริเวณตัวเมืองเชียงแสน) Email : http://www.sanboonma.com	โทร 0 5365 0124, 08 1033 9399, 08 4615 9929	500-600	8	-	
23.เคอร์เวอรันนุทริ รีสอร์ท	455 หมู่ 1 ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 0 5378 4488 โทรสาร 0 5378 4477				ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและ กีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1)

โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน						
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก	ขนาด (ดาว)	แหล่งที่มา
24.โกศลเด่น โฮม	41 ม 1 ต.เวียง	โทร 053-784 205	400-1300	10	-	หนังสือแห่งท่องเที่ยวจังหวัด เชียงรายโดยการท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
25.เชียงแสนเกสเฮ้าส์	45 ถ.ริมโขง ต.เวียง	โทร 0 53650196	200-250	12	-	
26.อังคณาห้องพัก	359/1 ม3	โทร 053-650955	250-400	13	-	
27.เนวี การ์เด็น	272 ม.8 ต.เวียง http://www.thunyamachresort.com	โทร 081-7964114 โทรสาร 053 650 923	500- 1200	9	-	
28.บ้านอยู่เป็นสุขรีสอร์ท	544 ม. 1 บ้านสบรวก ต.เวียง	โทร 053748339	700-850	9	-	
29.พาราไดซ์รีสอร์ท	235 ม.1 ต.เวียง	โทร 053 652 111 โทรสาร 053 652 100	2400-2800	90	-	
30.วินวินคลับ	235 ม.1 ถ.เชียงแสน-แม่สาย ต.เวียง http://www.ww-club.com	โทร 053 784 323 โทรสาร 053 607 888	1500-3000	74	-	

โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน						
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก	ขนาด (ดาว)	แหล่งที่มา
31.จิน แม่โขง วิวรี สอร์ท แอนด์ สปา	255 ม. 8 ต.เวียง อ.เชียงแสน		1800 up	-	2	● Agoda.com
32.โกลดัน นครา เพลส	779 ซอยริมโขง 1 ม. 2 ต.เวียง อ.เชียงแสน		550-1800	30	3	
33.คุ้มสุข รีสอร์ท	157 ม.1 สามเหลี่ยมทองคำ ต.เวียง อ.เชียงแสน		500 up	21	1.5	
34.บ้านรินคำรีสอร์ท	43 ม.1 สามเหลี่ยมทองคำ ซอย 6 ต.เวียง อ.เชียง แสน		500 up	10	2	
35.ภูคำแสดมาแทน ริ สอร์ทแอนด์ สปา	193 ม.9 ถนนบ้านสันมะเค็ด คอยสะพานไ้ ต.ป่าสัก อ. เชียงแสน		2500 up	10	2	
36.สบาย แอท เชียง แสน	182 ม.8 ต.เวียง อ.เชียงแสน		800-1500	27	3	● Booking.com
37.พักพิงริม	484 ม.2 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงแสน	โทร 053 650 151	800 up			
38.เนวี่การ์เด็น	272 ม.8 เวียงเชียงแสน เชียงราย		700 up			
39.น้ำผึ้งเพลส1	13 ม.8 บ้านห้วยเกียง ซอย 1 เชียงแสน จ.เชียงราย		350 up			

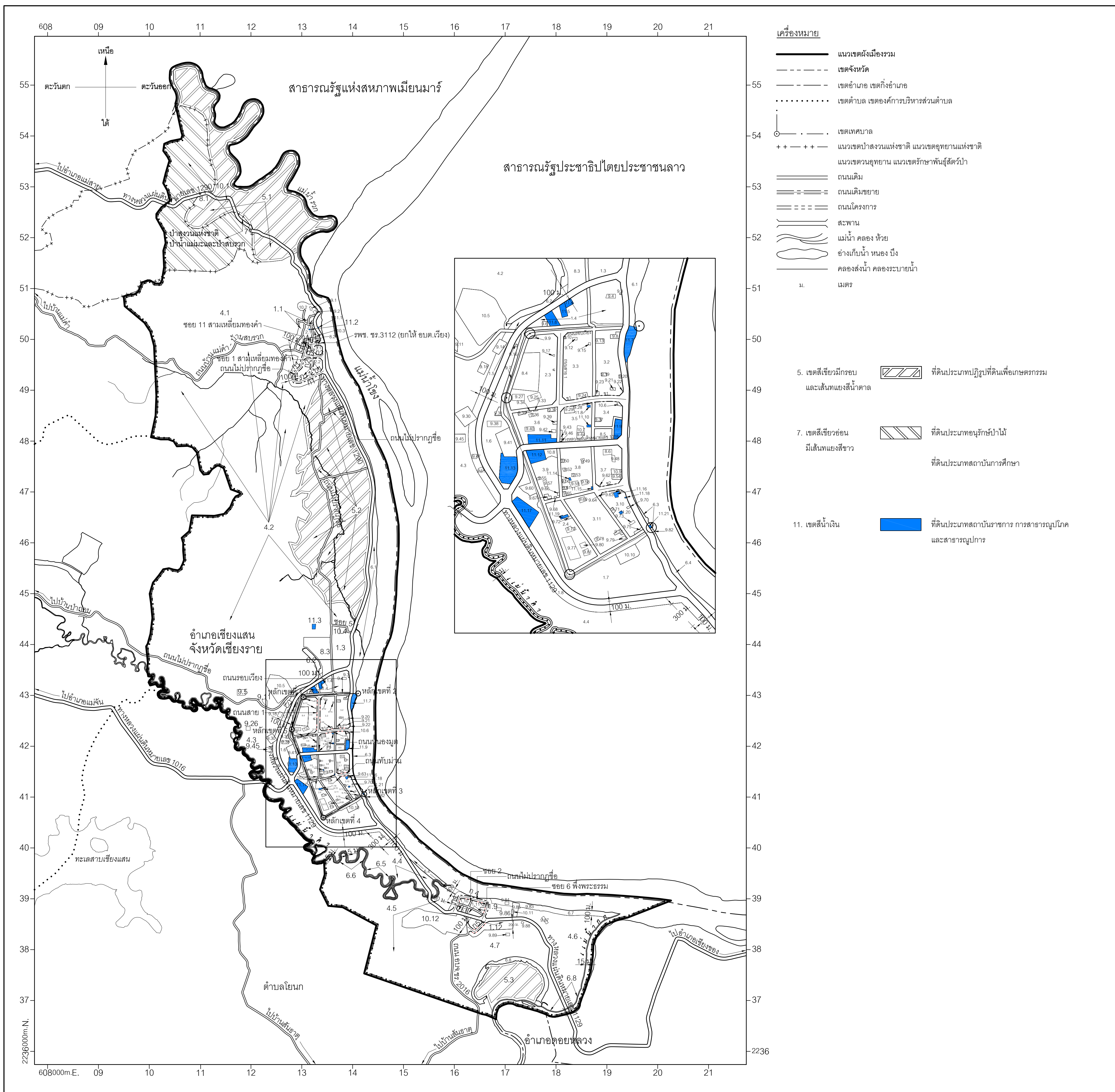
โรงแรมและที่พัก ในอำเภอเชียงแสน						
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก	ขนาด (ดาว)	แหล่งที่มา
40.สยามไพรแองเกิ้ล	267 ม.9 ถ.ริมโขง ต.เวียง (ทางไปวัดพระธาตุผาเงา) http://www.siamtriangle.com	โทร 053 651 115-8 โทรสาร 053 651 119	1800- 13900	52	4	- หนังสือแห่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - Agoda.com
41.น้ำผึ้งเพลส2	14/4 ม.2 ริมโขง ต.เวียงเชียงแสน จ.เชียงราย		500 up			
42.ภูแสนหลวง	207 ม.6 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย		250 up			

เกสเฮ้าส์ ในอำเภอเชียงแสน						
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก	ขนาด (ดาว)	แหล่งที่มา
43.โกลดันโฮม	41 หมู่ 1 บ้านสบรวก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ) Email : http://www.goldenhome46.com/	โทร 053-784-205				ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1)
44.เจ.เอส.เฮ้าส์	อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 053-777060				
45.บ้านธัญญามาศ	272 หมู่ 2 ถนนหนองมุด อ. เชียงแสน จ. เชียงราย 57150 (อยู่บริเวณตัวเมืองเชียงแสน)	โทร 053-650923, 08-1734-2391				
46.หทัยภัทร เกสเฮ้าส์	อ.เชียงแสน-สามเหลี่ยมทองคำ อ.เชียงแสน จ. เชียงราย (เลยที่ว่าการอำเภอไป ประมาณ 200 เมตร)	โทร 053-650196				
47.บ้านวรรณภา เกสเฮ้าส์	อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (ถนนเชียงแสน-สามเหลี่ยมทองคำ)	โทร 053-651065				
48.เสน่ห์จัน เกสเฮ้าส์	ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (ถนนเชียงแสน-สามเหลี่ยมทองคำ)	โทร 053-651138				
49.สุจินน์ เกสเฮ้าส์ (จิ้นน์ ทัวร์)	71 หมู่ 8 ต. ริมโขง ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย 57150	โทร 08-5029-9306, 053-650847				
50.เสริมศักดิ์ เกสเฮ้าส์	บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 053-784122				
51.ชาติเฮ้าส์	บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 053-784297				

เกสเฮ้าส์ ในอำเภอเชียงแสน						
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	ราคา ห้องพัก (บาท)	จำนวน ห้องพัก	ขนาด (ดาว)	แหล่งที่มา
52.ภูวัน เกสเฮ้าส์	บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 053-784-168, 08-9952-6070				ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1)
53.ลานนาโฮม	บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 053-784031, 08-7188-8293, 08-6728-2790				
54.ห้องพัก สมบูรณ์	อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (ถนนทางไปวัดพระธาตุจอมกิตติ)	โทร 053-650990, 08-9555-8433, 08-6171-3268				
55.เสริมสุขนิรันดร์ บ้านเช่า	ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณตัวเมืองเชียงแสน)	โทร 053-650111, 08-1530-3753				
56.เบสเฮ้าส์	ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณตัวเมืองเชียงแสน)	โทร 053-650094				

ร้านอาหาร ในอำเภอเชียงแสน			
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	แหล่งที่มา
1.เวียงโยนก	201 หมู่ 3 ต.โยนก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย 57150 Email : reservations@viangyonok.com http://www.viangyonok.com	โทร 053-650444,08-862-8727 โทรสาร 053-650444	ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1)
2.บ้านไทยรีสอร์ท	525 สามเหลี่ยมทองคำ หมู่ 1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย 57150 Email : noo_yang@hotmail.com	โทร 053-652152, 086-038-3738, 081-6644967 โทรสาร 053-652-155	
3.โรงแรม เชียงแสนริเวอร์ฮิลล์	714 หมู่ 3 ต.รอบเวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่บริเวณตัวเมืองเชียงแสน) http://www.chiangsaenriverhill.com/	โทร 0 -5365- 0826-9 โทรสาร 0 -5365- 0830	
4.อนันตารีสอร์ท แอนด์ สปา / เลอ เม อริเดียน บ้านโบราณ	229 หมู่ 1 บ้านสบรวก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (อยู่ตรงข้ามหอฝิ่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ) Email : goldentriangle@anantara.com http://www.goldentriangle.anantara.com/	โทร 0 53-78 4084-6 โทรสาร 0 5378 4090	
5.ครัวเชียงแสน	138 ม.8 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 053-651072	
6.ภัตตาคารบอเดอร์ วิว	22 ม.4 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 053-784001	
7.ร้านอาหารตะวัน ริมโขง	403 ม.1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 053-784102	

ร้านอาหาร ในอำเภอเชียงแสน			
ชื่อ	ที่อยู่, เว็บไซต์, อีเมล	เบอร์โทร, โทรสาร	แหล่งที่มา
8.ห้องอาหารริมโขง	115 ม.8 ถ.ริมโขง ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 053-650459-60 , 085-0300977	ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1)
9.ครัวไท	129 ม.8 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 086-1861262, 086-9211179, 053-651112 โทรสาร 053-784227	
10.ร้านอาหารระเบียงโขง	ถ.เชียงแสน-สามเหลี่ยมทองคำ อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (ห่างจากตัวเมืองเชียงแสนประมาณ 3 กม. อยู่ด้านขวามือ)	โทร 053-784333	
11.ภัตตาคารโกldenทิว(โกldenไอรยา)	398 ม.1 ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	โทร 053-784474 โทรสาร 053-784473	- ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย (http://www.cots.go.th/bdir.php.php?item=c1) - ไทยตำบล (http://www.thaitambon.com/tambon/thotlist.asp?ID=570801)

ประวัติผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

(ชื่อ-สกุล ภาษาไทย).....ปิยธิดา เพียรอุประสิทธิ์

(ชื่อ-สกุล ภาษาอังกฤษ).... Piyatida Pianluprasidh

คุณวุฒิ/ระดับการศึกษา... PhD.

หน่วยงานสังกัด....สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ที่อยู่.....333 ตำบลท่าสุด

โทรศัพท์/โทรสาร....053-916707

E-mail.....piyatida.piya@gmail.com.

ลงนาม (ลายเซ็น).....ปิยธิดา เพียรอุประสิทธิ์

ผู้ร่วมงานวิจัย

(ชื่อ-สกุล ภาษาไทย)...ชัชชญา ยอดสุวรรณ

(ชื่อ-สกุล ภาษาอังกฤษ)...Chachaya Yodsuwan

คุณวุฒิ/ ระดับการศึกษา.....PhD (Tourism)

หน่วยงานสังกัด....สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ที่อยู่.....333 ตำบลท่าสุค

โทรศัพท์/โทรสาร....053-916708

[E-mail.....ychachaya@hotmail.com](mailto:ychachaya@hotmail.com)

ลงนาม (ลายเซ็น).....ชัชชญา ยอดสุวรรณ